

Fredagen den 16 december

Kl. 09.00–15.34

1 § Fråga om hänvisning av motion till utskott

*Fråga om hänvisning
av motion till utskott*

Motion

Hjälpinsatser till civilbefolkningen i Aleppo av Christer Nylander m.fl. (L)
föredrogs.

Anf. 1 TALMANNEN:

Christer Nylander och övriga ledamöter från Liberalerna har lämnat in en motion med återopande av 9 kap. 15 § riksdagsordningen.

Motionen handlar om hjälpinsatser till civilbefolkningen i Aleppo. I motionen föreslås tillkännagivanden till regeringen om skyndsamma åtgärder för att öka det svenska humanitära katastrofbiståndet till den drabbade civilbefolkningen i Aleppo och om särskilda insatser till drabbade barn.

Den händelse som återopas är den akuta humanitära krisen för civilbefolkningen från östra Aleppo.

Motionen bordlades vid gårdagens sammanträde. Efter samråd med gruppledarna har jag kommit fram till att det inte finns skäl för att få väcka motionen med stöd av 9 kap. 15 § riksdagsordningen. Kammaren bör därför lägga motionen till handlingarna utan hänvisning till utskott.

Som skäl för min bedömning vill jag anföra följande: Rätten att väcka motion med anledning av en händelse av större vikt infördes i samband med grundlagsreformen 1974. I grundlagspropositionen underströks att den föreslagna bestämmelsen var av undantagskaraktär. Riksdagen har också tillämpat föreskriften restriktivt. En förutsättning för att en motion ska få väckas med anledning av händelse av större vikt är att händelsen inte kunde förutses eller beaktas under den allmänna motionstiden eller någon annan motionstid som anges i 9 kap. riksdagsordningen.

Efter att ha samrått med gruppledarna gör jag bedömningen att den av motionärerna återopade händelsen inte utgör någon sådan händelse som medger motionsrätt enligt 9 kap. 15 § riksdagsordningen.

Jag finner därför att det föreligger hinder, enligt 11 kap. 7 § riksdagsordningen, mot att hänvisa motionen till utskott.

Jag föreslår därför att kammaren lägger motionen till handlingarna utan hänvisning till utskott.

Bifalls detta? Svaret är ja.

Motionen lades till handlingarna.

§ 2 Anmälan om ersättare

Talmannen anmälde
att *Rolf Åbjörnsson* (KD) skulle tjänstgöra som ersättare för *Jakob Forssmed* (KD) under tiden för hans ledighet den 12 januari–12 februari 2017 och
att *Linus Sköld* (S) skulle tjänstgöra som ersättare för *Hannah Bergstedt* (S) under tiden för hennes ledighet den 1 februari–1 augusti 2017.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Talmannen meddelade
att Kristdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Rolf Åbjörnsson* som suppleant i finansutskottet, i skatteutskottet och i utrikesutskottet under *Jakob Forssmeds* ledighet samt
att Socialdemokraternas riksdagsgrupp anmält *Linus Sköld* som suppleant i skatteutskottet och i näringsutskottet under *Hannah Bergstedts* ledighet.

Talmannen förklarade vald *under tiden den 12 januari–12 februari 2017* till

suppleant i finansutskottet
Rolf Åbjörnsson (KD)

suppleant i skatteutskottet
Rolf Åbjörnsson (KD)

suppleant i utrikesutskottet
Rolf Åbjörnsson (KD)

Talmannen förklarade vald *under tiden den 1 februari–1 augusti 2017* till

suppleant i skatteutskottet
Linus Sköld (S)

suppleant i näringsutskottet
Linus Sköld (S)

§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2016/17:184

Till riksdagen
Interpellation 2016/17:184 Arbetskraftsinvandring
av *Hans Rothenberg* (M)

Interpellationen kommer att besvaras den 17 februari 2017.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 13 december 2016
Justitiedepartementet
Morgan Johansson

Prot. 2016/17:48
16 december

Interpellation 2016/17:196

Till riksdagen

Interpellation 2016/17:196 Stärkt upphovsrätt för de kreativa näringarna

av Jörgen Warborn (M)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 20 januari 2017.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade arrangemang.
Stockholm den 13 december 2016
Justitiedepartementet
Morgan Johansson

§ 5 Anmälan om faktapromemoria

Talmannen anmälde att följande faktapromemoria om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott: 2016/17:FPM32 Ändring av grundläggande antidumpningsförordning och antisubventionsförordning *KOM(2016) 721* till näringsutskottet

§ 6 Anmälan om granskningsrapport

Talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till socialförsäkringsutskottet: RiR 2016:32 Ett välfungerande system för arbetskraftsinvandring?

§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2016/17:68 till justitieutskottet

Skrivelser

2016/17:60 till utrikesutskottet

2016/17:69 till justitieutskottet

Motioner

2016/17:3560 och 3565 till socialutskottet

AU2 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Kammaren biföll utskottets förslag.

AU4 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknadspolitik och arbetslöshetsförsäkringen

Punkt 2 (Arbetsförmedlingens organisation och verksamhet)

1. utskottet
2. res. 1 (M)
3. res. 2 (KD)

Förberedande votering:

72 för res. 1

13 för res. 2

201 avstod

63 frånvarande

Kammaren biträdde res. 1.

Huvudvotering:

204 för utskottet

69 för res. 1

14 avstod

62 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 37 SD, 22 MP, 19 C, 15 V, 14 L

För res. 1: 69 M

Avstod: 1 SD, 13 KD

Frånvarande: 16 S, 15 M, 10 SD, 3 MP, 3 C, 6 V, 5 L, 3 KD, 1 -

Punkt 3 (Arbetsmarknadspolitiska program m.m.)

1. utskottet
2. res. 4 (SD)
3. res. 6 (L)

Förberedande votering:

Kammaren antog med acklamation res. 4 som motförslag i huvudvoteringen.

Huvudvotering:

129 för utskottet

38 för res. 4

120 avstod

62 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 94 S, 20 MP, 15 V

För res. 4: 38 SD

Avstod: 3 S, 69 M, 2 MP, 19 C, 14 L, 13 KD

Frånvarande: 16 S, 15 M, 10 SD, 3 MP, 3 C, 6 V, 5 L, 3 KD, 1 -

Lena Emilsson, Kent Härstedt och Anna-Lena Sörenson (alla S) samt Jonas Eriksson (MP) anmälde att de avsett att rösta ja men markerats ha avstått från att rösta.

Punkt 4 (Överutnyttjande av subventionerade anställningar)

1. utskottet
2. res. 8 (V)

Votering:

271 för utskottet

15 för res. 8

63 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 69 M, 37 SD, 22 MP, 19 C, 14 L, 13 KD

För res. 8: 15 V

Frånvarande: 16 S, 15 M, 11 SD, 3 MP, 3 C, 6 V, 5 L, 3 KD, 1 -

Punkt 5 (Arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning)

1. utskottet
2. res. 10 (SD)

Votering:

161 för utskottet

38 för res. 10

88 avstod

62 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 22 MP, 15 V, 14 L, 13 KD

För res. 10: 38 SD

Avstod: 69 M, 19 C

Frånvarande: 16 S, 15 M, 10 SD, 3 MP, 3 C, 6 V, 5 L, 3 KD, 1 -

Punkt 6 (Ett förlängt arbetsliv)

1. utskottet
2. res. 12 (M, C, L, KD)

Votering:

172 för utskottet

115 för res. 12

62 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 97 S, 38 SD, 22 MP, 15 V

För res. 12: 69 M, 19 C, 14 L, 13 KD

Frånvarande: 16 S, 15 M, 10 SD, 3 MP, 3 C, 6 V, 5 L, 3 KD, 1 -

Punkt 8 (Arbetslöshetsförsäkringen)

1. utskottet
2. res. 15 (SD)

Votering:

236 för utskottet

38 för res. 15

13 avstod

62 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Prot. 2016/17:48
16 december

Partvis fördelning av rösterna:
För utskottet: 97 S, 69 M, 22 MP, 19 C, 15 V, 14 L
För res. 15: 38 SD
Avstod: 13 KD
Frånvarande: 16 S, 15 M, 10 SD, 3 MP, 3 C, 6 V, 5 L, 3 KD, 1 -

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

TU8 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation

Kammaren biföll utskottets förslag.

Avslutning

§ 9 Avslutning

Anf. 2 TALMANNEN:

Ärade ledamöter! Det har varit en intensiv hösttermin. Jag måste säga att det känns som att tiden har gått väldigt fort. Det är redan dags för några avslutningsord i kammaren innan vi skiljs åt inför julen.

Under hösten har ni haft en mängd debatter i kammaren. Jag tror att de förändringar av debattregler, frågestunder och annat som vi har genomfört under året nu är välbekanta för er. Vi ser hela tiden över arbetsformerna och gör förändringar för att hitta bästa möjliga sätt för er att kunna föra ut er politik.

Men det finns fler nyheter som nu kommer, som ni kanske inte är fullt så välbekanta med ännu. Arbetet med att ta fram en uppförandekod för riksdagsledamöterna har nu gått i mål och börjar tillämpas den 1 januari. Uppförandekoden har antagits av mig, de vice talmännen och gruppledarna å alla ledamöters vägnar. Ni fick i går uppförandekoden skickad till er via mejl, och ni kommer att få mer information i början av 2017.

I uppförandekoden har man samlat och beskrivit centrala regelverk som har betydelse för ledamotsrollen. Det skapar tydlighet för både väljare och valda. Uppförandekoden är ett sätt att värna förtroendet för riksdagen.

I samband med koden införs också några nyordningar, till exempel att nu också vissa skulder ska anmälas till det ekonomiska registret. Skyldigheten att anmäla dessa gäller från och med den 1 januari, men det finns en tidsfrist på fyra veckor från detta datum.

En annan nyhet är gåvoregistret, dit ledamöter ska anmäla gåvor över ett visst värde så att dessa registreras. Det kommer att stå överallt att de ska registreras. Låt mig då vara tydlig med att vad det betyder är att gåvorna ska lämnas över till riksdagsförvaltningen. Gåvor över ett visst värde får ni alltså inte behålla, utan de ska registreras och överlämnas till förvaltningen. Om ni sedan vill använda en gåva får ni hämta ut den från riksdagsförvaltningen och använda den vid ett tillfälle.

Jag vet hur gåvorna som vi får som ledamöter brukar se ut – jag ska inte säga mer än så. Men för att inga tveksamheter ska råda kommer riksdagsförvaltningens servicecenter att hjälpa er i alla dessa avseenden och därmed också avgöra värdet på den gåva som ni har fått. Om den är nöd-

vändig att registrera och lämna in eller om den inte är det ska inte ni behöva känna ett ansvar för, utan det gör riksdagsförvaltningens servicecenter.

Jag vill också understryka att det bara gäller gåvor som följer med ledamotsuppdraget, alltså inte julklapparna.

Ärade ledamöter! Nyss firade vi den svenska tryckfrihetsförordningens 250 år. Det gjordes med ett seminarium och med en gedigen bok om tryckfrihetsförordningens betydelse, utveckling och historia i Sverige och i Finland – ett gediget arbete. Boken går att beställa på riksdagen.se. Gör det!

Vi förbereder även riksdagens högtidlighållande av den svenska demokratin kommande hundraårsjubileum. Detta firande blir dock mer långvarigt än bara en enstaka dag, för det finns ju inte *ett* datum om vilket det går att säga att just då infördes demokratin fullt ut. Nej, det var ett skeende som pågick under en längre tid, vilket naturligtvis ger oss en bra anledning att fira i flera år.

Med start 2018 och slut 2022 kommer riksdagen att uppmärksamma, diskutera och hylla demokratin. Alla förslag och idéer som ledamöterna har om hur detta firande ska gå till mottages med tacksamhet.

Ärade ledamöter! Jag vill tacka er för ett gott arbete och bra debatter under hösten. Jag vill också tacka de vice talmännen, gruppledarna och ledamöterna i riksdagsstyrelsen för ett gott samarbete och riksdagsdirektören och förvaltningen för ett väl utfört arbete.

Jag önskar er alla en riktigt god jul och ett gott nytt år.

(Applåder)

Anf. 3 KRISTER ÖRNFJÄDER (S):

Jag vill på ledamöternas och förvaltningens vägnar tacka talmannen för det gångna året och önska honom och hans familj en trevlig jul och ett gott nytt år.

(Applåder)

§ 10 Svar på interpellation 2016/17:102 om praktikplatser för asylsökande

Prot. 2016/17:48

16 december

Avslutning

Svar på
interpellationer

Anf. 4 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Désirée Pethrus har frågat mig vilka skäl som ligger till grund för regeringens beslut att avveckla sysselsättningsformen praktik för asylsökande samt om jag kan ge något besked om huruvida de 15 000 praktikplatser som Migrationsverket utarbetat avtal för kan genomföras. Vidare har jag fått frågan om det finns någon risk att avbrutna praktikplatser kan försena nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

Antalet personer som sökte asyl inom EU och Sverige under 2015 kom att överträffa alla prognoser. För 2014 och 2015 var det sammantagna antalet asylsökande per capita det högsta som någonsin registrerats i ett OECD-land. De närmaste åren kommer att präglas av att många nyanlända ska etablera sig i Sverige. Situationen som Sverige befinner sig i innebär mycket stora utmaningar men samtidigt möjligheter.

Det är viktigt att tiden då den enskilde befinner sig i asylprocessen kan tas till vara och användas på ett meningsfullt sätt. Detta särskilt för att underlätta och påskynda en framtida etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet för den som beviljas uppehållstillstånd, men även för att undvika exempelvis psykisk ohälsa eller social oro i anslutning till anläggningsboenden. Behovet av tidiga insatser för asylsökande och personer som har uppehållstillstånd men bor i Migrationsverkets anläggningsboenden har ökat, bland annat till följd av det kraftigt ökade antalet asylsökande och längre handläggningstider i myndighetens prövningsverksamhet.

I Migrationsverkets uppdrag har ingått att erbjuda asylsökande organiserad sysselsättning. Regeringen aviserade redan i vårpropositionen för 2016 och föreslår vidare i budgetproposition för 2017 att det från 2017 införs en ny struktur för tidiga insatser för asylsökande och för personer med uppehållstillstånd som bor i Migrationsverkets anläggningsboenden.

Länsstyrelserna får ansvar för att samordna och organisera tidiga insatser, som bland annat syftar till att stärka asylsökandes kunskaper i svenska och det svenska samhället, och för andra etableringsfrämjande åtgärder.

De närmare detaljerna om hur den organiserade sysselsättningen för asylsökande ska hanteras bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Det är positivt att arbetsgivare visat ett engagemang när det gäller att introducera asylsökande på den svenska arbetsmarknaden. Många asylsökande förväntas därutöver få uppehållstillstånd under den närmaste tiden, och en stor andel av dessa kommer därmed omfattas av Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag.

I ett gemensamt pressmeddelande från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket i början av december aviserades att Migrationsverkets avsiktsförklaringar om praktikplatser med ett antal större arbetsgivare kommer att övertas av Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen har redan påbörjat samtal med dessa arbetsgivare om hur överenskommelserna kan utnyttjas så att myndigheten får tillgång till fler praktikplatser.

Anf. 5 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Jag skrev interpellationen för att frågan om praktikplatser och att hitta någon typ av sysselsättning för asylsökande engagerar oss kristdemokrater. Det är inte bra att man går och väntar i passivitet under lång tid. Vi vet att det påverkar långtidssjukskrivnas aktivitet vad gäller till exempel att söka sig ett annat arbete. Man hamnar lätt i ett utanförskap.

Vi vet att etableringen på arbetsmarknaden tar väldigt lång tid för de personer som kommer hit. Det är ungefär 140 000 personer som väntar på svar på sin asylansökan. Migrationsverket, som har lyckats skaka fram fler praktikplatser än Arbetsförmedlingen för den här gruppen, har fått fram 15 000 praktikplatser genom olika privata företag.

Nu säger man att detta inte ska fortsätta. Det är tråkigt, för det behövs sysselsättning från dag ett. Statsrådet säger i sitt svar att länsstyrelserna får ansvaret för att samordna och organisera tidiga insatser. Innebär dessa tidiga insatser också praktik? Kommer länsstyrelserna att se till att personer är sysselsatta?

Statsrådet säger vidare: ”De närmare detaljerna om hur den organiserade sysselsättningen för asylsökande ska hanteras bereds för närvarande i Regeringskansliet.” Vad betyder det? Vad är det som bereds?

Statsrådet säger sedan: ”Migrationsverkets avsiktsförklaringar om praktikplatser med ett antal större arbetsgivare kommer att övertas av Arbetsförmedlingen.” Gäller det asylsökande eller dem som är i etableringsfasen och alltså redan har fått uppehållstillstånd? Då missar vi fortfarande målet att nå de asylsökande från dag ett.

Det är olyckligt om regeringen tycker att det är okej med passivitet, även om Migrationsverkets utredningstider kommer att minska.

Anf. 6 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är en bra fråga, Désirée Pethrus, och jag ska försöka svara lite tydligare här i kammaren.

Jag delar självklart uppfattningen att passivitet är skadligt. Det är mycket viktigt att man redan under asyltiden kommer igång med aktiviteter, både för att påbörja etableringen och för att undvika ohälsa och social oro.

Vi är i en oerhört ansträngd situation. Vi har haft flera debatter om det tidigare, och även i går. Den utmaning vi står inför när det gäller att få ut människor på arbetsmarknaden kan knappast överskattas. Den är mycket stor. Antalet personer i Arbetsförmedlingens system kommer att öka dramatiskt.

Migrationsverket har prioriterat hårt för att kunna korta handläggningstiderna. Det har tagit lite tid i inkörningen och upplärningen av nya medarbetare. Men nu är det ett mycket högt tempo i att behandla asylärenden, och man siktar på 100 000 avgjorda ärenden i år. Det betyder att vi går mot en situation där vi kanske redan om ett halvår är nere på normala handläggningstider på tre månader.

Samtidigt får vi då väldigt många som får uppehållstillstånd och som ska tas om hand i det andra systemet. Det gör att regeringen bedömer att vi måste flytta fokus från asyltiden till etableringsinsatserna när det gäller arbete.

Det är dock fortsatt stora behov av att asylsökande ska ha sysselsättning, få börja med svenska från dag ett, kunna delta i olika verksamheter, kunna göra studiebesök på arbetsplatser, få lära sig om det svenska samhället, kunna delta i olika ideella organisationers verksamheter och kunna komma i kontakt med arbetsgivare och arbetslivet på olika sätt.

Just praktikplatserna är organiserade så att det är en särskild lag som påverkar hur arbetsmiljölagen och andra lagar gäller för dem som gör praktik, och det är särskilda försäkringar som gäller. Det är Migrationsverket som har ansvaret för detta.

Migrationsverket har just nu 4 800 personer ute i praktik. Detta kommer inte att avbrytas på något dramatiskt sätt, utan Migrationsverket fortsätter att ta beslut om nya praktikplatser till den 31 december. Det betyder att det kommer fortsätta att förekomma praktik i Migrationsverkets regi och med gällande försäkringar under första halvåret 2017. Det blir en utfasning samtidigt som handläggningstiderna, förväntar vi oss, minskar dramatiskt.

Désirée Pethrus frågar vad det är som bereds. Den förordning som styr hur resurserna till de tidiga insatserna kan användas kan regeringen inte besluta om förrän riksdagen har klubbat budgeten, vilket ni just gjorde.

Först efter detta kan regeringen ta beslut om förordningen, och därför svarade jag att förordningen bereds. Det är så vi gör innan vi kan ta beslut.

Migrationsverket uppger att man har gjort avsiktsförklaringar med arbetsgivare om 15 000 platser. Det är fantastiskt. Dessa arbetsgivarkontakter tar Arbetsförmedlingen över, och man har redan kommit ganska långt i att kontakta de olika arbetsgivarna. Det visar sig finnas en stor vilja hos arbetsgivare att ställa praktikplatser till förfogande för nyanlända. Det är ju bland dem behovet av olika insatser för att komma ut i arbete kommer att öka dramatiskt.

När det gäller de 15 000 platserna, som bland annat omnämnts i medierna, består 10 000 av att LinkedIn har erbjudit sig att annonsera. Det finns alltså 5 000 handfasta praktikplatser att tillgå. Arbetsförmedlingen arbetar just nu med att kontakta dessa arbetsgivare.

Anf. 7 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret men känner mig inte riktigt nöjd. Det svar jag får från statsrådet är i princip att praktikplatser kommer att erbjudas nyanlända, alltså dem som har asyltiden bakom sig.

Vi vet inget om hur framtiden kommer att se ut. Framtiden är oviss när det gäller till exempel Aleppo och hur migrationen och inflödet av asylsökande till Sverige blir. Jag tror att vi därför måste ha någon typ av sysselsättning kvar aktivt under tiden som man är asylsökande.

Svenskundervisningen och samhällsorienteringen har tyvärr inte varit obligatorisk. Till exempel har många kvinnor inte har fått del av det eftersom männen inte har tyckt att det är okej. Tyvärr får jag ibland signaler om att kvinnor inte alls kommer ut på aktiviteter utan sitter nästan instängda på asylboenden.

Jag tror att vi måste ha ett mycket större fokus på hur situationen ser ut på asylboenden och öka aktiviteten och få igång människor redan där.

Det kan som i vårt förslag om ett asylprogram handla om att det ska vara obligatoriskt att läsa svenska från dag ett. Jag tror att man i Danmark börjar lära sig språket direkt. Man ska lära sig om svenska samhällsvärderingar och hur det svenska samhället fungerar. Man ska också ha en sysselsättning. Denna sysselsättning kan vara att man antingen deltar i aktiviteterna på boendet, har en praktikplats, får en anställning eller aktiveras genom en organisation som är aktiv i de här frågorna.

Som sagt känner jag mig inte riktigt nöjd med ministerns svar.

Det har visat sig att flera privata företag har dragit tillbaka sina erbjudanden för att de känner att de inte har fått en bra respons från vare sig Arbetsförmedlingen eller Migrationsverket när det gäller hur det ska se ut efter nyår.

Jag vill gärna höra ministern säga tydligt att vi ska en typ av sysselsättning och att vi ska ha ambitionen att personer ska vara aktiva under asylprövningstiden.

Anf. 8 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det ger jag gärna ett rakt svar på: Ja, vi ska ha en mycket hög ambitionsnivå när det gäller aktiviteter och sysselsättning under asyltiden.

Den budget som nyligen har klubbats visar att vi ökar resurserna för tidiga insatser för att kunna utnyttja inte minst det civila samhället ännu mer och se till att alla asylboenden i en region täcks. Det gäller också svenskt utbildning.

Jag kan berätta för Désirée Pethrus att vi efter vår migrationsöverenskommelse har tittat på möjligheten till obligatorisk svenskundervisning och samhällsorientering. Direktiv för detta finns. Jag tror att det är just i dag som de andra partierna i migrationsuppställningen kontaktas i denna fråga för att se om vi har förstått saker och ting på samma sätt så att vi kan besluta att gå vidare med detta. Jag anser att det är mycket viktigt.

Man ska absolut vara aktiv, ha kontakt med arbetslivet och vara sys-selsatt. Jag delar helt denna uppfattning, och vi behöver höja ambitions-nivån där. Men vi ska också vara medvetna om att när två olika myndigheter tar kontakt med samma arbetsgivare om praktikplatser för asylsökande eller nyanlända är det inte alldeles lätt för arbetsgivarna att förstå skillnaden och veta vad som är vad.

Vi har gjort bedömningen att vi nu måste fokusera på dem som har fått uppehållstillstånd. Det är väldigt många just nu som man har att arbeta med.

Jag har inte fått uppgifter om att arbetsgivare har dragit sig ur. Tvärtom, enligt de rapporter som jag hittills har fått, efter det att Arbetsför-medlingen har tagit över kontakterna, har arbetsgivarna svarat: Javisst, det viktiga för oss är att vi kan göra en insats och att det bidrar till vår rekry-tering. Det är klart att sannolikheten ökar ytterligare när man jobbar med personer som har fått uppehållstillstånd.

Vi har också varit i kontakt med organisationer som Jobbsprånget och andra som gör viktiga insatser i arbetet för att hitta smidiga övergångar. Min bild är att det finns en positiv ansats från de olika aktörerna i detta.

Avslutningsvis är det sant, Désirée Pethrus, att framtiden är oviss. Vi kan behöva göra förändringar igen. Så är det. Det är viktigt att man tittar på hur vi på bästa sätt kan använda samhällets resurser för att klara de utmaningar vi har på många områden.

Just nu ser vi att tiden i asylprocessen förkortas, medan antalet personer i etableringsfasen ökar dramatiskt. Vi vet hur oerhört viktigt det är att komma ut på arbetsmarknaden och få direktkontakt med arbetsgivare och att det blir tidiga insatser under asyltiden och mer fokus på direkt arbete för dem som har fått uppehållstillstånd.

Anf. 9 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Jag känner mig inte helt övertygad om hur framtiden kommer att se ut och om det kommer att bli en aktiv asylprövningstid när det gäller syssel-sättning.

När det gäller det jag hänvisade till tidigare om privata företag såg jag i tidningen Entreprenör en intervju med vd:n för Ambea, som nu kommer att dra sig ur sina ambitiösa planer för praktikplatser. Det är vad jag har hört, och jag vet inte om ministern har fått andra signaler om dessa prak-tikplatser. Huvudsaken är att ministern säger att man vill ha aktiviteter under denna fas. Jag kan inte riktigt se det i ministerns svar.

Slutligen har jag en fråga. Migrationsverkets tillförordnade generaldi-rektör Mikael Ribbenvik har i ett pressmeddelande sagt att med den korta

handläggningstid man nu förväntar sig finns inte längre behov av praktikplatser, utan man kommer att koncentrera sig på kärnverksamheten. Då är det inte så mycket sysselsättning, sfi och så vidare, utan man tänker sig något helt annat. Hur ser statsrådet på detta?

Anf. 10 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! När det gäller Ambea ska jag inte svära på att jag har rätt uppgifter. De uppgifter jag har är att man har uppgett att man vill ha praktikanter för att framför allt kunna rekrytera personal. Det är klart att sannolikheten att få rätt insatser för praktikanterna ökar när dessa har fått sitt uppehållstillstånd och kan få support från Arbetsförmedlingen i form av extra utbildning och annat. Min bild är att Ambea välkomnar att ta emot personer med uppehållstillstånd.

Det är riktigt att Migrationsverket ska sluta med tidiga insatser, men vi flyttar det hela till länsstyrelserna, som samordnar alla insatser som görs av folkbildningen med svenska från dag ett och alla insatser som görs av frivilligorganisationer och andra. Vi utökar länsstyrelsernas resurser för detta. Migrationsverket fokuserar på sin del. Det är ingen ambitionssänkning utan tvärtom en ambitionshöjning när det gäller tidiga insatser under asylprövningstiden.

Däremot är kanske en praktikplats, som ofta är på sex månader, inte lika relevant längre nu när handläggningstiderna förhoppningsvis förkortas. Om det skulle bli en helt annan utveckling får vi vara beredda att fatta nya beslut.

Jag vill önska Désirée Pethrus en god jul och tacka för debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 11 Svar på interpellationerna 2016/17:113 och 148 om Migrationsverkets anvisningar av flyktingar till kommunerna

Anf. 11 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Elisabeth Svantesson har frågat mig om jag och regeringen är beredda att besluta om en långsammare utflyttningstakt från Migrationsverkets boenden till kommuner med stor bostadsbrist och om jag och regeringen avser att vidta åtgärder för att kommuner ska få återta lägenhetskontrakt i kommunala bostadsbolag från Migrationsverket.

Gunilla Nordgren har frågat mig om jag är beredd att skyndsamt ta initiativ till att det införs en paus i Migrationsverkets anvisningar av flyktingar till kommunerna.

Bosättningslagen trädde i kraft den 1 mars i år efter ett beslut med bred majoritet i riksdagen. Jag är glad att vi är överens om att alla kommuner måste vara med och ta ansvar för mottagande av nyanlända. Genom bosättningslagen har vi lagt grunden för ett mottagande som kan bidra till bättre förutsättningar för etablering av nyanlända i Sverige.

En konsekvens av bostättningslagen är att kommuner måste beakta mottagande av nyanlända i sin planering av bostadsförsörjningen i kommunen. Kommuner som inte byggt bostäder på många år kan inte längre avstå från att ta emot nyanlända med hänvisning till att det saknas bostäder. Det är inget alternativ att människor som beviljats uppehållstillstånd bor kvar i Migrationsverkets boenden i stället för att bli mottagna i en kommun och börja sin etablering i Sverige.

Kombinationen av flera år av för lågt bostadsbyggande och rekordmånga asylsökande förra hösten gör att det nu är en stor utmaning för kommunerna att klara mottagandet.

Regeringen har nyligen aviserat åtgärder för att underlätta den akuta situationen. För att ge kommuner tid att ordna boenden för nyanlända avser regeringen att göra det möjligt att, för anvisningsbeslut som fattats 2016, förlänga tiden från anvisningsbeslut till mottagande i kommunen till som längst fyra månader.

För anvisningar 2017 gäller som tidigare att mottagande i kommunen ska ske senast inom två månader från beslutet om anvisning. Därutöver avser regeringen att sänka länstalen för 2017 mot bakgrund av Migrationsverkets nya lägre prognos för mottagningsbehovet. Vid beräkningen av länstalen ska kommunens mottagande av nyanlända som bosatt sig på egen hand få större genomslag.

Regeringen för också en dialog med Migrationsverket om vikten av att kommunerna får information om den pågående avvecklingen av tillfälliga boenden och var de finns.

Anf. 12 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret!

Jag skrev interpellationen till statsrådet för drygt en månad sedan. Anledningen var såklart att det just nu är ett väldigt ansträngt läge i många av Sveriges kommuner. Från olika håll beskrivs svårigheterna att hitta bra bostäder till rimliga kostnader för personer som har fått uppehållstillstånd i Sverige.

I Stockholms stad har man inlett en upphandling av hotellrum, och man har också förberett sovsalar. I Jönköping har nyanlända bott i träbås i en tidigare bilhall. Det är flera kommuner, inte bara Stockholm, som varnar för att det kan bli aktuellt med både tält och gymnastiksalar.

Parallellt med denna situation avvecklar Migrationsverket helt fungerande asylboenden. Denna avveckling är såklart förenad med mycket stora kostnader. Bara i år har över 200 miljoner kronor betalats av Migrationsverket till externa bolag för oanvända platser. Allt detta är förstås ganska orimligt och inte ett effektivt användande av våra gemensamma resurser.

Jag menar att det finns starka skäl att bromsa inflyttningen. Jag uppmärksammade, både i svaret nu och tidigare när regeringen och ministern höll en presskonferens, att det sker en viss inbromsning för vissa kommuner. Jag tror att den kommer att behöva pågå lite längre. Många kommuner är nu nämligen nu i ett läge som är oerhört ansträngt och oerhört påfrestande.

I Malmö har man nyligen handlat upp många bostadsrätter för stora pengar. Det sker runt om i många kommuner. Jag kan förstå att vissa kommuner upplever att de tar till denna typ av verktyg för att komma till rätta med situationen. Men på sikt tror jag att det är mycket olyckligt. Det känns

verkligen inte bra att stora kommuner i Sverige går in och handlar bostadsrätter på en mycket het bostadsmarknad. Det påverkar såklart automatiskt prissättningen. Dessutom skapar det onödiga friktioner mellan grupper i samhället.

Herr talman! Jag fick svar på en fråga i min interpellation. Den handlade just om inbromsningen. Jag ställde även en annan mycket konkret fråga till ministern som handlar om alla de hyreskontrakt som Migrationsverket har runt om i Sverige, och ofta i allmännyttan. Det finns lite olika uppgifter om detta. Enligt SKL är det boendeplatser för 32 000. Det kan vara något lägre. Men det är många lägenheter som skapar många boendeplatser för asylsökande just nu.

Jag funderar mycket på hur rimligt det är att Migrationsverket har lägenheter i allmännyttan när så många nu behöver en bostad. Det är inte bara nyanlända som behöver en bostad. Det är många som behöver flytta hemifrån. Människor som separerar behöver en bostad. Människor behöver en bostad av många skäl, och bostadssituationen är så akut. Att då låta Migrationsverket, som är statens myndighet och som regeringen styr över, hyra lägenheter ute på marknaden till asylsökande tycker jag är fel.

Min fråga, som jag inte har fått svar på men som jag gärna vill ha svar på, är hur regeringen avser att göra med dessa lägenheter. Är regeringen beredd att lämna över dessa kontrakt till kommunerna som nu har en mycket ansträngd situation?

Anf. 13 GUNILLA NORDGREN (M):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret. Det stora antalet asylsökande som kom till Sverige framför allt under 2015 kommer att påverka vårt samhälle under lång tid framöver. Vi minns nog alla när Migrationsverket fick sätta upp tältläger och inrymma människor till exempel i mässhallarna i Malmö. Jag besökte även Trelleborg, där människor sov på bäddar med en halv meter emellan.

Att nu ordna fram bostäder är ingenting som man löser på en kvart. Det krävs många åtgärder om vi ska lyckas.

Ministern skriver nu i sitt svar att kommunerna i och med denna bostättningslag ska ha med detta i sin plan för bostadsförsörjning. Det är riktigt att man tar med det i en plan, men det tar tid att skaffa fram bostäderna.

Efter beslut om uppehållstillstånd är det en statlig angelägenhet att dessa människor får en bostad för att integrationen ska fungera väl. Men allt detta måste lösas lokalt ute i kommunerna. Även landstingen och sjukvården påverkas mycket när antalet människor och patienter ökar drastiskt.

I debatten har ministern gått hårt åt några moderatledda kommuner runt Stockholm för att de meddelat att de inte kan ta emot fler. Men Sverige består av fler kommuner än dessa. Många kommuner har stora problem att nå sitt anvisningstal.

Problemet är bostadsbristen, och det gäller kommuner oavsett politiskt styre. Bristen på bostäder är störst i Stockholm med omnejd samt i Skåne och Västra Götaland. Kommuner som Stockholm, Malmö, Göteborg, Lund, Mölnlycke och Gällivare visar att det inte är den politiska färgen på ledarskapet som spelar roll.

I Malmö, Lund med flera kommuner förbereder man sovsalar. I Jönköping bor nyanlända, som vi hörde här tidigare, i en gammal bilhall.

I Malmö planerar man att låta nyanlända bo i sovsalar, kyrkor och moskéer.

Kommunerna är redan hårt ansträngda, kanske främst inom skolan och inom socialtjänsten. Dessutom är Migrationsverket skyldigt kommunerna uppemot 10 miljarder, och bara i Skåne handlar det om uppemot 2 miljarder, trots löften om att man ska vara ifatt vid årets slut. Med två veckor kvar av 2016 har bara drygt 50 av landets kommuner nått sina anvisningstal.

I slutet av november hade länsstyrelsen möte med Skånes alla 33 kommuner, och det blev ett krismöte. Det beror inte på att man inte försöker att bygga utan på att det tar lång tid att få i gång byggandet.

Jag skrev interpellationen för att få ett svar på om man kan försöka göra en paus, så att kommunerna får en rimlig chans att komma i fatt och undvika olämpliga boenden.

Flera kommunstyrelseordförande har i brev vädjat till ministern om att ge dem verktyg för att de ska klara sin uppgift, bland andra min efterträdare i min lilla hemkommun. Det är en ganska liten kommun – granne med Malmö – med 20 000 invånare.

Det kommunala fastighetsbolaget, där jag är vice ordförande, bygger hyresrätter så att det står härliga till. Det står 5 000 i bostadskön. Alla är kanske inte aktivt sökande. Men det är kanske 2 000–2 500 som är det, det vill säga 10 procent av invånarna.

Det är inte heller helt lätt att hitta företag som är beredda att bygga hyresrätter. Det är dyrt att bygga i dag, och det råder brist på arbetskraft inom byggindustrin. Detta innebär att hyrorna blir höga i det nyproducerade beståndet. Det som vi får hoppas på är att flyttkedjorna ska frigöra bostäder.

Samtidigt planeras det för tillfälliga boenden i paviljonger, villavagnar etcetera, och då blir det andra problem. Ett av problemen är att få ett bygglov beviljat. Och om man skulle få det blir det i princip undantagslöst överklagat.

Vi moderater har efterlyst regelförenklingar, och några kommer att träda i kraft först den 1 juli.

Det är riktigt att ministern nyligen förlängde anvisningstiden med två månader, men det räcker inte på långa vägar till.

Ska jag uppfatta ministerns svar som att hon alltså inte är beredd att göra en paus i anvisandet och att Migrationsverket drar ned på takten? Det står i svaret att det inte är något alternativ. Då vill jag fråga: Vad är då alternativet?

Anf. 14 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Den förra mandatperioden satt jag i socialförsäkringsutskottet där vi hanterade migrationsfrågor. Under fyra års tid ställde vi vid upprepade tillfällen frågor till den tidigare migrationsministern om hur man skulle jobba från Migrationsverket med eget asylboende. Det var en fråga som avfärdades helt och hållet från den tidigare regeringen. Vi pekade på att antalet asylsökande hela tiden ökade. År 2015 var det 163 000 personer som sökte asyl, 2014 var det 80 000, 2013 var det 50 000 och 2012 var det 40 000. Det är alltså ingenting nytt att det har kommit människor hit.

Prot. 2016/17:48

16 december

Svar på
interpellationer

Om man ska bygga bostäder måste man göra det på lång sikt. Den förra regeringen blev känd för att den tillsatte så många utredningar om bostadsbyggande att man nästan skulle ha kunnat bygga ett hus av dessa utredningar. Men det blev inte mycket bostäder.

Mottagandet är, som tidigare har sagts, mycket ojämnt fördelat. Hällefors och Ljusnarsberg, som är två kommuner i mitt län, tar emot 10 flyktingar per 1 000 invånare. Svedala, Nacka, Lidingö och Täby, för att nämna några, tar emot mindre än en flykting per 1 000 invånare. Det är klart att det är en stor påfrestning, framför allt för de kommuner som faktiskt har tagit emot många flyktingar.

Vad dessa siffror inte säger är att man också tar emot många asylsökande i dessa kommuner. Ljusnarsberg, som är en kommun med 5 000 invånare, har haft närmare 1 000 asylsökande, förutom ett stort flyktingmottagande. Man tar alltså ett stort ansvar.

Den förra regeringen ville inte heller göra någonting åt frågan om EBO. Det blev väldigt många egenbosättningar i Malmö, Stockholm, Örebro och Södertälje, vilket naturligtvis också påverkar.

Det är alltså bra att man sätter fart på bostadsbyggandet. Det har den här regeringen gjort, men det gjorde inte den förra regeringen.

Min fråga till Elisabeth Svantesson och Gunilla Nordgren är: Tycker inte ni att det är viktigt att alla kommuner tar ett ansvar? Jag har nämligen hört er partiledare stå i debatten och säga, åtminstone tidigare, att hela Europa måste ta ett gemensamt ansvar. Men var finns ansvaret från ert parti och era företrädare i de olika kommunerna när det gäller byggande av hyresrätter, så att kommunerna slipper köpa hotellägenheter och slipper sälja ut allmännyttan?

Anf. 15 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tror att vi alla kan vara överens om att situation är mycket ansträngd. Detta är jättetufft för kommunerna. Vi har redan från början bostadsbrist i 240 av landets kommuner. Det har under många års tid byggts upp ett underskott av bostäder. Detta är redan från början ett jättebekymmer, och ovanpå det har vi nu ett rekordstort asylmottagande. Det är klart att detta är svårt. Jag menar därför att det inte finns några enkla vägar som avhjälper problemet. Det måste helt enkelt hanteras.

Jag ska förklara varför jag säger att det inte är ett alternativ att bo kvar på Migrationsverkets anläggningar. Precis som Eva-Lena Jansson tog upp har bosättningen av nyanlända varit extremt snett fördelad i Sverige under många års tid. Några kommuner har tagit ett jättestort ansvar medan andra nästan inte har tagit något ansvar alls. Det betyder att de nyanlända som kommer hit ser efter i vilka kommuner det finns släktingar eller landsmän som de känner, och det är snett fördelat – det är i kommuner som Södertälje, Ljusnarsberg och Botkyrka, kommuner som har tagit ett mycket stort ansvar, som man kanske har en släkting eller bekant.

Det som händer är att vissa blir kvar på anläggningsboendet och inte får sin kommunplacering medan uppehållstillståndet, som ofta är 13 månader, tickar på. Man har förstås jättebråttom att få påbörja sin etablering och komma ut i samhället. Man vill komma in på Arbetsförmedlingen och delta i olika insatser för att kunna börja tjäna egna pengar, och månaderna tickar på. Om man blir fast på sitt anläggningsboende under lång tid och

inte får sin kommunplacering är risken mycket stor att man kommer att egenbosätta sig. Den rättigheten har människor.

Då kommer man att egenbosätta sig på ett sätt som förstärker snedfördelningen av nyanlända i Sverige, och det är ett mycket högt pris som jag inte är beredd att betala. Jag medger att jag redan tar en risk genom att förlänga planeringstiden till fyra månader för 2016. Det är en mycket tillfällig förlängning, men det finns alltid en risk att människor i stället egenbosätter sig. Då har vi inte alls löst problemet, utan då har vi bara löst problemet för de kommuner som redan tidigare tog emot få nyanlända och vältrat över det på de kommuner som redan har mycket stora problem.

Vi vet i dag att det finns EBO-bosättningar som är i uselt socialt skick. Det finns exempel på att två eller tre familjer delar en två- eller tre rummare, på villkor som gör att barnen inte har någon chans att göra läxor eller skolarbete och att familjernas privatliv över huvud taget allvarligt försvåras. Det leder till en allmän stress och press och är en undermålig livsmiljö för människor, vilket försvårar etableringen. Där vill vi inte hamna.

Det är därför jag säger att det inte är ett alternativ att bo kvar på anläggningsboendena. Det riskerar nämligen att leda till problem med att många egenbosätter sig i kommuner som redan har tagit det största ansvaret.

När det gäller Migrationsverkets lägenheter är det inte en alldeles enkel fråga, för vi har ju fortfarande asylsökande. Migrationsverket prioriterar att placera barnfamiljer i lägenheter medan ensamkommande män placeras i anläggningsboenden, just för att barnen ska ha bättre villkor under den tid de är asylsökande. När människor lämnar sina boenden tar man regelmässigt kontakt med kommunerna för att de ska ha möjlighet att ta över. När det gäller lägenheter är det en svår fråga eftersom människor behöver boende även under asyltiden.

Anf. 16 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Jag tackar för svaret på min andra fråga.

Nej, detta är verkligen inte enkelt. Ingenting av det är enkelt, men problem är till för att lösas. Och i en tid då vi har den absolut svåraste situation vi någonsin har haft när det gäller nyanlända – vi har aldrig haft så många nyanlända som nu ska ut i landets kommuner – vore det ändå rimligt att de lägenheter staten genom Migrationsverket hyr av kommunerna lämnas över till dem som har fått uppehållstillstånd i Sverige. Vi har ju välfungerande asylboenden där asylsökande kan bo.

Det är inte enkelt; jag är mycket väl medveten om det. Men det är dessutom så att många av lägenheterna faktiskt är tomma. Jag tror att det är uppemot 1 900 boendeplatser som är helt tomma och som Migrationsverket håller just nu. Det är helt obegripligt för mig att man inte tar tillfället i akt.

Självklart ska alla kommuner göra sitt. För den som lyssnar på debatten och inte vet det är det alldeles självklart att jag delar bilden att alla kommuner måste göra sin del i detta. Vi moderater står också bakom den överenskommelse vi slöt för drygt ett år sedan, där även anvisningslagen förhandlades fram. Den innebär att anvisning ska ske till alla kommuner, och så är det absolut. Vi står bakom det.

Det jag efterlyser och har efterlyst under hösten är dock att regeringen också ger kommunerna de förutsättningar som behövs för att klara uppgiften. Jag menar att regeringen måste göra mer för att ge förutsättningarna. För mig är det faktiskt helt obegripligt hur staten under förra året kunde förenkla byggregler för alla statens egna boenden men inte för kommunernas. Det gäller till exempel asylboenden och handlar om vissa förenklingar av krav på tillgänglighet, brandskydd och annat; man förenklade väldigt snabbt för att kunna göra om olika fastigheter till asylboenden.

När det kommer till kommunerna är det dock en annan sak. Inte förrän i november kom promemorian om förenklade regler för flyttbara bostäder. Det tog drygt ett år efter vår överenskommelse innan ens promemorian kom ut – bara för just den frågan. Jag menar att vi från statens sida inte kan å ena sidan säga att alla kommuner måste göra mer och ålägga dem en lag men å andra sidan vara långsam med att ge dem de förutsättningar de behöver.

Vi kan prata om historia hur mycket som helst, Eva-Lena Jansson, men nu är vi där vi är. Bara för att upprepa mig: Du får gärna slänga färger i ansiktet på mig när det gäller vilka kommuner som gör vad, men jag tänker inte göra samma sak. Jag ser nämligen att kommuner av alla färger nu har svårt att klara sin uppgift. Vår uppgift är att se till att alla kommuner klarar detta. Regeringen har ett ansvar att underlätta för kommunerna. Regeringen styr riket. Vi har en överenskommelse, men den måste också hållas just när det gäller att ge kommunerna förutsättningar.

Hur kan det dröja så länge? Det är min nästa fråga till statsrådet. Hur kan det dröja så länge som till den 1 juli nästa år att till exempel få igenom det jag nyss nämnde, nämligen förenklade regler för flyttbara bostäder? Det tog ju bara ett par månader att förenkla så att statens egna fastigheter skulle kunna bli asylboenden.

Anf. 17 GUNILLA NORDGREN (M):

Herr talman! Ja, det är en tuff situation. Det är vi fullkomligt överens om. Vi var också överens om att alla kommuner skulle ta sitt ansvar – det sa till och med ministern i sitt interpellationssvar – så jag förstår inte riktigt vad Eva-Lena Jansson är ute efter.

Eva-Lena Jansson går dessutom in på en specifik kommun, och just den kommunen känner jag till. Vi jobbar hårt för att uppnå den siffra vi har fått av Migrationsverket. Men det överklagas, och vi får inte bygglov. Regelförenklingarna har inte gått igenom. Som Elisabeth talade om gick det bra när det gällde statens egna boenden, men kommunerna får inga lättnader förrän den 1 juli nästa år. Då är det ju så dags.

Det man efterlyser i kommunerna är dialog och att flexibilitet ska råda. Det krävs samarbete, inte motarbete och hot om sanktioner. Ingenting blir bättre av att man hotar med sanktioner, som dessutom måste beslutas i denna kammare. Vad man efterlyser är just fler regelförenklingar eller en paus så att vi kan erbjuda rimliga bostäder. Vi kan tycka vad vi vill om att det historiskt sett har byggts för lite, men det är den verklighet vi i dag lever i. Då är alternativet sovsalar.

Regeringen avser alltså att låta anvisningarna fortsätta i rask takt, med två månaders planeringstid. Kommunerna får inte veta vad det är för slags hushåll det rör sig om – om det är ensamhushåll eller stora familjer. Det är

alltså svårt att veta om det är enrummare eller större lägenheter som behövs. Det är en omöjlig situation. Ministern tror väl ändå inte att detta problem blir löst för att man ger fyra månaders planeringstid för besluten från 2016 och sedan går ned till två månader igen?

Ett antal kommuner kommer till exempel att behöva bygga förskolor och skolor till väldigt stora kostnader. Det lånar man till i dag, och det är väl okej med det här ränteläget. Men räntan går ju upp så småningom – det är någonting vi kan vara säkra på – och då kommer kommunerna att drabbas av höga räntekostnader. Skatteinkomsterna från kommunerna kommer inte heller att öka i den takt man tidigare har trott. En del av det beror på att befolkningen i åldrarna 0–18 respektive 80 plus ökar snabbare än befolkningen i förvärvsarbetande ålder. Det innebär att den grupp som betalar huvuddelen av inkomstskatterna inte ökar lika mycket som den grupp som inte betalar lika mycket.

Detta har ju Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, påtalat ganska länge nu vid det här laget. SKL skriver att det kan krävas uppemot 2 kronor i skattehöjning. Tillsammans med alla andra skattehöjningar blir det mindre kvar i plånboken för fler människor, och då konsumerar man mindre.

Vad jag efterlyser är ett samarbete och att man slutar med att hacka på kommunerna, oavsett färg på den politiska ledningen. Jag efterlyser ett arbete där man ser till att ha en rimlig chans att klara sina uppdrag och att erbjuda vettiga bostadsformer. Vi har även ett bostadsbidragssystem som jag har diskuterat med Annika Strandhäll och som motverkar att man till exempel kan dela på en lägenhet.

Jag vill bara fråga: Är det bättre att bo i sovsalar? Det är ju den verklighet vi lever i. Det är hur många kommuner som helst som vittnar om detta. Det är ingen idé att prata om det som hände bakåt i tiden, nu pratar vi framåt. Här har vi ett stort problem. Vi måste hjälpas åt att lösa situationen på ett vettigt sätt.

Anf. 18 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Ibland är det bra att titta i backspegeln för att man ska kunna ta sig framåt på ett bra sätt. Det var därför jag berättade om historien. Det är ju inte någonting nytt att vi har tagit emot flyktingar i Sverige.

Jag tog inte upp några politiska färger. Jag räknade upp ett antal kommuner som har tagit emot väldigt få flyktingar. Sedan tog jag upp några kommuner i mitt eget hemlän som tar ett väldigt stort ansvar. Här är det viktigt att prata om solidaritet och bostadsbyggande. Det är ju ingen nyhet att det behövs bostäder i Sverige. Det jag beskrev var att den förra regeringen gjorde ingenting mer än presenterade bostadsutredning efter bostadsutredning.

När det gäller sanktioner vill jag säga till Gunilla Nordgren: Ja, sanktioner är en viktig fråga. Det har i alla fall din partiledare sagt om mottagandet av flyktingar i Europa. Då kanske man måste ha den möjligheten även här i vårt land.

Jag tycker att det är viktigt att kommunerna tar sitt ansvar, för det här är ett gemensamt ansvar. Det handlar om solidaritet att bygga bostäder, att ta emot människor som är på flykt och göra en insats. Vi tror att Sverige blir bättre om vi gör saker tillsammans och om vi ger varandra styrka.

Jag vill ändå peka på att om man inte gör någonting kommer det att bli ett tryck på de kommuner som redan i dag har tagit ett stort ansvar. Då är det rimligt att kommuner gör insatser. För de kommuner som har svårt med bostadsbyggande säger jag: Välkommen till Örebro! Där bygger vi rekordmånga bostäder, och det har vi gjort rätt länge. Alla kommuner som har problem med bostadsbyggande är välkomna till Örebro att se hur man bär sig åt.

Anf. 19 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Till Elisabeth Svantesson vill jag säga att det låter mycket märkligt att Migrationsverket har tomma lägenheter som inte används. Jag lovar att jag ska ta kontakt med migrationsministern och be honom titta på den frågan. Jag tycker att det låter väldigt märkligt.

Bostadsbolaget i Göteborg har sagt upp Migrationsverkets lägenheter, och den frågan prövas nu, såvitt jag vet, i hyresnämnden. Det ska bli spännande att se hur det kommer att falla ut.

Det finns ett stort behov av regelförenklingar. Jag beklagar att det tog längre tid att få fram det förslag som nu är ute på remiss när det gäller tillfälliga bygglov i kommunerna. Det är klart att det är ett stort ansvar att genomföra förändringar i regelverket som kommer att gälla i precis varen- da kommun i hela Sverige. Men det är nödvändigt, och det är bra att det i alla fall är på gång.

Jag läste i tidningen i dag att Boverket kommer att förhålla sig positivt i sitt remissvar, vilket är välkommet, så att vi kan få till enklare regler. Vi behöver också titta på hur man tillämpar befintliga regler. En viktig fråga i den dialog som jag har pågående med Sveriges Kommuner och Landsting är att länsstyrelserna gör väldigt olika bedömningar av överklaganden av plan- och bygglagen.

Därför gör regeringen nu särskilda utbildningssatsningar för både handläggarna i kommunerna och handläggarna på länsstyrelserna för att säkerställa att de inte är mer klåfingriga än vad de behöver med gällande lagstiftning. När man ser på olika bedömningar är det ett intryck som man får. Så det finns saker att göra på kortare sikt.

Det är också möjligt att dela på boende. Det finns ett antal kommuner, inte minst kommuner med en stor andel villor, som har gått ut och frågat om inte någon kan tänka sig att under en period hyra ut en vind, en källare, kanske en friggebod eller Attefallsstuga som finns inredd på tomten. Här tror jag att det finns mer att göra. Kommunerna skulle kunna vara ännu mer aktiva, för det är ett sätt att få fram boendelösningar mycket snabbt. Det innebär naturligtvis inte att man ska bo där under resten av sitt liv, men under en period kan det vara bra i väntan på att andra boenden kan bli aktuella.

Det är inte alls så att jag på något sätt ägnar mig åt att piska kommuner, tvärtom. Mitt viktigaste svar till kommunerna, som jag har upprepat många gånger, är: Tack! Kommunerna har ställt upp fantastiskt. Det var oerhört stora ansträngningar som Sverige var med om förra hösten. Det hade aldrig varit möjligt att klara om inte kommunerna hade ställt upp som de gjorde. Och de fortsätter att ställa upp. Jag måste säga att det är ett fantastiskt arbete som pågår ute i kommunerna.

Det är min bild att jag har ett mycket gott samarbete med kommunsektorn i dessa frågor, och jag har för avsikt att fortsätta att ha det. Det är oerhört viktigt.

De problem som vi har är inte en motsättning mellan staten och kommunerna, utan de svåra frågorna är motsättningen mellan kommuner. Det är där som jag har anledning att agera lite skarpt.

Jag vill inte ha en situation där välbärgade kommuner som tidigare har tagit mycket litet eller inget ansvar ska kunna överlämpa ansvaret på kommuner som redan är mycket hårt belastade. Ett exempel på det är det som Gunilla Nordgren tog upp med skolorna. De kommuner som har många asylsökande och barn till dem har omedelbart ordnat förskola och skola till dem utan någon som helst planeringshorisont. Det är inte meningen att dessa kommuner ska ta ett ännu större ansvar.

Anf. 20 ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Jag tänkte avslutningsvis göra ett mycket kort inlägg.

Den här debatten kommer nog att fortsätta. Det är en fråga som kommer att påverka oss i Sverige under en väldigt lång tid framöver och som vi måste hantera och lösa. Jag är inte problemfokuserad på det området, utan vi måste hitta lösningar, det är alldeles självklart. Någoting måste göras, Eva-Lena Jansson. Det var just därför som jag ställde den här interpellationen till ministern. Någoting måste göras på både kort och lång sikt. På kort sikt finns det flera åtgärder som kan sättas in för att underlätta för kommunerna och ge dem bättre förutsättningar.

Jag vill tacka statsrådet för den här debatten. Vi kommer, som sagt, att ses i den här frågan ytterligare längre fram.

Jag vill passa på att önska talmannen, tjänstemännen, alla som har deltagit i debatten och statsrådet en god jul. Tack för interpellationsdebatten!

Anf. 21 GUNILLA NORDGREN (M):

Herr talman! Tack, för en bra debatt! Javisst, man ska titta bakåt. Men 2015 var speciellt med 160 000 som kom under ett år.

Sedan går man på kommunerna och säger att de ska ta sitt ansvar. Men om kommunerna får sina anvisningstal och jobbar hårt med dem tycker jag att den kommunen tar sitt ansvar. Så kom inte med det!

Det är också svårt att ge för många förturer, för det skapar motsättningar när det är långa köer. Detta med att utbilda var mycket bra. Överklaganden där länsstyrelserna sätter sig på tvären är ett stort bekymmer. Det är den verklighet vi lever i.

Detta med att gå ut till alla, ja, det har vi gjort. Tyvärr fick vi inte så många svar. Men vi har skickat ut att det kommunala fastighetsbolaget garanterar hyresinbetalningen. Det har vi skickat ut till samtliga medborgare.

Vi står inför en situation som vi måste lösa tillsammans. Vi ska inte hota och bråka, utan det behövs samarbete, inte motarbete. Det gäller alla kommuner. Min hemkommun har inte sagt att man ska sluta att ta emot asylsökande, om det nu är det som Eva-Lena Jansson tror. Tvärtom, men vi har ett jättejobb för att klara det, om vi ska undvika sovsalar. Det vill vi inte ha.

Att få bygglov för en sådan här villavagn eller paviljong är inte lätt. Är det inte medborgarna, så är det länsstyrelsen som har synpunkter. That's reality!

Tack för en jättebra debatt. Vi lär nog behöva diskutera det här under lång tid framöver.

Jag vill också hälsa en god jul.

Anf. 22 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Även jag vill önska mina meddebattörer en god jul och tacka för debatten.

Jag delar helt uppfattningen att samarbete måste prägla arbetet framöver. Vi är mitt uppe i en mycket stor utmaning för Sverige och därmed självklart för alla kommuner. Det är nödvändigt att kommuner samarbetar sinsemellan och att staten samarbetar med kommunerna.

Herr talman! Jag vill rikta ett särskilt tack och önska en god jul till min huvudmotståndare och utmanare Elisabeth Svantesson. Enligt min erfarenhet är hon en pålitlig person att samarbeta med i för Sverige viktiga och svåra frågor. God jul!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2016/17:152 om regeringens arbetslöshetsmål

Anf. 23 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Erik Andersson har frågat mig om jag fortfarande anser att målet om EU:s lägsta arbetslöshet år 2020 är realistiskt att nå.

Regeringens mål att antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så att Sverige når lägst arbetslöshet i EU 2020 ligger fast. Ett sysselsättningspolitiskt ramverk med ett tydligt mål är en viktig del för att nå resultat. Målet tydliggör prioriteringarna och styr den ekonomiska politiken. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ytterligare förslag som kan bidra till att sysselsättningen ökar och arbetslösheten minskar.

Samtidigt har förutsättningarna att nå målet om lägst arbetslöshet i EU 2020 blivit mer utmanande sedan det först presenterades. En anledning till det är att antalet asylsökande till Sverige ökade under hösten 2015 till historiskt höga nivåer. Denna utveckling påverkar givetvis förutsättningarna då det tar tid för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden, och när arbetsmarknaden förändras måste åtgärder och insatser anpassas.

Regeringen är nu halvvägs in i mandatperioden och har kommit en bra bit på väg mot målet. Utvecklingen på arbetsmarknaden är stark. Sedan regeringen tillträdde har sysselsättningen ökat med 120 000 personer, och över hälften av ökningen har tillkommit bland utrikes födda. Arbetslösheten har pressats ned under 7 procent, och bland unga ser vi den lägsta arbetslöshetsnivån på 13 år. Samtidigt arbetar regeringen fortsatt för att än fler jobb ska skapas och för att nyanlända snabbt ska komma i arbete.

Målet om lägst arbetslöshet år 2020 är mycket ambitiöst, men det är självfallet möjligt att nå.

Prot. 2016/17:48
16 december

Svar på
interpellationer

Anf. 24 ERIK ANDERSSON (M):

Herr talman! Jag vet inte exakt var jag ska börja, men det känns som om regeringen har tappat greppet om landet. Vi har trygghetsfrågan, köerna i sjukvården, integrationsprocessen och bostadsfrågan. Regeringen känns väldigt passiv i många av dessa frågor. Statsrådet säger att arbetslösheten har minskat och minskar, och visst är det så. Detta är fullt normalt i en högkonjunktur, men – det finns alltid ett ”men” – det gäller inte alla.

Regeringens målsättning är att ha EU:s lägsta arbetslöshet, vilket är ett väldigt knepigt mål eftersom vi är beroende av hur det ser ut i andra länder. Arbetslösheten kan minska utan att målet uppnås. Det kan även bli tvärtom så att vi uppnår målet trots att arbetslösheten ökar.

Herr talman! Man kan undra vem som kom på den briljanta idén att sätta ett sådant knepigt mål. Var det statsministern eller arbetsmarknadsministern? För mig är målet helt obegripligt. Det är lika obegripligt som innovationskatapulter och industrikansler. Det är bara en massa ord, och det finns egentligen inte någon plan för hur Sverige ska bli mer konkurrenskraftigt.

Nu kommer regeringen även att försämra för småföretagen i och med översynen av 3:12-reglerna. Skatterna kommer att öka med flera miljarder. Man har glömt bort att fyra av fem jobb skapas i småföretagen. Nu ser alltså regeringen till att skatten höjs för dessa jobbskapare, och det tycker Socialdemokraterna är bra.

I Sverige ska det alltid löna sig att arbeta och inte gå på bidrag. Nu väljer regeringen att höja bidragen, och det blir dyrare att arbeta eftersom det kommer nya skattehöjningar på jobb. Moderaterna står för en politik där jobben står i främsta rummet – inte bidragen, som S prioriterar. Vi föreslår ett bidragstak för att stoppa denna utveckling. Vi har en plan för Sverige. Det har inte regeringen.

Herr talman! Regeringen ser inte de små och medelstora företagen. Som vanligt är den bara intresserad av de stora drakarna. Det bygger nog på en historiesyn som i dag är förlegad. Förr kunde stora fackföreningar blomstra och på så sätt öka bidragen till LO och i slutändan till det socialdemokratiska partiet.

Nu ser det bra ut, men flera bedömare, däribland regeringens egen myndighet Konjunkturinstitutet, tror att arbetslösheten kommer att stiga från 2019. Då blir det väldigt svårt att uppnå regeringens mål. Med tanke på flyktingkrisen är läget självklart mer ansträngt nu än det var 2014. Men även före 2014 var det svårt för nyanlända att komma i jobb. Utvecklingen är riktigt dålig, och något i integrationsprocessen verkar inte fungera.

Mycket handlar om att det ska löna sig mer att arbeta än att gå på bidrag. Svenska myndigheter måste redan från början tala om vad som gäller i Sverige. De kan säga: ”Du är välkommen hit, men det förväntas av dig att du arbetar och gör rätt för dig. Om du blir sjuk och inte kan arbeta har vi ett skyddsnät som hjälper till. Men för att det ska fungera måste alla som kan arbeta bidra till den gemensamma välfärden.”

Herr talman! Jag vill fråga ministern hur regeringen ska uppnå målet om lägst arbetslöshet i EU 2020. Vilka reformer har regeringen gjort som har lett till minskad arbetslöshet?

Anf. 25 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Jag tror att Erik Andersson räknade upp Moderaternas alla talepunkter.

Jag tycker att det är bra att vi har en regering som har ett ambitiöst arbetslöshetsmål. Det vore skamligt om man inte hade ett mål om att sänka arbetslösheten och ha en låg arbetslöshet. Vi ska jämföra oss med de länder som vi i alla andra sammanhang normalt brukar göra.

Min fråga till Erik Andersson är: Vad tycker du är realistiskt? Vilket arbetslöshetsmål tycker Moderaterna är realistiskt? Det vore intressant att höra. Om Moderaterna inte tycker att det är viktigt att ha EU:s lägsta arbetslöshetsmål undrar jag vad de då vill åstadkomma. Det måste man kunna beskriva. Vad är motsatsen? Vad har ni för förslag?

Det är viktigt att jobba med arbetslösheten och se till att skapa nya jobb. Jag vet inte riktigt var Erik Andersson har hållit hus tidigare och om han har hört näringsministern beskriva vår industristrategi. Exportindustrin är väldigt viktig för vårt land, och den skapar många jobb. Detta bidrar till högre skatteintäkter som i förlängningen kan leda till fler anställda inom kommunal sektor. Det byggs rekordmycket nu. Naturligtvis kan man bygga mycket mer, vilket vi nyligen talade om.

Det är viktigt att ha vita jobb i Sverige, till exempel när man upphandlar i offentlig sektor. Erik Andersson är emot att vi ställer kollektivavtalsenliga krav på de företag som ska delta i upphandlingar. Detta har han röstat emot, och därmed får vi kanske fler personer som har lägre löner, vilket leder till mindre skatteintäkter och mindre pengar att fördela till välfärden.

Erik Andersson borde kunna svara på frågan om vilket arbetslöshetsmål Moderaterna har. Det måste ju finnas något. Ni måste ha skrivit ned något mer än de talepunkter du räknade upp, Erik.

Anf. 26 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag kan tyvärr inte ta ansvar för Erik Anderssons känsloliv. Jag konstaterar dock att Sverige har bytt riktning. Nu pekar många kurvor åt rätt håll. Vi har en stark tillväxt för både bnp och jobb. Arbetslösheten sjunker. Skolresultaten vänder äntligen åt rätt håll, även om det är långt kvar till nivåer man kan vara nöjd med. Bostadsbyggandet vad avser lägenheter når nivåer som vi inte har sett sedan miljonprogrammets dagar. Sverige har mycket stark konkurrenskraft och står sig väl i olika internationella jämförelser av konkurrenskraft och innovationsförmåga.

Jag förstår att Erik Andersson vill beskriva detta som något som regeringen inte har grepp om. Men det kanske vi trots allt har. Regeringen har bytt riktning. Jag säger inte att detta enbart är regeringens förtjänst, men regeringen har faktiskt bytt riktning för Sverige. Vi ser nu resultaten. Nu lämnar vi tiden för nedskärningar, skattesänkningar och arbetslöshet och går mot investeringar, rättvisa och jobb.

Erik Andersson efterlyser vilka förslag regeringen har för att förstärka denna utveckling. Jag vill påminna om att för bara någon timme sedan var Erik Andersson här i kammaren när sådana förslag klubbades igenom.

Det handlar om investeringar i infrastruktur och bostadsbyggande. Det handlar om exportfrämjande. Det handlar om förnyelse av industrin. Det handlar om kompetensutveckling, utbildningssatsningar och forskning. Det handlar om välfärdsmiljarder för fler anställda och högre kvalitet i skolan, vården och omsorgen. Det handlar förstås också om modernare sätt att använda arbetsmarknadspolitiken.

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till Erik Andersson. Han sa att det är viktigt att det finns incitament att gå från bidrag till arbete, om jag förstod honom rätt. Moderaterna föreslår att den som går arbetslös och får ersättning från arbetslöshetsförsäkringen ska få lägre ersättning än vad som är fallet i dag, medan den som är arbetslös och får etableringsersättning som nyanländ ska kunna ha dubbla ersättningar, vilket man inte kan i dag. Varför? Jag har hört argumentationen att båda sakerna ska vara incitament för att man ska ta arbete. Varför, Erik Andersson, är det så att den som är arbetslös och får sin försörjning från arbetslöshetsförsäkringen ska få ett incitament att ta jobbet genom sänkt ersättning, medan den som är arbetslös och nyanländ och får sin försörjning via etableringsersättningen ska ha incitament att inte alls förlora någon ersättning, trots att man börjar jobba och tjäna pengar? Vilket incitament är det egentligen som fungerar för att människor ska komma i arbete, enligt Moderaterna?

Anf. 27 ERIK ANDERSSON (M):

Herr talman! Eva-Lena Jansson! Jag skriver mina tal själv. Det är oförsämligt att säga att jag står här och rabblar upp talepunkter. Men givetvis är vi valda av ett parti, och när vi står i talarstolen är det klart att vi förespråkar den politiken. Det är väl inte så konstigt. Du står ju själv här och pratar om socialdemokratisk politik. Eller är det endast dina egna åsikter som gäller?

Det är bra med mål, och det är bra med full sysselsättning. Givetvis ska vi ha det. Men det som vi diskuterar i den här debatten är ju att det är ett mål i förhållande till andra länder. Även om arbetslösheten ökar skulle vi faktiskt kunna uppnå det målet. Och även om arbetslösheten minskar kanske vi inte uppnår det alls. Det är det som är knepigheten i ett mål som är relaterat till andra.

Socialdemokraterna är fixerade vid skatter. De menar att höjda skatter är rättvisa. Men det beror på vilken syn man har på människan. Är skatten statens pengar redan från början, eller är skatten medborgarnas intjänade medel som de har givit till staten för att vi ska ha en gemensam välfärd? Det är två helt olika synsätt. Har man för höga skatter är det klart att det inte är lönsamt att arbeta. Så är det. Det är inget konstigt. Socialdemokraterna vill alltid höja skatterna. Nu har man höjt skatterna på exempelvis alkohol och tobak. Varför gör man det? Jo, man gör det för att man vill att folk inte ska förbruka de här produkterna speciellt mycket. Det är precis likadant med arbete. Har man för höga skatter på arbete är det klart att människor arbetar mindre.

Vet ni vad, herr talman? Jag har en kompis som arbetar i sjukvården här i Stockholm. I princip kan han inte jobba extra, fast det behövs fler händer i sjukvården. Om han jobbar så pass mycket att han kommer upp

till nivån för statlig skatt får han nämligen inte så mycket över. Exempelvis får han 400 kronor kvar av en tusenlapp. Då känner han att det är bättre att vara ledig. Det är det jag menar. Ökade skatter gör att det blir mindre lönsamt att arbeta.

Då har vi det här med Lafferkurvan. Man måste hitta ett optimalt läge. Det kan till och med vara så att skatteintäkterna ökar om man sänker skatterna på arbete. Flera undersökningar har visat det. Men tyvärr tror jag inte att Socialdemokraterna lyssnar med de öronen.

Det är jättebra att arbetslösheten sjunker. Det är vi väldigt glada för. Vi alla är glada för det. Men det är givetvis inte bara den här regeringens förtjänst. Det har att göra med världsekonomin, tidigare regeringar och framtidsutsikterna – hurdan man tror att framtiden kommer att bli.

Men tyvärr gäller detta inte alla. Vi har exempelvis utomeuropeiskt födda kvinnor som inte kommer in på arbetsmarknaden. Det är slöseri att just dessa kvinnor inte kan få in en fot på arbetsmarknaden. Därför tycker vi exempelvis att Arbetsförmedlingen bör få ett tydligare uppdrag att vända denna negativa trend. I Sverige har vi ett samhälle där vi arbetar för allas lika värde och jämlikhet, även mellan könen. Det är ett misslyckande att vi inte får in exempelvis utomeuropeiskt födda kvinnor på arbetsmarknaden.

Min fråga kvarstår. Vilka av den här regeringens reformer har lett till minskad arbetslöshet, herr talman?

Anf. 28 EVA-LENA JANSSON (S):

Herr talman! Jag har inte ifrågasatt att Erik Andersson skriver sina anföranden själv. Jag sa bara att jag tror att det är moderata talepunkter han använder sig av. Det kan väl inte vara negativt att använda moderata talepunkter om man är moderat? Jag pratar naturligtvis för Socialdemokraterna, och då pratar jag också om socialdemokratisk politik.

Under fyra minuter lyckades Erik Andersson inte en enda gång svara på frågan vilket mål Moderaterna och Erik Andersson har för arbetslösheten. Han lyckades heller inte svara på arbetsmarknadsministerns fråga. Jag tycker dock att det är relevant att svara på min fråga. Om man ifrågasätter det mål som regeringen har måste man ha ett eget mål. Vilket är Erik Anderssons och Moderaternas mål för arbetslösheten? Är det att den ska vara konstant som den är, eller vad handlar det om?

När det gäller skatter förstår jag att Erik Andersson tycker att det är jobbigt att både han och jag får betala lite mer i skatt. Jag tycker för min del att det är bra. Det är en rättvis fördelning att vi som tjänar mycket också betalar lite mer, medan de som är lågavlönade inte alls betalar lika hög skatt som vi. Det är en omfördelning som vi står för. Det är socialdemokratisk politik, och jag är ganska stolt över det.

Men tillbaka till frågan, Erik Andersson! Vilket mål har ni för arbetslösheten? Var tycker ni att Sverige ska ligga 2018 – högst i EU, eller kanske lägst i EU? Är det dåligt att ha som ambition att ha väldigt låg arbetslöshet? Det är egentligen det som är målet. Men jag har inte uppfattat att Erik Andersson har preciserat vilket Moderaternas mål är. Det kanske han kan redogöra för här i kammaren.

Anf. 29 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Är höjda skatter rättvisa? frågar Erik Andersson, men han undviker att svara på den fråga jag ställde. Nej, höjda skatter är inte rättvisa, men ordning i ekonomin är en väldigt viktig förutsättning för att man ska kunna ha rättvisa.

När Moderaterna styrde på Finansdepartementet gick vi från ett överskott på 70 miljarder kronor i de offentliga finanserna till ett underskott på 60 miljarder. Det har gjort Sverige svagare. Det har gjort att Sverige har svårare att klara oförutsedda händelser, och oförutsedda händelser inträffar alltid. Det riskerar att göra att man inte har pengar till det som är viktigast och till dem som är mest utsatta. Nu tar vi oss tillbaka till ordning och reda i finanserna, och vi tar oss upp ur underskotten. Men vi måste ha skatteintäkter som matchar utgifterna. Annars sätter man både Sverige och rättvisan på spel. Tro mig! Jag har varit med förut och sett det ske.

Herr talman! Erik Andersson undviker att svara på min fråga. Han talar i stället om incitament i skattesystemet. Men det var inte det jag frågade om. Moderaterna har lagt fram väldigt tydliga förslag i sin budget, som visserligen inte gick igenom. Förslagen är följande: Den som är arbetslös och har a-kassa ska få sänkt a-kassa med motiveringen att man då får ett större incitament för att ta ett jobb. Den som är nyanländ och arbetslös och får etableringsersättning ska i stället kunna få dubbel inkomst genom att man behåller hela etableringsersättningen ograverad om man börjar jobba. Man får då alltså både lön och ersättning. Motiveringen är att det ska öka incitamenten för jobb. Hur går det här ihop, Erik Andersson? Vilken är egentligen Moderaternas syn på incitament för jobb när det gäller etableringsersättningen och arbetslöshetsersättningen?

Anf. 30 ERIK ANDERSSON (M):

Herr talman! Det är få länder i världen som beskattar låga inkomster så mycket som vi gör i Sverige. Eva-Lena Jansson står här och säger att det är rättvisa att de som tjänar mer betalar mer i skatt. Det kan man ju tycka. Men varför beskattar vi dem med låga inkomster så pass mycket som vi gör i det här landet? Det är helt fel.

Statsrådet står och säger att regeringen har sanerat ekonomin. Vad jag kan se i den socialdemokratiska och miljöpartistiska budgeten lånar man miljarder i en högkonjunktur. Man samlar inte i de berömda ladorerna som finansministern talade om tidigare.

Det gör vi i Moderaternas budget. Vi samlar i ladorerna i en högkonjunktur just för att kunna parera en lågkonjunktur som kommer att komma. Till och med regeringens egna institutioner vet att det kommer att komma. Men man väljer att slösa med skattebetalarnas pengar och låna i en högkonjunktur.

Interpellationen handlar om målet om EU:s lägsta arbetslöshet. Nu hinner jag tyvärr inte svara på alla frågor, herr talman, eftersom min talartid håller på att ta slut. Det finns en avsaknad av en plan för Sverige, där vi ser att mycket går åt fel håll. Det är kanske det enda vallöfte som regeringen har hållit, att Sverige håller på att gå sönder. Vi har en polis som inte kan garantera tryggheten för medborgarna. Ligor får agera fritt i utanförskapsområden.

Prot. 2016/17:48
16 december

Svar på
interpellationer

Trots detta önskar jag statsrådet: En god jul och ett gott nytt år! Det gäller även Eva-Lena Jansson.

Anf. 31 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA
JOHANSSON (S):

Herr talman! Moderaterna samlar i ladorna i opposition. I regeringsställning har ni varje gång förött ekonomin. Det är ert facit.

Det är anmärkningsvärt, herr talman, hur svårt Erik Andersson har att svara på frågan. Är det kanske så att Moderaterna inte riktigt vet vilka incitament som fungerar för att människor ska komma i arbete? Är det att man har dubbel ersättning som gör att man har mer lust att arbeta? Eller är det att man har lägre ersättning som gör att man har mer lust att arbeta i Moderaternas värld? Vi får återkomma till den frågan, Erik Andersson.

Herr talman! Jag vill nu tacka talmannen, alla tjänstemän i kammaren och mina meddebattörer för det gångna året och önskar: God jul! Det gäller särskilt Erik Andersson, som har förgyllt så många av mina fredagar under det gångna året. Jag hoppas att du får en skön jul, och på återseende på det nya året!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellation 2016/17:82 om drönares klassning som övervakningskameror

Anf. 32 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Rickard Nordin har frågat mig hur jag ser på att Högsta förvaltningsdomstolens utslag riskerar att slå ut hela drönarbranschen och om jag kommer att agera för att ändra lagstiftningen. Frågan ställs mot bakgrund av att Högsta förvaltningsdomstolen i en dom har slagit fast att en kamera som är monterad på en drönare kräver tillstånd enligt kameraövervakningslagen.

Som Rickard Nordin framhåller har drönartekniken många potentiella användningsområden, till exempel inom skogs- och jordbruk och räddningsarbete och för journalistiska ändamål. Samtidigt kan drönare användas på ett sätt som innebär att enskilda utsätts för integritetskränkande övervakning. Det är därför viktigt att vi har ett regelverk som tar hänsyn till båda dessa aspekter.

Regeringen tillsatte i november 2015 en utredning för att se över 2013 års kameraövervakningslag. Trots att lagen var relativt ny kunde regeringen redan då konstatera att det fanns ett behov av att utreda hur den förhåller sig till användning av ny teknik, till exempel kamerautrustade drönare. Denna fråga pekades därför särskilt ut i uppdraget till utredningen. Utredningen ska också bland annat analysera hur lagen bör anpassas till den nya EU-rättsliga dataskyddsreglering som börjar tillämpas våren 2018. Den nya EU-regleringen innebär en ytterligare harmonisering och att utrymmet för nationell lagstiftning minskar, särskilt när det gäller den privata sektorn.

Utredningen kommer att redovisa sitt uppdrag i juni 2017. Samtidigt är jag väl medveten om att den situation som uppkommit är besvärlig för många företag. Justitiedepartementet undersöker därför möjligheten att få ett snabbare svar på just drönanfrågan.

Anf. 33 RICKARD NORDIN (C):

Herr talman! Tack för svaret, ministern!

Efter en dom i Högsta förvaltningsdomstolen klassas en drönare med kamera som en övervakningskamera. Det betyder att oberoende av vad man har tänkt att använda den till behöver man ha ett separat tillstånd från länsstyrelsen för varje enskilt fototillfälle. Det är kostsamt och tar lång tid att få, och det skapar onödig byråkrati.

Det gäller inte minst för att Transportstyrelsen redan delar ut tillstånd för flygning. Här skulle man kunna ta in integritetsaspekten, vilket såklart alla seriösa aktörer redan gör. Detta är företag som driver en seriös och aktiv verksamhet. De har de tekniska förutsättningarna för att radera ansikten, nummerplåtar och annat.

Det finns redan. Det är precis så man gör. Det vet de som till exempel tittat på Google Street View där man raderar de uppgifterna. Tekniken finns. Det är en självklarhet att värna den personliga integriteten.

Problemet är att man nu ska ansöka om tillstånd för kameraövervakning för alla drönare, trots att man inte tillämpar någon typ av kameraövervakning. Det är inte det man gör. Man vill flyga för att ta foton för att göra en massa olika spännande saker.

Det intressanta är att gränsdragningsproblematiken i och med den här domen blir lite intressant. Det är tillåtet att filma på allmän plats om du håller i en mobilkamera. Om du däremot skulle vilja sätta din kamera på ett stativ med en fjärrlösare är den inte inom handens räckhåll och är därmed olaglig.

Det blir också olagligt att använda tripod, de stativ som vi ser på alla infrastrukturprojekt när man håller på och mäter, filma och ta kort med dem. Dem kan man också filma och fota med. De blir också olagliga enligt den här domen.

Det blir ganska fort ganska absurt. Det är nästan till och med så att selfiepinnen, eftersom den inte heller är inom räckhåll för armen, också blir olaglig. Jag skulle vilja se dem som går ut och försöker hantera den här problematiken. Det är lätt att raljera över det. Poängen är att det hotar en helt spirande väldigt framtidssäker bransch.

Det har på kort tid blivit möjligt att leta efter människor med värmekameror. Man kan få överblick över skogsbränder. Jag vet själv exempel hemma i Småland där jag kommer ifrån där räddningstjänsten har haft nytta av privatpersoner som har funnits på plats och kunnat visa bilder direkt.

Det går inte att söka tillstånd för det ett par månader i förväg. Du vet inte när det sker. Om räddningstjänsten själv skulle tillhandahålla det behöver man ta de investeringskostnaderna och göra alla de sakerna själv i stället för att snabbt och enkelt kunna få hjälp av privatpersoner.

Det finns otaliga exempel på saker som det går att göra med detta. Vi kan effektivisera byggprocesser. Det finns otroligt många forskningsområden där man kan dra nytta av detta. Man kan precisionsgödsla i jordbruk, få överblick efter stormar, och så vidare.

Prot. 2016/17:48

16 december

Svar på

interpellationer

Det finns mängder med spännande möjligheter för detta som i ett enda klubbslag raderas ut. Vi talar om 8 000–10 000 jobb i Sverige. Jämför det med de 3 000 jobb som Ericsson har varslat om. Det är gigantiskt.

Fokus måste vara att bestraffa det dåliga beteendet. Vi ska självklart ta hänsyn till människors personliga integritet. Det är på samma sätt när det gäller trafiken. Vi förbjuder inte bilen, det vill säga tekniken. Vi förbjuder det dåliga beteendet, osäker körning på olika sätt. Samma sak måste det vara här. Vi måste förbjuda den kränkande fotograferingen och inte tekniken som kan användas till det.

Det är bra att ministern lyfter fram att Justitiedepartementet undersöker möjligheten att få ett snabbare svar på just drönarfrågan. Det är bra. Det har nu gått två månader sedan domen kom. Vilka idéer arbetar man på, och vad är tidsperspektivet för det arbetet?

Anf. 34 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Utvecklingen har gått fort de senaste åren. Själva kameraövervakningslagstiftningen är inte så förfärligt gammal; den kom 2013. Det var den gamla regeringen som processade fram den. Det är klart att man kan tycka att man redan då borde ha funderat över drönarfrågan, för drönarna var inte någon okänd teknik vid det tillfället. Men det gjorde man inte, utan lagstiftningen togs fram utan att man hade vägt in aspekterna vad gäller drönare. Det är denna lagstiftning som Högsta förvaltningsdomstolen har tolkat.

När vi tillträdde som regering var vi förutseende i denna del. Vi tillsatte en ny kameraövervakningsutredning. I våra intressen låg till exempel att göra det lättare att bedriva kameraövervakning på särskilt brottsutsatta platser men också ett par andra aspekter som vi ville väga in. Vi tänkte också att frågan om drönare kommer att bli aktuell – kanske snabbare än vad vi anar. Därför sa vi: Vi bakar in den också i uppdraget till utredningen. Regeringen var i det avseendet förutseende.

Men det visade sig att saker och ting kan gå ännu fortare, kanske till och med fortare än vi då trodde. Utslaget från den 21 oktober i Högsta förvaltningsdomstolen innebär att man kom fram till att inom ramen för nuvarande lagstiftning kommer denna typ av användning att vara tillståndspliktig, vilket, precis som Rickard Nordin pekar på, ställer till rätt stora problem för vanliga användare och naturligtvis för branschen.

Samtidigt hade vi en ytterligare process, nämligen den som handlar om EU:s dataskyddsförordning, som ska träda i kraft i maj 2018. Som vi bedömer det nu kommer denna dataskyddsförordning att lösa problemet när den träder i kraft i maj 2018, för då kommer denna typ av teknik, om den utövas inom ramen för dataskyddsförordningens begränsningar, inte att vara tillståndspliktig på det sätt som den är nu för privatpersoner. Också efter maj 2018 måste man naturligtvis hålla sig inom de vanliga regleringarna, varav Rickard Nordin pekar på till exempel kränkande fotografering. Också ofredande enligt brottsbalken kan komma i fråga. När förordningen träder i kraft i maj 2018 kommer frågan att lösa sig.

Bekymret uppkommer då: Vad ska vi göra under tiden, i glappet där vi står i dag, hela 2017 och in i maj 2018? Jag kan glädja Rickard Nordin med att säga att vi har jobbat på Justitiedepartementet under de månader som har gått sedan den 21 oktober med att försöka hitta en sådan lösning.

Vi är precis färdiga med detta, och vi kommer inom kort – förmodligen och förhoppningsvis redan i nästa vecka – att remittera ett sådant förslag. Sedan kommer vi att så fort som möjligt, och naturligtvis efter sedvanlig remissbehandling, att kunna gå till riksdagen.

Mitt besked till Rickard Nordin är: Regeringen jobbar med frågan, och vi har gjort det sedan den 21 oktober. Jag ser framför mig att vi ska kunna lösa det här och att vi då har tittat över detta snabbspår.

Anf. 35 RICKARD NORDIN (C):

Herr talman! Jag tror inte att det var någon som förutsåg konsekvenserna av lagen när den klubbades i riksdagen. Även ministerns parti röstade för den, och jag tror inte att det fanns några följdmotioner där man tog upp just dröñarproblematiken. Man såg nog inte att det skulle falla inom den här ramen. Det spelar egentligen mindre roll vem som röstade hur, på vad eller varför just då, för det är nu problemet finns.

Jag blir därför glad att höra ministern säga att man förbereder en remiss redan under nästa vecka. Det är glada besked både för dröñarbranschen och för oss som är intresserade av dessa frågor. Ministern har helt rätt i att vi inte kan vänta till maj 2018 med att lösa problemen, för då hinner saker och ting springa iväg. Jag hoppas att vi får till en snabb remissrunda och en snabb behandling även i Sveriges riksdag så att vi kanske kan lösa detta redan under våren. Det vore fantastiskt.

Det intressanta är att domen får spännande konsekvenser, och här kanske till och med herr talmannen ligger lite i riskzonen. Vi har filmkameror omkring oss som filmar oss just nu. Det finns sju stycken placerade runt om här i kammaren. De är varaktigt uppsatta. De manövreras ej på plats, utan de styrs från ett kontrollrum. De har tillräckligt bra kvalitet för att man ska kunna identifiera personer, och de har möjlighet att riktas mot plats dit allmänheten har tillträde, det vill säga uppe på våra läktare. De faller alltså under den nya lagen och skulle därmed också vara olagliga. Vi i riksdagen kanske får akta oss lite för konsekvenserna av denna lag, vi också! Detta är lite intressant, och jag vet att det finns flera personer som har påtalat att det inte finns några tillstånd för de här kamerorna.

Poängen är att tekniken också har skapat bra möjligheter. Men jag känner också till företag som har fått läggas ned efter det att domen kom. Det är företag som exempelvis skulle ha jobbat med att effektivisera jord- och skogsbruket. Jag blir glad att höra att ministern har tagit detta på allvar och att det kommer någon typ av lösning på frågan fram till maj 2018. Det gläder mig mycket, och jag får helt enkelt se det som en förtida julklapp. Jag tackar ministern för detta.

Anf. 36 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Ja, så kan man ju se det! Slutpoängen är helt enkelt bara att det ibland händer saker som man måste försöka lösa lite snabbare än man kanske hade tänkt sig. Det kan mycket väl vara så att man 2013 inte hade tänkt på detta. Min poäng i mitt tidigare inlägg var att vi vägde in också denna fråga från början när vi tillsatte utredningen.

Vi får i så fall lösa detta i särskild ordning. Under tiden har Datainspektionen lämnat besked när det gäller en del frågor som man tycker sig vilja lösa snabbare, till exempel att kunna använda drönare när man eftersöker människor. Det har bland annat varit en frågeställning som Missing People har lyft. Datainspektionen har gett viss vägledning när det gäller den delen och hur man ska tolka utslaget. En sådan verksamhet skulle förmodligen kunna få tillstånd om man söker det.

Jag inser också att mot bakgrund av det nya utslaget måste vi se till att ha en stabil laglig grund att stå på under tiden fram till maj 2018. Detta arbetar vi med, och vi kommer att återkomma till riksdagen så fort processen är färdig.

Anf. 37 RICKARD NORDIN (C):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag hoppas att det förslag som kommer i nästa vecka är bredare än att man bara tar sikte på detta med räddningstjänster, eftersök av personer och så vidare. Jag hoppas att man har med sig de möjligheter som drönarna har gett så att vi kommer undan denna problematik. Det är bra att Datainspektionen har gett viss vägledning, men det räcker inte med den utan det behöver vara bredare än så. Det hoppas jag också finns med i förslaget.

Med detta vill jag tacka för debatten och för de nya beskederna. Det var roligt att höra detta. Det är inte alltid man får så raka och tydliga besked i interpellationsdebatter, men det uppskattar jag mycket. Jag önskar både Morgan Johansson och talmannen en god jul.

Anf. 38 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det hela är naturligtvis bredare än så. Jag pekade bara på att för detta användningsområde har Datainspektionen för att kunna lösa just denna situation gett den här vägledningen.

Det vi går fram med och är på väg att remittera är som sagt bredare. Det handlar om användningen i stort. Jag hoppas att vi ska kunna lösa det här så fort som möjligt.

Jag önskar också Rickard Nordin en riktigt god jul och ett gott nytt år. Vi ses på det nya året!

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 14 Svar på interpellation 2016/17:135 om vikten av korrekta åldersbedömningar

Anf. 39 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Staffan Danielsson har frågat mig om jag är beredd att vidta någon åtgärd för att säkerställa att Migrationsverket, när skäl föreligger, ska bedöma ålder till över 18 år. Han har vidare frågat om jag är beredd att ta något initiativ för att göra det möjligt för åklagare och domstol att göra medicinska åldersbestämningar när skäl föreligger att inte godta den enskildes uppgifter. Därutöver har han frågat om det är mitt

ställningstagande att ett domstolsbeslut inte ska kunna tas upp på nytt om nya uppgifter kommer fram om en brottslings ålder som skulle ha gett ett strängare straff och om så av vilka skäl. Slutligen har han frågat om jag avser, oavsett Högsta domstolens kommande utslag, att låta utreda dessa viktiga frågeställningar så att nuvarande oklarheter för myndigheter och domstolar klaras ut.

Att medicinska åldersbedömningar kan genomföras är av stor betydelse både i asylärenden och i brottmål. Regeringen har tagit flera initiativ för att se till att medicinska åldersbedömningar inom ramen för ansökningar om uppehållstillstånd ska kunna utföras i Sverige. Bland annat har Rättsmedicinalverket fått i uppdrag att öka sin kapacitet att genomföra medicinska åldersbedömningar och att utveckla sin förmåga på detta område. Rättsmedicinalverket ska vid genomförandet av uppdraget särskilt beakta krav på vetenskaplighet, beprövad erfarenhet, rättssäkerhet, etik och de särskilda rättigheter som barn har enligt internationella konventionsåtaganden. Medicinska åldersbedömningar ska ske med full respekt för den personliga värdigheten.

I asylärenden är det den asylsökande som har bevisbördan för att han eller hon är under 18 år. Medicinsk åldersbedömning är ett bevismedel som den enskilde kan använda för att göra sin ålder sannolik. I de fall där det råder tveksamhet om åldern och den asylsökande inte gjort sannolikt att han eller hon är ett barn och inte samtycker till medicinsk åldersbedömning kvarstår många gånger Migrationsverkets bedömning och personen bedöms som vuxen. Regeringen bereder även just nu ett förslag som ska göra det möjligt att göra åldersbedömningar tidigare i asylprocessen.

I brottmålsprocessen är det ofta helt avgörande att det kan göras rättvisande åldersbedömningar i de fall åldern är oklar. Åldern har betydelse bland annat för om den misstänkte är straffmyndig och för påföljden. Hitills har kroppsbesiktning använts för att kunna göra medicinska åldersbedömningar. Nu har tingsrätten och hovrätten i ett fall sagt att det inte är möjligt. Beslutet är överklagat till Högsta domstolen som har meddelat prövningstillstånd. Regeringen är beredd att föreslå lagändringar om det skulle behövas.

När en dom har fått laga kraft är utgångspunkten att den ska stå fast. Det är därför viktigt att det går att utreda den misstänktes ålder under den ordinarie brottmålsprocessen. När det gäller resning till nackdel för den tilltalade väger intresset av att slutligt avgjorda mål inte ska prövas på nytt särskilt tungt. Det krävs därför mycket starka skäl för att resning ska beviljas till nackdel för en tilltalad, och så bör det också vara. Det är viktigt att reglerna om resning är ändamålsenliga och väl avvägda och står sig över tid.

Anf. 40 STAFFAN DANIELSSON (C):

Herr talman! Statsrådet! Jag har tagit upp, menar jag, en mycket viktig fråga som har varit gravt misskött i flera år av främst Migrationsverket men där även domstolar varit märkligt passiva. Jag har använt ordet rätts-skandal om hur Migrationsverket sedan 2011–2012 har underlåtit att bestämma ålder. Man har passivt godtagit den enskildes egna uppgifter.

Jag har bara tio minuter för min sakframställan här. Den som vill se min djupare analys hänvisas till min blogg och etiketten ”Invandring”. Om man googlar mitt namn hittar man bloggen. Man kan också diskutera med mig på Facebookgruppen med namnet Politisk Centerdebatt.

I min interpellation skriver jag: År 2015 kom nära 90 000 ensamkommande asylsökande till EU som uppgav sig vara barn under 18 år. Av dessa valde ca 40 procent, över 35 000, att söka asyl i Sverige som har 2 procent av EU:s befolkning. Om över 10 000 av de ensamkommande barn som sökt asyl i Sverige de senaste åren sannolikt varit vuxna män mellan 20 och 30 år, och statens kostnader för dem fram till 21 år är flera miljoner kronor mer än om de i stället fått asyl som vuxna, motsvarar detta extra kostnader för staten på tiotals miljarder, samtidigt som orättvisan mot dem som uppgivit korrekt ålder är stor.

Det är också mycket allvarligt att vuxna män placerats på HVB-hem och andra boenden över hela Sverige tillsammans med barn under 18 år, vilket enligt samstämmiga uppgifter givit betydande störningar för både barn och personal.

Jag anser att Migrationsverket gravt har underlåtit att ta sitt myndighetsansvar att bestämma ålder när man passivt har låtit bojkotten från yrkesgrupperna barnläkare och advokater bestämma Sveriges migrationspolitik i detta avseende med de stora negativa effekter jag här redovisat. Jag har därför bett Justitieombudsmannen att granska Migrationsverkets agerande. Kanske borde även ansvaret hos regeringar, som har accepterat Migrationsverkets agerande, granskas.

Det var ett utdrag ur min interpellation. Trots att jag tre gånger har JO-anmält Migrationsverkets ledning för underlåtenheten att bestämma ålder med de konsekvenser jag här redogjort för har Justitieombudsmannen efter bara några veckor inte haft någon erinran. Jag finner det utomordentligt anmärkningsvärt.

Naturligtvis ska alla med asylskäl beviljas asyl i Sverige oavsett om de är barn, ungdomar eller vuxna. FN:s regler ger barn särskilda rättigheter, och barn är alla under 18 år. Jag kan tycka att rättigheterna borde vara större om man är 5, 10 eller 15 år och sedan trappas av något, men så är inte fallet. Därför har det stora fördelar att få sin ålder fastställd som under 18 år, och det har sannolikt tusentals ensamkommande mellan 20 och 30 år de senaste åren fått av Migrationsverket som har godtagit deras påståenden.

Jag tackar migrationsministern för det korta och diplomatiska svaret som UD inte hade kunnat göra bättre. Det är mycket bra att justitieministern har uppdragit åt Migrationsverket att fastställa ålder och att den som är missnöjd kan begära en medicinsk bedömning. Det är också bra att ålder ska bedömas tidigt efter ankomsten och inte efter mer än ett år. Det har ju varit absurd att den enskilde själv har kunnat bestämma sin ålder fram till asylbeslut utan någon kontroll.

Vad gäller åldersbedömning i brottmål där fängelsestraffet kan sänkas med tre fyra år om man ljuger om sin ålder har domstolar ofattbart nog förbjudit åldersbedömning.

Jag tackar för regeringens klara och positiva besked om att lagändringar ska föreslås om det blir nödvändigt.

Herr talman! Jag instämmer med Staffan Danielsson i att den här frågan har varit gravt misskött, men jag instämmer inte i att skulden ska läggas på Migrationsverket. Den här frågan missköttes på ett mycket allvarligt sätt av den förra regeringen.

Det som hände under den förra regeringen var att Socialstyrelsen gav nya riktlinjer för hur medicinsk ålderbedömning skulle göras. Som en effekt av det gav man i praktiken barnläkarna vetorätt för om det över huvud taget skulle fungera. Vid den tiden fanns det ett stort motstånd mot detta hos många barnläkare och man fick helt enkelt inte någon medverkan från den sidan som var kritisk till metoderna. I stället för att försöka lösa upp knutarna rörande den frågan valde den gamla regeringen att göra ingenting.

Socialstyrelsens riktlinjer kom 2012. Alliansregeringen gjorde ingenting 2012. Man gjorde ingenting 2013. Man gjorde ingenting 2014. Den frågan kom till den nya regeringen när vi tog över i slutet av 2014. Vi fick ta tag i det här, och det gjorde vi. Precis som Staffan Danielsson noterar har vi nu satt igång ett sådant arbete. Vi gav ett uppdrag till Rättsmedicinalverket, och upphandlingen av den kapacitet som behövs för att börja med den medicinska åldersbedömningen är färdig nu i dagarna. Vi kommer att kunna sätta igång med detta strax efter årsskiftet.

Vi har fått till stånd en ordning där aktörerna faktiskt är överens. Jag pratade för inte så länge sedan med Svenska Barnläkarförningens ordförande Bårtås, och hon sa att man har stort förtroende för Rättsmedicinalverket och den process som nu sker. Vi har löst upp de knutarna.

Dessutom är vi i slutskedet av en beredning när det gäller att lämna ett förslag till riksdagen om att kunna tidigarelägga åldersbedömningar så att de kan ske tidigare i processen och inte när man kanske redan har suttit på ett HVB-hem och väntat under lång tid, för det är då riskerna uppstår. Förslaget handlar alltså om att tidigarelägga, och vi kommer till riksdagen med ett förslag om en sådan lagstiftning.

Det är så, tycker jag, en ansvarstagande regering ska agera när man ställs inför sådana här frågor som faktiskt kan vara både etiskt komplicerade, infekterade och känsliga. Vi har löst upp knutarna och har nu en ny process på gång.

Jag vill också säga att det inte är den enskilde själv som bestämmer. Även om man är i avsaknad av medicinsk åldersbedömning är det inte den enskilde som själv bestämmer. Bara under det här året har Migrationsverket skrivit upp åldrarna på närmare 2 000 fall av ensamkommande. Där har man alltså kunnat göra en bedömning även i avsaknad av medicinsk åldersbedömning.

När det gäller brottsutredningarna har den legala grunden tidigare varit den som rör rätten till kroppsbesiktning. Nu har vi ett utslag från tingsrätt och hovrätt som säger att det inte fanns tillräckligt lagstöd för det. Riksåklagaren har överklagat det här till Högsta domstolen, och Högsta domstolen har meddelat prövningstillstånd. Om den bedömningen står sig, det vill säga att det inte finns tillräckligt lagstöd för detta, är vi beredda att agera omedelbart för att komma till riksdagen med en lagstiftning så att vi ordnar legaliteten. En sådan lagstiftningsprocess har vi redan förberett.

Vi tog tag i de medicinska åldersbedömningarna, vi har en process på gång och vi är beredda att agera också när det gäller kroppsbesiktningsfrågan.

Anf. 42 STAFFAN DANIELSSON (C):

Herr talman! Det är många som har varit passiva i flera år. Var har den granskande journalistiken funnits? Den har ägnat sig åt annat.

Men vad gjorde Migrationsverket? Har man gjort någon framställan till regeringen och pekat på den nya situationen och så vidare? Såvitt jag har sett agerade man inte på något sätt. Jag är starkt kritisk mot Migrationsverket.

Jag vill utveckla lite grann om uppgifterna om den nya praxisen, som även ministern tog upp. I korthet: De senaste fem åren har 45 000 asylsökande i Sverige uppgivit sig vara barn under 18 år. Sveriges Radio, *Dagens Eko*, har tagit fram statistik för år 2014 i de nordiska länderna. Till Finland kom 197 ensamkommande barn, till Danmark kom 818 och till Norge 1 204 – sammantaget 2 219. Till Sverige kom 7 049.

I Danmark och Finland gjordes en medicinsk åldersbedömning på var tredje asylsökande som uppgav sig vara barn. I Norge gjordes det på tre av fyra. De flesta var barn, men många var vuxna män. I Norge klassades var tredje ensamkommande som sannolikt vuxen, i Danmark var fjärde och i Finland var femte.

I Sverige gjordes under 2014 medicinska åldersbedömningar på endast 3 procent av de ensamkommande, och en av 20, alltså 5 procent, fick sin ålder justerad från barn till vuxen. Detta trots att sannolikt en betydligt högre andel av dem som sökte asyl i Sverige faktiskt var vuxna män, eftersom de och deras flyktingsmugglare kände till Sveriges närmast obefintliga kontroll. Detta förklarar till betydande del varför 40 procent av alla ensamkommande uppgivna barn som sökte asyl i något EU-land valde att göra det i Sverige.

Det är detta jag menar är en rättsskandal, att så många vuxna män alldeles uppenbart har fått asyl i Sverige som barn, fått personnummer som barn och fått förmåner som barn och trängt undan barn från platser som är till för barn. Jag skyller inte på dem som chansar på att få asyl som barn; jag lägger det fulla ansvaret på den myndighet som av rättssäkerhetsskäl ska kontrollera ålder men underlåtit att göra det.

Tack vare att justitieministern beordrat Migrationsverket att fastställa ålder i tveksamma fall har det kommit fram statistik för innevarande år, 2016, som justitieministern sa. Migrationsverket uppger att bara under september och oktober ändrades åldern för 1 077 personer. Under årets elva första månader har Migrationsverket behandlat 7 000 asylansökningar för barn och personer som uppgivit sig vara barn under 18 år. 2 500 av dessa, 35 procent, bedömdes vara vuxna män och inte barn. Jämför det med 2014, då det var 5 procent!

Min grova merkostnadsuppskattning, att det har kostat miljardbelopp att man inte har bestämt ålder, stämmer. Men tack vare regeringens direktiv till Migrationsverket att man ska bedöma ålder, vilket inte gjordes tidigare, kommer nu summan att reduceras kraftigt. Det är bra gjort.

Hur ser justitieministern på Migrationsverkets underlåtenhet att bestämma ålder under flera år med den rättsosäkerhet och kostnadsexplosion och de risker för barn och personal på HVB-hem det inneburit?

Jag är medveten om att det är ett delat ansvar mellan regering och myndigheter, men jag lägger faktiskt ansvaret på ansvarig myndighet, som bedömer ålder, ser effekterna och har tagit beslut i alla dessa fall, där man har varit fullt medveten om att det har varit vuxna män som givits asyl som barn.

Anf. 43 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är bekvämt för Staffan Danielsson att lägga skulden på myndigheten, för då slipper han kritisera sitt eget partis regering. Men precis som jag sa i mitt tidigare inlägg var det där problemen startade. År 2012 kom de nya riktlinjerna från Socialstyrelsen. Då började det bli svårare. Migrationsverket påtalade detta för regeringen. Den gamla regeringen gjorde ingenting – inte 2012, 2013 eller 2014. Det blev en fråga som vi fick lösa.

Skyll inte på Migrationsverket! Skyll på den gamla regeringen! Jag kan väl möjligen fråga vad Staffan Danielsson gjorde för att lösa upp de här knutarna eller för att påtala detta? Han satt ju i riksdagen förra mandatperioden.

Nu får vi på plats ett nytt system för medicinska åldersbedömningar. Vi kommer dessutom att få en ordning där vi kan göra åldersbedömningar tidigare. Vi har också, som Staffan Danielsson påpekade, redan agerat för att se till att Migrationsverket kan göra detta även om det inte finns möjlighet till medicinsk åldersbedömning. Detta har redan skett i över 2 000 fall hittills.

Låt mig ta upp frågan om kroppsbesiktning, och nu talar vi om brottsprocessen. Ibland blir man lite irriterad över hur debatter förs. Vi visste ju att detta skulle diskuteras just i dag. I dagens Svenska Dagbladet har Moderaterna skrivit en debattartikel om just åldersbedömning i brottsprocesser. Moderaterna Tomas Tobé och Beatrice Ask skriver så här: ”Dessvärre ser vi en oroväckande passivitet från regeringen. Justitieminister Morgan Johansson (S) måste ge sin och regeringens syn på saken och se till att ny lagstiftning läggs fram till riksdagen.” De vet ju mycket väl hur processen ser ut! Jag kan inte agera förrän rättsprocessen är slut och Högsta domstolen har fattat beslut i frågan.

Vi vet att målet har överklagats till HD och att det har meddelats prövningstillstånd. Beslutet från Högsta domstolen kommer inom kort, förmodligen före årsskiftet. Vi har redan förberett en lagstiftning för det fall hovrättens ställningstagande skulle bekräftas och man alltså skulle säga att det inte finns någon legal grund för kroppsbesiktning. Då har vi redan förberett ett förslag som vi snabbt kan remittera och gå till riksdagen med. Men man blir ibland besviken över politiker som borde veta bättre och se hur processen ser ut innan de anklagar oss för passivitet.

Vi kommer att agera i den här frågan när vi har konstitutionella möjligheter att göra det. Det har vi efter att Högsta domstolen har kommit med sitt besked.

Anf. 44 STAFFAN DANIELSSON (C):

Herr talman! Ansvar för denna rättsskandal, som jag anser att det är, ligger på myndigheter – exempelvis agerade Socialstyrelsen mycket märkligt – men även på regeringen. Det är klart. Morgan Johansson har poängar i det han anför.

Jag skrev i april 2012 på DN Debatt en helsida om denna fråga. Jag har skrivit på sociala medier. Läs min blogg! Jag har försökt driva opinion.

Jag skyller alltså inte på de asylsökande som chansar på att få en betydligt gynnsammare asylbehandling med större möjlighet till permanent uppehållstillstånd, god man, boende på HVB-hem och att få ta hit sina anhöriga med mera. Jag håller myndigheter och regeringen ansvariga, som har svikit sitt kontrollansvar och inte agerat. Jag tycker också att granskande journalistik har varit väldigt frånvarande.

Låt mig säga det en gång till: Naturligtvis ska de som söker asyl i Sverige och har asylskäl få asyl, vare sig de är barn eller vuxna. Men det är inte rimligt att vuxna män ska ges asyl som barn, och att så har skett under flera år genom massor av beslut på Migrationsverket, där man har sett vad som pågått, är orimligt.

Jag tackar för den här debatten. Som framgått tycker jag att Morgan Johansson och regeringen faktiskt har agerat med kraft i den här frågan, och det har varit bra.

Barnläkarföreningen och Advokatsamfundet, yrkesgrupper, har givits mandat att diktera villkoren. Socialstyrelsen har böjt sig. Migrationsverket har böjt sig, och regeringen böjde sig också. Jag tycker att det är upprörande. Det borde också granskas, vilket inte har skett. Det går att bedöma ålder, men, givetvis, med rimliga säkerhetsintervall. Det görs i hela världen, i EU och i övriga Norden. Tack vare Morgan Johansson görs det även i Sverige. Det är på gång, och det är bra. Jag tackar för debatten.

Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Tack, Staffan Danielsson, för de avslutande orden! Jag tror att vi har samma ingång i detta: Barn ska behandlas som barn, och vuxna ska behandlas som vuxna. Barn ska bo med barn, om de är ensamkommande, och vuxna ska bo på vuxenboenden. Börjar man blanda de grupperna riskerar man att hamna i svåra situationer och också utsätta barn för risker. Det är därför det har varit viktigt att se till att det kommer ett system på plats.

Vi gav Rättsmedicinalverket detta uppdrag. De knutar som fanns för några år sedan är upplösta, skulle jag vilja säga. Det finns nu ett stort förtroende för processen hos till exempel Barnläkarföreningen och Socialstyrelsen. Vi tar fram några av de mest moderna metoderna för att se till att det finns en stor säkerhet i de bedömningar som görs. Vi går också fram till riksdagen med möjlighet att tidigarelägga bedömningarna så att de inte görs i slutet av asylprocessen utan i början, det vill säga innan man har hunnit bo på boendena under lång tid.

Sedan var det frågan om brottmålsprocessen. Så fort Högsta domstolen har avgjort ärendet får vi se vilka bedömningar som görs när det gäller kroppsbesiktning. I det fall det blir aktuellt för regeringen att agera är vi förberedda att göra det, och då kommer vi att gå fram snabbt.

Jag tackar Staffan Danielsson för debatten, och jag önskar honom en god jul, ett gott nytt år och en trevlig vistelse under helgen.

Prot. 2016/17:48
16 december

Överläggningen var härmed avslutad.

Svar på
interpellationer

§ 15 Svar på interpellation 2016/17:155 om asylsökande som saknar skyddsskäl

Anf. 46 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Johan Forssell har frågat om mitt ställningstagande till om förslaget om uppehållstillstånd för gymnasieungdomar kan bidra till upprätthållandet av en reglerad invandring med en tydlig åtskillnad mellan den som har skyddsskäl och den som saknar skyddsskäl.

Vi har en reglerad invandring i Sverige, som bland annat innebär att en person som saknar skyddsskäl eller annan grund för att stanna i Sverige ska återvända till det land personen kommer ifrån. Om det rör sig om ett ensamkommande barn är vi enligt EU:s återvändandedirektiv skyldiga att se till att det vid återvändandet finns ett ordnat mottagande i hemlandet. Detta är den ordning vi haft under en lång tid i Sverige.

Med anledning av den extraordinära situation som rådde under framför allt hösten 2015 vidtog regeringen ett antal åtgärder för att bringa ordning i mottagandet, bland annat genom tillfälliga id- och gränskontroller och den så kallade tillfälliga lagen, samtidigt som kapaciteten i mottagandet och etableringen skulle förbättras.

Den tillfälliga lagen antogs av riksdagen under våren och trädde i kraft i somras. Lagen ger möjlighet till permanent uppehållstillstånd för den som kan försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet. För att förhindra att ungdomar som behöver gå i skolan hoppar av skolan för att i stället försöka hitta arbete, infördes i den tillfälliga lagen ett krav på att en person under 25 år måste ha genomfört en gymnasieutbildning eller motsvarande utbildning för att kunna få permanent uppehållstillstånd på denna grund.

Mot bakgrund av denna begränsning aviserades också i propositionen till den tillfälliga lagen att regeringen skulle återkomma med ett förslag om förlängda uppehållstillstånd för gymnasiestudier för de ungdomar som sköter sina studier samt en möjlighet för dem att efter avslutade studier få permanent uppehållstillstånd om de därefter får arbete.

Det är med anledning av den aviseringen som Justitiedepartementet den 28 november har remitterat ett förslag som innebär en möjlighet till tidsbegränsade uppehållstillstånd för unga som studerar på gymnasial nivå.

Förslaget omfattar till att börja med de grupper som får sina uppehållstillstånd tidsbegränsade enligt den tillfälliga lagen. Det gäller alltså skyddsbehövande, de som får uppehållstillstånd på grund av särskilt eller synnerligen ömmande omständigheter och de med bestående verkställighetshinder.

Utöver detta finns förslag som rör ensamkommande barn som inte kan av- eller utvisas på grund av att det saknas ett ordnat mottagande i hemlandet. Det är fråga om mycket utsatta barn som på grund av att det inte är

möjligt att verkställa ett avlägsnandebeslut kommer att vistas i Sverige en längre tid och som under den tiden kommer att gå i skola här.

Genom det förslag som nu lagts fram kommer ungdomar som inte fyllt 25 år att få en möjlighet att gå klart gymnasieskolan och etablera sig på arbetsmarknaden. Den som kan försörja sig genom arbete eller näringsverksamhet får möjlighet till permanent uppehållstillstånd om studierna har fullföljts och personen inte utgör ett hot mot allmän ordning och säkerhet. Förslaget med permanent uppehållstillstånd är i linje med förra höstens överenskomna insatser med anledning av flyktingkrisen mellan regeringen och Moderaterna, Centerpartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna om att en person vid utgången av ett tillfälligt uppehållstillstånd, även om skyddsskålen har upphört, ska kunna få ett permanent uppehållstillstånd om personen kan uppvisa en taxerad inkomst på en nivå som det går att försörja sig på.

Om personen efter det tidsbegränsade uppehållstillståndet saknar skyddsskäl eller inte har fått uppehållstillstånd på annan grund, till exempel på grund av anknytningen till Sverige, är huvudregeln att personen ska lämna landet. Jag anser inte att förslaget innebär en avvikelse från den mångåriga svenska synen på hur principen om en reglerad invandring ska upprätthållas.

Regeringen inväntar nu remissinstansernas synpunkter på förslaget. Remisstiden går ut den 9 januari 2017.

Anf. 47 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag följde med stort intresse den förra interpellationsdebatten med min allianskollega Staffan Danielsson. Debatten satte fokus på den viktiga frågan om de medicinska åldersbedömningarna. Vi kommer om några år att titta på frågan och beskriva den som ingenting annat än en stor skandal som har drabbat många människor på ett djupt problematiskt sätt. Det lär oss också något om framtiden, nämligen att oordning inte är samma sak som humanism. Det är precis tvärtom.

Ordning och reda är en förutsättning för att kunna ha koll i migrationspolitiken, för att ge långsiktighet och trygghet. Annars kommer det att bli stora problem, och det kommer att bli problem med den folkliga acceptansen. Det är vad vi just nu upplever.

Nåväl! Det här är en annan interpellation. Jag skrev den mot bakgrund av att det inte bara har varit utan fortfarande är en flyktingkris i världen. Det är välkänt för många. Under två år har Sverige tagit emot 250 000 människor.

Det anmärkningsvärda är det stora antalet. Ett tioårsgenomsnitt har varit att ungefär 30 000 per år har kommit till Sverige. Vad vi har upplevt nu är något helt annat. Det går inte att jämföra ens med vad som hände under Jugoslavienkriget. Så många människor har kommit till Sverige på så kort tid.

Självfallet ska Sverige ta stort ansvar. Vi gör det, och vi har goda förutsättningar att göra det. Samtidigt kan vi inte blunda för att det finns en lång rad problem, som är helt uppenbara för de flesta människor.

När det gäller skolan är den senaste noteringen att ett nittiototal kommuner har anmält sig själva för att de inte längre klarar lagens åtaganden. Det finns en uppenbar bostadskris i en lång rad kommuner av skiftande politisk färg. Det stora problemet ligger framför oss, nämligen integration. Hur ska

vi se till att det stora antalet människor som har kommit till Sverige får en ingång i det svenska samhället, kan etablera sig här, kan hitta bostad, få vänner, klara jobben och få en försörjning? Med detta sagt; hur ska vi undvika att en omvärld som står i brand blir till ännu fler bränder i våra förorter? Det är risken.

Därför menar jag att det behövs strama regler i migrationspolitiken. De ska ligga i linje med vad som gäller i vår omvärld. Vi behöver också en långsiktighet. Om vi snart återgår till de regler som gällde tidigare, vilket jag inte förespråkar, ställer jag mig frågan vad vi har lärt oss av de senaste två åren.

Mot bakgrund av detta har regeringen lagt fram förslag kopplat till de ensamkommande minderåriga. De innebär att den som fyller 18 och saknar skyddsskäl ska få sitt tillfälliga uppehållstillstånd förlängt till dess att vederbörande har fullföljt gymnasiet. Sedan ska en ny prövning ske. Där har inte minst Morgan Johanssons regeringskollega Gustav Fridolin tydligt sagt att det finns mycket som talar för att vederbörande kommer att få uppehållstillstånd på grund av anknytning till Sverige. Det är personer som – jag upprepar – inte har asylskäl.

Detta tycker jag är problematiskt mot bakgrund av den mycket långa rad problem vi ser runt om i Sverige i kommunerna. I det läget ska vi inte bara ge ett bra mottagande till dem som faktiskt har asylskäl, som är flyktingar eller alternativt skyddsbehövande, utan vi ska också ge detta mottagande till personer som saknar dessa skäl.

Hur rimmar det med principen att Sverige ska ha en reglerad invandring?

Anf. 48 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Regeringen och de borgerliga partierna kom överens för lite drygt ett år sedan om sammanlagt 21 punkter för att dels underlätta mottagandet, dels i viss mening strama åt lagstiftningen. I fråga om att underlätta mottagandet kom vi överens om 10 miljarder mer till kommunsektorn så att kommunerna ska klara den stora utmaningen.

Vi gjorde en överenskommelse om anvisningslagen, det vill säga att alla kommuner faktiskt ska ta ansvar. När vi står inför en stor integrationsutmaning måste alla dela på den uppgiften.

En av punkterna vi kom överens om gällde övergången till tillfälliga uppehållstillstånd i vissa avseenden. Det här är kopplat till att om du får tillfälligt uppehållstillstånd, sedan får ett jobb och etablerar dig på arbetsmarknaden, kan du hänvisa till detta och få permanent uppehållstillstånd. Om du kan uppvisa en taxerad inkomst som gör att du kan försörja dig ska du kunna få permanent uppehållstillstånd – även om skyddsskäl är borta. Avstegen som Johan Forssell talar om när det gäller den reglerade invandringen är egentligen det: jobb-PUT:en, det vill säga att du kan få stanna trots att skyddsskäl har upphört om du har ett jobb.

När vi skickade ut det här på remiss möttes nästan alla förslag av stark remisskritik. Men den alla starkaste var att om man skulle låta även minderåriga omfattas av detta skulle de inte vilja stanna på skolbanken en enda dag, utan då skulle en 17-åring eller en 18-åring omedelbart ge sig iväg ut på arbetsmarknaden för att försöka hitta jobb så fort som möjligt. Vi skulle ha drivit ut en del av de minderåriga i barnarbete. Då sa vi att det här, det

är inte rimligt. Det är helt orimligt. Vi måste i så fall se till att hitta en konstruktion inom det jobb-permanent-uppehållstillstånd som vi har i dag där de kan få lov att gå kvar i gymnasiet under en viss tid så att de får en chans att klara gymnasiet och därefter etablera sig på arbetsmarknaden.

Det är så konstruktionen ser ut nu. Möjligheten i de här uppehållstillstånden kommer att omfatta sammanlagt fyra år och därefter sex månader för att man ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden. Det är för att undvika situationen där man driver ut minderåriga i barnarbete. Jag tror att det är helt nödvändigt för att ge de här ungdomarna en chans framöver.

Jag tror i och för sig att det kommer att gå ganska bra. Jag har i grunden en ganska optimistisk syn just nu. Hittills i år har vi beviljat uppehållstillstånd för nästan 60 000 av dem som har kommit. Väldigt många är förstuds från Syrien. Nästan 100 procent av alla från Syrien som vi sakprövar får uppehållstillstånd. Jag tror att det kommer att gå bra för de allra flesta.

Varför tror jag det? Jo, därför att de nu går ut på den starkaste arbetsmarknad vi har haft på många år med fallande arbetslöshet, fallande ungdomsarbetslöshet, fallande långtidsarbetslöshet, 100 000 lediga jobb – det högsta antalet någonsin – och 120 000 nya jobb på bara två år. Jag tror att det är det som integration i grunden handlar om, det vill säga att man får möjlighet att försörja sig.

Vi ska bara lösa bostadsproblematiken också och få upp bostadsbyggandet ytterligare. I år startar nyproduktion av över 60 000 lägenheter – den högsta siffran på 40 år. Vi måste nog gå upp ytterligare lite, men får vi bara lösa det kommer det nog att gå bra för de allra flesta som nu får uppehållstillstånd.

Anf. 49 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret!

Från Moderaternas sida har vi ju sagt att om vederbörande kan hitta jobb, anställning, egen försörjning, då är det en sak. Då ska man få möjlighet att stanna i Sverige om man vill bygga sig en framtid här.

Men här talar vi om någonting annat. Vi talar om att ge tillfälligt uppehållstillstånd för att gå i skolan i Sverige. Det är inte vad vi har kommit överens om. Jag tycker inte att det är motiverat mot bakgrund av, jag upp-repar, de mycket stora problem som vi har.

Problemet är inte bara i mottagningskedjan, där vi fortfarande har nästan 100 000 människor som väntar på besked om asyl. Jag tror att det stora problemet som ligger framför oss är på integrationssidan, kopplat till bostäder, skolgång, socialtjänst och jobb.

Migrationsministern pekar på en väldigt positiv bild. Jag har träffat många som har kommit till Sverige som ensamkommande minderåriga. Jag imponeras av det driv, den kraft och den energi som många upp-bådat för att lyckas ta sig tvärs över jordklotet, från Afghanistan i många fall, till Sverige.

Men det går inte att blunda för det mycket stora utanförskapet i gruppen nyanlända. Jag tror att 54 procent av de inskrivna på Arbetsförmedlingen i dag är utrikes födda. Man måste se det också. Om man inte ser de problemen – det är inte bara utmaningar utan också problem vi har i dag; det är en klyvning av arbetsmarknaden – menar jag att det blir svårt att lyckas åtgärda dem.

Vi har den situation vi har. Det är en följd av att Sverige har bedrivit en migrationspolitik som inte har varit långsiktig. Den har inte varit hållbar. Vi har inte kunnat ha en vettig diskussion om de här frågorna. Vi har till exempel inte kunnat diskutera hur många människor Sverige klarar av att integrera på väldigt begränsad tid.

Att i det läget säga att vi inte ska inrikta våra resurser enbart på dem som har asylskäl och som ska få ett bra mottagande utan att landets kommuner dessutom ska ställa upp med skolgång etcetera till personer som inte har asylskäl kan verka vällovligt, men vi måste ställa frågan om det är prioriterat. Är det verkligen det?

Jag vill också understryka att merparten av personerna i denna förhållandevis stora grupp kommer att vara myndiga. Man ska se detta i ljuset av det.

Mot den bakgrunden tycker jag att det är motiverat att hålla en klar och tydlig linje. Det ska vara skillnad på ja och nej i asylprocessen. Om man kan ordna egen försörjning och får jobb ska man kunna bygga sig en framtid i Sverige. Men om man inte klarar av det ska man återvända hem. Det är en princip som har varit tydlig i svensk migrationspolitik historiskt sett. Om vi ska lära oss någonting av flyktingkrisen måste vi hålla fast vid den också framöver.

Jag måste tyvärr uttrycka stor skepsis mot det här förslaget, och jag vill vara tydlig med att jag inte anser att det ligger i linje med migrationsöverenskommelsen. Det är inte det vi har kommit överens om.

Anf. 50 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Herr talman! Återigen: Vi avviker inte från grundprincipen. Om du när det här uppehållstillståndet löper ut inte längre har skyddsskäl är grundprincipen att du ska återvända hem. Det är precis som jag sa i svaret.

Jag kan säga att om det är avvikelser från den principen som Johan Forssell är ute efter är faktiskt jobb-PUT:en en större avvikelse, för den innefattar att om du inte har skyddsskäl men har lyckats få jobb kan du ändå få lov att stanna. Det är en mycket större avvikelse, och den berör också mycket större grupper. Den berör i praktiken alla vuxna som får uppehållstillstånd.

Här rör det sig bara om de ensamkommande minderåriga. Vägvalet för dem tror jag i grunden handlar om antingen barnarbete med Johan Forsells lösning eller skola och ett riktigt jobb med regeringens. Det är det vi har att hantera.

Om de skulle omfattas av konstruktionen med jobb-permanent-uppehållstillstånd skulle de inte vilja vara kvar i skolan en enda dag. Skolplikt har man tills man är 16 år. Det innebär att vi omedelbart skulle få rätt stora grupper som ställer sig och diskar på krogarna i Gamla stan när de blir 16, 17 år i stället för att gå i skolan.

Då säger Johan Forssell: Ska vi ordna skolgång till de här? Det blir ju jättejobbigt för kommunerna. De går ju redan i skolan. Det är så det är. Vi har tagit hand om alla som kom förra året – de 35 000 går i skolan i dag.

De begränsningar vi gjort – bland annat id-kontrollerna, som Johan Forssell för övrigt lade ned sin röst om förra hösten – har inneburit att vi

just nu har en mycket lägre tillströmning. Nu kommer en 25, 30 ensamkommande per vecka. Det är inte svårt att klara av också dem när det gäller skolgång och följande.

Det här förslaget kommer inte att innebära någon större skillnad – mer än den att ungdomarna som det handlar om får möjlighet att gå i skolan och därmed får möjlighet att därefter etablera sig på arbetsmarknaden.

Grundfrågan när det gäller integrationen är om det här kommer att gå bra eller dåligt. Min uppfattning är att de allra flesta av de här ungdomarna precis som Johan Forssell sa har en väldigt stark drivkraft och är väldigt motiverade i skolan. Jag tror att det kommer att gå bra för de allra flesta. Det är klart att om de dessutom kan möta en omvärld där ungdomsarbetslösheten är den lägsta på 13 år har de ännu större förutsättningar att komma in och bli en del av Sverige på ett bra sätt.

Men arbetsmarknaden är bara en del. Den andra stora delen är bostadsmarknaden. Den kanske är den stora utmaningen framöver – arbetsmarknaden börjar man känna sig mer och mer trygg med.

Även om vi har ökat antalet nybyggnationer måste vi upp ytterligare, från 60 000 upp mot en 70 000, under en följd av år för att klara den stora utmaningen. Men det jobbar vi på. Just nu har vi trots allt den högsta produktionen på 40 år.

Anf. 51 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Jag ska upprepa Moderaternas förslag för migrationsministern, mot bakgrund av påståendena om barnarbete: Vi föreslår alltså denna möjlighet för personer upp till 25 år. Jag tycker att det är lite märkligt att påstå att 25-åringar skulle vara barn. Jag undrar om de själva skulle uppskatta att bli beskrivna så. Min erfarenhet är att de flesta 25-åringar inte skulle tycka att det var särskilt roligt.

Som jag har redogjort för i interpellationen ser vi i dag en lång rad utmaningar, för att inte säga problem, och jag tror att vi måste välja. Var ska vi lägga resurserna? Ska vi fokusera på att klara att ge ett bra mottagande, ett bra stöd och bra ingångar i det svenska samhället för personer som har skyddsskäl? Eller ska vi också ge skolgång etcetera till personer som saknar skyddsskäl?

Jag vill i det sammanhanget påminna migrationsministern om hans egna ord: Vi klarar inte att ta emot alla tonårspojkar i Mellanöstern, tror jag att det var. Det ligger något i det. Men om det ska vara mer än ord måste man också hedra den principen i den praktiska politiken. Där finns i alla fall för oss moderater en stor skillnad, och vi har gjort ett tydligt val. Låt oss se till att koncentrera våra resurser på dem som faktiskt har skyddsskäl!

Sedan tror jag att den stora frågan framöver, kopplat till just migrationspolitiken, kommer att vara: Klarar vi av att vara långsiktiga? Klarar vi av att hålla i de förändringar som skett över en längre tidsperiod, eller ska vi väldigt snart återgå till de gamla reglerna? Det var ju de som bidrog till att försätta Sverige i en mycket problematisk situation och innebar att vi fortfarande har stora problem: 100 000 personer som väntar på ett beslut om asyl.

Där har vi från Moderaternas sida varit väldigt tydliga: Vi ska inte återgå till detta. Jag uppfattar definitivt inte att regeringen har gett något liknande besked.

Anf. 52 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det ska bli spännande att se hur en alliansposition i migrationspolitiken kommer att se ut när vi närmar oss valet. Medan Johan Forssell och Moderaterna drar sig längre och längre ut på högerkanten drar sig Centern längre och längre ut på den andra kanten. Ni befinner er på helt olika planeter, och ni har i dag ingen gemensam migrationspolitik. Och har ni inte det har ni heller ingen regeringsduglighet.

Det är bara att konstatera efter förhandlingarna vi hade förra året: Hade det suttit en borgerlig regering då hade ni inte klarat den utmaningen. Ni hade inte klarat av att få till stånd de nödvändiga beslut vi fattade – gränskontrollerna, id-kontrollerna och den nya lagstiftningen. De var visserligen svåra, men jag är övertygad om att de var helt nödvändiga för att vi skulle klara av situationen.

I år tar vi emot ungefär 30 000 asylsökande. Vi har inte stängt våra gränser. Det fortsätter att komma människor till Sverige, och vi fortsätter att ge människor skydd. Men vi gör det nu i en omfattning som vi faktiskt klarar, och vi betar också av köerna. I år kommer Migrationsverket att fatta över 100 000 beslut. En del av dem som berörs kommer att få stanna, ungefär 55–60 procent. De andra kommer att få avslag.

Det gäller även denna grupp. Vi rubbar inte grundprincipen: Får du ett avslag får du också vara beredd att åka hem. Men då måste det när det gäller de ensamkommande också finnas någon på andra sidan som tar emot. Vi får inte skicka hem minderåriga om det inte finns ett mottagande. Den principen tror jag att också Johan Forssell ställer upp på.

Vi gjorde på detta sätt efter den starka remisskritiken, just för att undvika en situation där många minderåriga skulle tryckas ut i barnarbete. Det vill vi inte ha.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 16 Svar på interpellation 2016/17:156 om förlängning av tillfälliga uppehållstillstånd

Anf. 53 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Johan Forssell har frågat mig vilka åtgärder regeringen avser att vidta för att säkerställa att personer får beslut om nya tidsbegränsade uppehållstillstånd i sådan tid att det inte uppstår ett glapp från det att det tidigare uppehållstillståndet har gått ut till dess att det nya tillståndet börjar gälla.

Låt mig först tydliggöra att det glapp mellan beviljade uppehållstillstånd som Johan Forssell hänvisar till har en direkt koppling till Migrationsverkets handläggningstider, som för närvarande och under en längre tid framöver kan förväntas vara ovanligt långa till följd av förra höstens stora antal asylsökande i Sverige. Regeringen har gett Migrationsverket extra medel för att kunna prioritera handläggningen av asyl- och tillståndsärenden och har gett myndigheten i uppdrag att förbättra effektiviteten i alla typer av tillståndsärenden.

Prot. 2016/17:48
16 december

*Svar på
interpellationer*

Redan vid utformandet av den tillfälliga lagen uppmärksammade regeringen att i de fall beslut om ett fortsatt uppehållstillstånd inte hinner fattas innan ett tidigare tillstånd löpt ut kan frågeställningar uppstå till exempel kring vilka förmåner de berörda har rätt till. I somras kom ett avgörande från Högsta förvaltningsdomstolen som innebär att utbetalningen av förmåner ska upphöra när ett uppehållstillstånd löper ut, även om personen i fråga har ansökt om ett fortsatt tillstånd och väntar på besked från Migrationsverket.

Regeringen förutsåg att dagens regelverk i kombination med nuvarande handläggningstider innebär en risk för att en person som fått ett tidsbegränsat uppehållstillstånd inte kommer att hinna få beslut om ett fortsatt uppehållstillstånd förrän det första tillståndet har löpt ut. En sådan situation skulle innebära en rad ekonomiska och praktiska problem såväl för den enskilde som för kommunerna och vissa myndigheter.

Syftet med den tillfälliga lagen var inte att försämra mottagandet och etableringsinsatserna för de personer som beviljas uppehållstillstånd. Det var av den anledningen som regeringen föreslog att de tidsbegränsade uppehållstillstånden skulle gälla i minst 13 månader så att personer som beviljas ett sådant tillstånd ska få rätt till förmåner som till exempel barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag.

Regeringen anser fortsatt att den tillfälliga lagen inte bör leda till att en person ska återgå till mottagandesystemet eller tvingas avstå från förmåner eller etableringsinsatser endast av det skälet att hans eller hennes ansökan om fortsatt uppehållstillstånd ännu inte har hunnit prövas.

Med anledning av detta kommer Justitiedepartementet inom kort att remittera ett förslag som innehåller de författningsändringar som behövs. Den övergripande principen bakom ändringsförslagen är att den som har fått ett uppehållstillstånd och påbörjat sin etablering i samhället inte ska riskera att behöva göra avbrott i den processen.

Författningsändringarna är tänkta att träda i kraft den 1 augusti 2017, det vill säga tidsmässigt innan de första uppehållstillstånd som tidsbegränsats enligt den tillfälliga lagen upphör att gälla.

Anf. 54 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Tack så mycket för svaret! Jag har skrivit denna interpellation mot bakgrund av att huvudregeln i den nya lagstiftningen på migrationsområdet är tillfälliga uppehållstillstånd, något som Moderaterna har efterfrågat under en längre tid. Tre år är alltså tiden för dem som får flyktingstatus, och 13 månader för dem som klassas som alternativt skyddsbehövande.

Samtidigt är vi fortfarande i en situation med väldigt långa handläggningstider på Migrationsverket. Myndigheten säger att det kommer att inkomma drygt 15 000 förlängningsärenden under 2017, och jag tror att handläggningstiden snart kommer att uppgå till 15 månader, kanske ännu längre; vi får se. Detta är dessutom i första instans.

Det är vad jag förstår oklart exakt hur resurskrävande handläggningen kommer att bli. Vissa av ärendena kommer dessutom att behöva bedömas utifrån både ett asyl- och ett arbetsmarknadsperspektiv. Migrationsverkets prognos bygger på att personerna inte omfattas av LMA och behöver skrivas in i mottagningssystemet först när ett eventuellt avslag har vunnit laga kraft. Det kräver enligt myndigheten att lagen ändras.

Risken är att en person som får tillfälligt uppehållstillstånd för 13 månader ansöker om förlängning och har fortsatta skyddsskäl men inte hinner få ett beslut om ett nytt tillfälligt uppehållstillstånd innan det första löper ut. Frågan är vad som händer i den situationen.

Jag har skrivit denna interpellation delvis med tanke på de personer som berörs. Det krävs tydlighet så att de vet vad som gäller och inte hamnar i kläm mellan olika tidsgränser. Bakgrunden är dock även det som vi diskuterade i anslutning till den förra interpellationen, nämligen att vi måste ha ordning och reda i mottagandet. Det har vi inte haft i Sverige. Det har blivit bättre nu när situationen inte är lika ansträngd, men det finns fortfarande mycket stora problem: 100 000 personer väntar på beslut om asyl och ett nittiototal kommuner har anmält sig själva för att de inte klarar åtagandena enligt lagen, framför allt kopplat till de ensamkommande.

Frågan är vem som har ansvaret för dessa personer när det gäller till exempel bostadsfrågan, speciellt i storstäderna. Vad händer med kostnaderna? Vem ska ansvara för dem, och hur stora kommer de att bli?

Jag välkomnar ändå det besked som migrationsministern har gett i debatten. Det är bra att ny lagstiftning tas fram. Om jag förstod det rätt skulle den komma någon gång i sommar.

Jag vill bara dubbelkolla för att vara säker: Är bedömningen verkligen att lagstiftningen kommer att hinna träda i kraft innan den här typen av fall blir aktuella så att personer inte ska behöva hamna i kläm mellan de olika tidsgränserna?

Anf. 55 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det korta svaret på den frågan är ja. Det är vår bedömning. Som jag säger i svaret är vi i slutskedet av den interna processen i Regeringskansliet. Vi kommer att remittera, som det står, inom kort. Jag skulle säga att vi förmodligen kommer att kunna remittera ett sådant här förslag redan under nästa vecka. Gör vi det håller också tidsplanen för det jag pekar emot, det vill säga ett ikraftträdande den 1 augusti. Då klarar vi också situationen med glappet.

Vi måste också fortsätta jobba med handläggningstiderna. Det är inte längre så att det är 100 000 som sitter och väntar. Vi har betat av en del av de långa köerna, så nu är det lite drygt 80 000 som sitter och väntar medan det i januari var nästan 150 000 människor som satt och väntade på att få besked.

Migrationsverket har jobbat oerhört intensivt och kommer att fatta uppemot 115 000 beslut under det här året. Bara i november fattade man 15 000 beslut. Både årssiffran och novembersiffran är naturligtvis all time high. Det har aldrig varit en så hög produktionstakt när det gäller beslut tidigare, och det beror både på att vi har förstärkt Migrationsverket och mer än fördubblat antalet anställda på ett par års tid och på att produktiviteten vid Migrationsverket har ökat. Man gör alltså mer per anställd än vad man har gjort tidigare år, och det är också väldigt viktigt.

När det gäller handläggningstiderna visar novembersiffrorna som kom häromdagen att genomsnittlig handläggningstid just nu för de beslut man har fattat under året ligger på 10,8 månader. Det finns en risk att det fort-

sätter att öka något, men håller man sig kvar vid nuvarande produktionstakt och effektivitet tror jag att ökningen inte kommer att bli så förfärligt stor.

Ur integrationssynpunkt är det förstås viktigt att människor kan få beslut fortare, men det gäller också glappet, för annars tillkommer diskussionen om förlängningsärendena som man kommer att börja ägna sig åt under nästa år.

Jag uppskattar att Johan Forssell sa att det är bättre nu, att man har bättre koll på verksamheten och att effektiviteten är bättre. Jag kan försäkra att vi från regeringens sida kommer att se till att både underlätta för Migrationsverket och ge dem stöd så gott vi kan och också förstås sätta press på Migrationsverket i den meningen att de ska fortsätta att leverera på det sättet som de har gjort tidigare.

Glappet ska vi fixa till, och den nya lagstiftningen ska träda i kraft senast den 1 augusti nästa år.

Anf. 56 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Vi ska titta på lagstiftningen när den når riksdagen, och vi ser med spänning fram emot detta.

Jag kan av flera skäl inte nog understryka vikten av att effektiviteten och produktiviteten hos Migrationsverket ökar, dels för att den enskilde inte ska behöva vänta onödigt länge på att få ett besked om asyl, dels därför att det här är en myndighet som finansieras med skattebetalarnas pengar. Det har varit en omfattande ökning av medel de senaste åren, vilket har varit motiverat mot bakgrund av den exceptionella situationen. Men det är också viktigt att skattebetalarnas pengar används på ett effektivt sätt.

Där tror jag att det finns mer att göra. Till att börja med vill jag säga att jag är övertygad om att de som arbetar på Migrationsverket, alla beslutsfattare i olika positioner, gör sitt yttersta och att de vill väl. Men jag kan också konstatera att internrevisionsrapporten har pekat på ett antal problem som jag tycker är bekymmersamma, till exempel att varje årsarbetskraft i snitt fattar ett beslut i veckan jämfört med tre i början på 2000-talet. Vi kan inspireras av vårt grannland i öster, Finland, där jag tror att varje årsarbetskraft i snitt fattar fyra beslut.

Det är klart att här finns en mycket stor potential att både korta handläggningstiderna och använda skattebetalarnas pengar mer effektivt genom att just öka antalet beslut som fattas.

Rapporten var problematisk också för att den beskrev en kultur där man inte vågade fatta negativa beslut. Sådana ville man lyfta till en högre chef, eftersom det var obekvämt. Det kan jag förstå. Samtidigt är det här inte bara en serviceinrättning, utan det är myndighetsutövning. I det ligger att fatta både positiva och negativa beslut, och jag tycker att det är viktigt att den rågången är väldigt tydlig.

Där har regeringen såklart ett ansvar både när det gäller att trycka på detta i regleringsbrevet framöver och när det gäller Migrationsverkets behov av en långsiktig ledning. Det är ju en tillförordnad generaldirektör nu.

Jag hoppas att en permanent generaldirektör kan komma på plats så snart som möjligt, för jag tror nämligen inte att man gör de här förändringarna bara genom att anslå lite mer pengar. Det krävs ett systematiskt arbete från en tydlig ledning, och jag tycker att det är viktigt att den kommer på plats så snart som möjligt.

Jag vill återigen säga att vi måste ha en långsiktighet inte bara på Migrationsverket utan i migrationspolitiken i stort. Vi ska dra lärdom av det som vi har upplevt de senaste åren. Vi behöver en migrationspolitik som är långsiktig och som är hållbar.

För Moderaternas del har vi varit tydliga med att vi inte ska återgå till de tidigare reglerna. Vi vill stifta en ny lag som tar vid där den gamla lagen löper ut. Då är det för oss självklart att den ska innehålla till exempel tillfälliga uppehållstillstånd och ett skarpt försörjningskrav vid anhöriginvandring. En ny lag ska helt enkelt få migrationspolitiken att fungera. Vi måste lämna den tid när Sverige hade helt andra regler än vad som fanns i vår omvärld utan att tänka på konsekvenserna.

Jag noterar att Morgan Johansson gärna talar om vad oppositionen tycker och tänker i den frågan. Men frågan är vad regeringen tycker. Visst pågår det ett arbete inom EU, men om Sveriges regering vill påverka det arbetet underlättar det faktiskt om man har en tydlig egen ståndpunkt.

Anf. 57 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Här på hemmaplan kommer alltså Migrationsverket i år att fatta fler beslut än vad man någonsin tidigare har gjort, uppemot 115 000 beslut i år – all time high.

Effektiviteten och produktiviteten har ökat, det vill säga det fattas fler beslut per handläggare än tidigare. Produktiviteten är faktiskt högre nu i år än vad den var under alliansregeringens sista år, 2014. Trots att vi har haft så mycket annat att göra med väldigt många som har kommit har vi klarat av att öka produktiviteten.

Hittills i år har över 100 000 beslut fattade, och bifallsandelen fram till november ligger på 59 procent. Det är klart att det skiljer väldigt mycket mellan olika grupper. De som kommer från Balkan får nästan aldrig uppehållstillstånd. Man granskar varje fall för sig för att se om det kan finnas individuella skäl, men det är väldigt låga beviljandegrader för dem, medan de som kommer från Syrien och som vi sakprövar har beviljandegrader på uppemot 100 procent. Likadant är det för dem som kommer från Eritrea, en av världens hårdaste militärdiktaturer. Beviljandegraden är något lägre för den som kommer från Irak eller Afghanistan.

När man tittar på beviljandegrad för olika månader är det viktigt att förstå att man i olika skeden ibland behandlar olika grupper, och då kan beviljandegraderna skilja sig åt. Graden av beviljande beror i huvudsak på individuella omständigheter och från vilket land man kommer.

Johan Forssell talade om vilka lärdomar vi kan dra av förra året. Jag tror att vi kan dra två lärdomar. Den ena är att ett litet land kan göra otroligt mycket. Sedan 2011 när kriget i Syrien bröt ut har vi gett skydd åt 148 000 syrier. Det är människor som annars mycket väl hade kunnat gå under i någon bombkrevad i Aleppo, Homs eller Damaskus. 148 000 syrier – män, kvinnor och barn! Det är en fantastisk uppgift och vår största humanitära insats sedan andra världskriget. De vita bussarna räddade 25 000 från koncentrationslägren. Vi har under de här fem åren räddat 148 000 syrier, som har kommit till Sverige. Vi har gett dem skydd.

Ett litet land kan göra otroligt mycket. Men den andra lärdomen är: Ett litet land kan inte göra allt. Ska vi klara en så stor internationell flyktingkris som vi har – det är 65 miljoner människor på flykt – måste vi hjälpas

åt. Det är precis det som vi driver i EU-sammanhang, som Johan Forssell var inne på. I Sverige driver vi att alla kommuner måste ta ansvar. Vi driver också att alla EU-länder måste vara beredda att ta ansvar. Det är de inte riktigt alltid, i alla fall inte alla. Det är en ganska hård förhandling med en del länder för att man ska få detta till stånd.

Det har i dagarna varit möte mellan stats- och regeringscheferna i Europeiska rådet. Jag såg i natt att det hade kommit nyheter om att de hade bestämt sig för att äntligen försöka få ett nytt europeiskt asylsystem och nya asylregler på plats senast den 1 juli nästa år, det vill säga under det maltesiska ordförandeskapet. Det är i så fall väldigt goda nyheter för oss, för vi har drivit på för detta. Jag tror att det är helt nödvändigt för att vi ska kunna klara av detta på ett riktigt sätt i Europa.

Anf. 58 JOHAN FORSSELL (M):

Herr talman! Det är såklart glädjande att Migrationsverket fattar fler beslut nu än tidigare, men det är kanske inte så förvånande mot bakgrund av att vi har många fler asylsökande än tidigare och att resurserna har förstärkts till myndigheten. Jag tycker att det är ganska självklart. Det är bra om effektiviteten eller produktiviteten har gått upp lite grann. Men jag menar att det helt enkelt inte är tillräckligt. Det måste fungera bättre.

Här finns en stor möjlighet att korta handläggningstiderna men också att använda skattebetalarnas pengar på ett än mer effektivt sätt. Jag vill i det sammanhanget lyfta fram det som jag sa i mitt tidigare anförande. Detta är myndighetsutövning. Det handlar om att fatta positiva beslut när det är påkallat och om att fatta för den enskilde negativa beslut – man får då ett nej på sin ansökan – när det är påkallat.

Det är viktigt att myndigheten har den här rågången och inte tar genvägar för att korta handläggningstiderna. Det handlar helt enkelt om att man är noggrann. Ett ja ska vara ett ja, och ett nej ska vara ett nej. Det förutsätter jag att regeringen håller ögonen på framöver.

Sedan gäller det lärdomar. Hur ska vi undvika att hamna i nya situationer med så här långa handläggningstider?

Jag delar inställningen att ett litet land kan göra mycket men inte allt. Just därför menar jag att det måste finnas en långsiktighet och en tydlighet, inte bara mot staten och mot kommuner utan också mot den enskilde. Man ska veta vilka spelregler som gäller i Sverige när man överväger vilket land man ska söka asyl i etcetera. Det pågår ett arbete, och jag vill gärna som avslutning ge migrationsministern möjligheten att vara tydlig med om han anser att Sverige ska ha tillfälliga uppehållstillstånd framöver – ja eller nej.

Jag skulle gärna önska god jul, men det är så lyckligt att vi ses även nästa vecka, för en ny interpellationsdebatt, så det får anstå till dess.

Anf. 59 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Ja, somliga av oss har förmånen att jobba ända in i det sista. Min sista arbetsdag är faktiskt lilljulafton, fredag nästa vecka. Och vi ses för en interpellationsdebatt på tisdag, tror jag.

Är det förvånande eller inte med Migrationsverkets produktion och effektivitet? Det är inte förvånande att det fattas fler beslut när det är fler som jobbar. Men det som kanske är lite förvånande är att effektiviteten har

ökat. När man går in med väldigt mycket resurser och anställer väldigt mycket ny personal finns det en risk att produktiviteten faktiskt faller, i varje fall inledningsvis. Det har vi inte sett. Tvärtom har man lyckats öka sin produktivitet under de här åren, från 2014 och framåt. Det tycker jag är ett i grunden gott betyg för Migrationsverket.

Handläggningstiderna för de beslut som har fattats i år ligger i genomsnitt på 10,8 månader. Genomsnittet stiger lite månad för månad. Men det är ändå där det ligger. Mot bakgrund av hur mycket man har att jobba med tycker jag att det är godtagbart. Det fattades 15 000 beslut bara förra månaden. Det är faktiskt mer än vad jag hade förväntat mig, skulle jag vilja säga.

Jag har inte heller bilden att Migrationsverket ryggar för att fatta negativa beslut. Som jag sa var det 100 000 beslut och 59 procents beviljandegrad. Det innebär att man har fattat knappt 59 000 positiva beslut. Men det finns också 41 000 negativa beslut. Jag kan inte se att det är särskilt uppseendeväckande. Det beror helt enkelt på hur världen ser ut och på hur de fall man hanterar ser ut.

Vi får säkert återkomma i nästa vecka med ytterligare diskussioner kring detta. Det ska, som vanligt, bli trevligt.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 17 Svar på interpellation 2016/17:141 om beredningen av barnrättighetsutredningen

Anf. 60 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Christina Örnebjär har frågat mig när jag planerar att lägga fram förslag utifrån Barnrättighetsutredningens förslag. Christina Örnebjär har också frågat mig vilka av Barnrättighetsutredningens förslag jag avser att arbeta vidare med.

Jag välkomnar frågorna och uppskattar att vi delar ambitionen att gå vidare i arbetet med att stärka barns rättigheter.

Regeringen avser att föreslå för riksdagen att barnkonventionen ska göras till lag. Redan i regeringsförklaringen 2014 framförde statsminister Löfven att arbetet med att göra barnkonventionen till lag skulle påbörjas.

En av regeringens målsättningar är att Sverige ska vara ett av världens bästa länder att växa upp i. Att göra barnkonventionen till lag är en viktig del i arbetet för att förverkliga det.

För att barnets rättigheter ska få genomslag för varje barn i varje situation krävs att beslutsfattare och yrkesverksamma tar barnkonventionen på allvar. Som regering har vi därför ett stort ansvar för att ge barnkonventionen en stark ställning i Sverige.

Mot bakgrund av den nuvarande regeringens uttalade vilja att ge barnkonventionen ställning som svensk lag beslutade regeringen i februari 2015 att utvidga Barnrättighetsutredningens uppdrag till att också omfatta att lämna ett förslag om inkorporering av barnkonventionen. Regeringen arbetar därmed vidare på och utvecklar det initiativ som den förra regeringen tog.

I mars i år tog jag emot Barnrättighetsutredningens betänkande *Barnkonventionen blir svensk lag*. I betänkandet lämnas förslag på en lag om inkorporering av barnkonventionen. Vidare presenteras utredningens bedömning av åtgärder som behöver vidtas vid en inkorporering, liksom ett antal övriga författningsförslag för att stärka barnets rättigheter i svensk lagstiftning.

Remissvar har nyligen inkommit från ett stort antal remissinstanser runt om i landet, bland annat från civilsamhället, myndigheter, kommuner och landsting. Det är positivt att det finns ett stort engagemang i frågan. I remissvaren finns mycket värdefull kunskap som vi tar med oss i det fortsatta arbetet.

Mot bakgrund av att Barnrättighetsutredningens förslag och remissinstansernas synpunkter nu bereds i Regeringskansliet kan jag inte föregripa beredningsprocessen genom att redogöra för vilka förslag vi avser att gå vidare med. Regeringens avsikt är att göra barnkonventionen till lag under mandatperioden. Jag hoppas att det också finns ett starkt stöd från riksdagens partier för att göra barnkonventionen till lag.

Erfarenheter från andra länder visar att en inkorporering av barnkonventionen i nationell lagstiftning aktualiserar frågor om hur barnets rättigheter kan och bör omsättas i praktiken av offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå.

Anf. 61 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag är väldigt glad över att statsrådet är så tydlig med att tala om att ambitionen är att barnkonventionen ska bli lag under mandatperioden.

Vi är mer än halvvägs in i mandatperioden, och det tar tid att bereda ett sådant här ärende, eftersom det är ganska stort. Det var därför jag ställde de här frågorna. Mycket av det som kom fram i Barnrättighetsutredningen är nämligen sådant som man kan sätta igång med utan att det behöver beredas på det här sättet.

Utredningen innehåller en rad förslag som, oberoende av frågan om inkorporering, skulle stärka barns ställning och rättigheter. Det handlar bland annat om ett kunskapslyft för att höja kompetensen i fråga om barnkonventionen, om att myndigheter ska göra sin verksamhet känd, tillgänglig och anpassad för barn samt om tydligare kopplingar till barnkonventionen i förvaltningsprocesslagen, utlänningslagen och inte minst LSS.

I en undersökning nyligen fick 131 kommuner svara på om de hade inlett ett arbete med att identifiera vilka åtgärder som de behöver vidta för att klara de åtaganden som föreslås av bland andra Barnrättighetsutredningen. Sex av tio kommuner svarade nej, några kommuner kunde inte svara över huvud taget och bara tre av tio svarade ja.

Barnkonventionen som lag var någonting som statsministern nämnde i regeringsförklaringen 2014. Detta är över två år sedan. Att regeringen vill arbeta med detta är med andra ord ingenting nytt, vare sig för oss här i riksdagen eller ute i kommunerna. Att man avvaktar Barnrättighetsutredningen är en sak, men nu tycker jag att det borde börja hända saker.

Någonting som utredningen pekar på är behovet av ett kunskapslyft. Man behöver höja kompetensen i fråga om barnkonventionen, vilket vi i Liberalerna också har motionerat om flera gånger under flera år.

Man behöver visa att myndigheterna finns. De behöver vara tillgängliga för barn och göra sin verksamhet känd, och verksamheten behöver vara barnanpassad. Även detta har vi lyft fram vid flera tillfällen, och det här är ingenting som vi behöver vänta på att göra. Tvärtom borde detta ha gjorts för länge sedan, vilket jag tror jag att statsrådet håller med om. Oavsett om barnkonventionen är lag eller inte har vi ändå förbundit oss att följa den.

Samtidigt som flera remissinstanser säger att vi har en så stark barnrättighetslagstiftning att barnkonventionen inte behöver göras till lag fick Sverige förra året skarp kritik från FN:s barnrättskommitté för att vi inte efterlever barnkonventionen tillräckligt väl.

Inte heller den kritiken är ny. Detta är kritik som vi har fått under flera år på olika områden. Här i riksdagen antar vi dessutom lagar som går på tvärs mot barnkonventionen, till exempel gällande familjeåterföreningar, som jag önskar att vi kunde backa från.

Vad jag förstår finns det ett hyfsat brett stöd här i riksdagen för att barnkonventionen ska bli lag. Jag hoppas innerligt att det finns ett väldigt brett stöd för barns rättigheter. Oavsett vilket finns det ju saker som statsrådet kan göra, initiera och stötta. Detta kan hon göra delvis för att bereda mark inför att detta ska bli lag, men mest för att barns rättigheter behöver stärkas på många plan, här och nu. Det här gäller inte minst bland våra egna myndigheter. Vilka steg avser statsrådet att ta på detta område?

Anf. 62 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Jag vill inledningsvis tacka Christina Örnebjär för engagemanget under året, så att jag inte glömmer bort att göra det.

Det är viktigt att diskutera de här frågorna. När man talar om att göra barnkonventionen till lag – liksom i andra frågor, till exempel jämställdhetsfrågan – handlar det om att förflytta makt. Detta behöver man tala mycket om, och man behöver påminna om betydelsen av det, eftersom det alltid finns motstånd mot det när det kommer till kritan.

Vi jobbar på med detta. Det här är ett pionjärbete i Sverige, vilket jag har stor respekt för. Vi kommer förstås att gå vidare med det här. Barnkonventionen ska bli lag under mandatperioden, som vi tidigare har sagt.

Nu har vi haft en remissrunda. Det har kommit in starkt stöd för att göra barnkonventionen till lag, men det har också inkommit invändningar. Jag har stor respekt både för de genomarbetade invändningarna och för det stöd som finns för detta förslag. Vi kommer att vinnlägga oss om att lägga fram ett så bra, användbart och förutsägbart förslag som möjligt.

Vi har exempel på ganska nära håll, från Norge, där man har gjort detta. Det faktum att man har en sådan här lag, och processen som ledde fram till detta, har gjort att barns röster hörs mer, både i rättsprocesser och när myndighetspersoner fattar beslut som rör barn. Man hör barn mer och ser i större utsträckning till barns bästa, vilket jag tar fasta på.

Kunskapen har ökat i det norska samhället och i norska myndigheter och rättsliga instanser i och med att man har lagen, och transformeringen har också påskyndats. Jag hoppas att detta händer även i Sverige. Vi ska fortsätta att transformera, det vill säga att vi ska spegla den här lagen i annan lagstiftning och inte bara göra barnkonventionen till lag.

Därför går vi vidare med att höja kunskapen även i Sverige, och inom väldigt kort kommer vi att fatta konkreta beslut om hur detta ska gå till.

Vi kommer att återkomma i frågan om myndigheter. Jag återkommer till den väldigt snart, när det handlar om regleringsbrevet för nästa år. Exakt hur detta ser ut går jag igenom då, men precis som ledamoten säger är detta viktigt.

Vi har också inrättat en barnrättsdelegation, som framför allt har till uppgift att följa arbetet med omhändertagandet av rekommendationerna från FN:s granskning av Sveriges arbete med barnkonventionen. Denna delegation består av frivilligorganisationer som vi rådgör med, både i arbetet med att ta hand om rekommendationerna från FN och i detta beredningsarbete.

Vi kommer att bidra och stödja kommuner, landsting och myndigheter i arbetet med kunskapen om barnkonventionen. Vi vet att det är viktigt, och därför tar vi verkligen fasta på det.

Anf. 63 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Herr talman! Kompetensen är en oerhört viktig fråga. Jag tycker också att det är bra att statsrådet nämner myndigheterna, för flera av remissvaren som kom in var lite oroväckande.

Det fanns rena sakfel i det utlåtande som kom från JO, som man senare backade lite grann från och försökte förklara och förtydliga. Man sa att det kan finnas olika uppfattningar om huruvida barnkonventionen i alla delar ska ses som en konvention om mänskliga rättigheter.

Detta är lite knasigt, för att uttrycka det milt, för det är klart att barnkonventionen i alla delar är en konvention om mänskliga rättigheter och ska ses som en helhet.

Jag är bekymrad över att bland andra JO menar att vissa delar i barnkonventionen är otydliga och att de inte skulle fungera som lag. Detta är ju en konvention, och den är skriven som en konvention och inte som en lag, så det är klart att texten ser ut därefter.

Men precis som statsrådet säger har man gjort detta i Norge, och samma invändningar fanns där. Då kan jag tycka att man från våra myndigheters håll skulle ha kunskaper om detta och inte behöva göra samma misstag igen. Vi borde kunna lära oss därifrån.

Faktum är att Norge springer ifrån oss på det här området. De har kommit väldigt långt vad gäller barns rättigheter. Man hittade där flera luckor i befintlig lagstiftning som man nu har täppt till.

Jag vill ta upp en annan sak som hör ihop med det här. Det är tråkigt och ganska olyckligt att tilläggen inte ingick i direktiven för Barnrättighetsutredningen. Vi från Liberalerna är glada att vi över huvud taget fick till utredningen när vi satt i regeringsställning. Det var inte alldeles enkelt – som statsrådet säkert har erfarit får man både ge och ta i en koalitionsregering.

Det hade dock varit bra att också få med tilläggsprotokollen. Barnkonventionens tilläggsprotokoll är förtydliganden av de risker som barn kan utsättas för i modern tid. Tilläggsprotokollen är helt enkelt flera steg av utveckling av konventionen.

Ett exempel som bland annat Bris, Barnens rätt i samhället, har lyft fram är att barn riskerar att rekryteras till väpnade konflikter även här i Sverige. Man tror gärna att det första tilläggsprotokollet bara rör barn i andra länder, men det handlar om barn i Sverige som riskerar att rekryteras och åka utomlands. Det handlar både om pojkar som åker iväg för att strida och om flickor som blir bortgifta och blir utsatta för fruktansvärda övergrepp.

Detta står det om i barnkonventionens första tilläggsprotokoll. Där står också att staten bör vidta alla genomförbara åtgärder för att förhindra en sådan rekrytering, och på den punkten har vi misslyckats.

Ingen vill egentligen ta på sig ansvaret för de här barnen och för vad som händer. Vivalla i Örebro är ett område som pekas ut. Jag växte själv upp där och känner naturligtvis väldigt mycket för det här. I stället för att fundera på vem som är ansvarig behöver vi göra någonting. Vi behöver agera nu. Samma sak gäller när barnen kommer hem igen – vem är ansvarig då?

Jag tycker att även detta är något som vi borde kunna göra på en gång i stället för att avvakta. Jag upplever att statsrådet ändå pekar på att man arbetar i den riktningen, vilket omfattar flera av de saker som Barnrättsutredningen föreslår, och detta är jag glad över.

Om tanken är att barnkonventionen ska hinna föreslås bli lag under mandatperioden är det väldigt kort om tid att hinna påbörja andra saker under tiden. Kan statsrådet utveckla detta med tidsspannet lite grann?

Anf. 64 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Vi jobbar hårt med det här. Vi gör allting på en gång, men försöker göra det med hög kvalitet.

Jag tror att det i frågan låg en fråga om protokollet. Vi tänker då trots allt göra en sak i taget. Det första viktiga steget är att göra barnkonventionen till lag på ett bra sätt. Det håller vi på med nu, och den andra frågan ser vi över.

När det gäller vissa sakfrågor instämmer jag helt i allvaret i dem. Dessa jobbar vi också med. Något som jag har ägnat mig ganska mycket åt under de två år och två månader som jag haft det här uppdraget är att stärka den sociala barn- och ungdomsvården. Den är av mycket stor betydelse för de mest utsatta barnen i Sverige, vilka inte har någon annan att lita till än socialtjänsten, som har det kanske största förtroende man kan få i de här situationerna. Detta jobbar vi vidare med.

Vi har också en nationell samordnare på området som föreslår olika förbättringsåtgärder och rapporterar till mig var tredje månad. Jag har förstärkt hennes uppdrag när det gäller konkretion, återrapportering, bemanning och så vidare. Detta har vi talat om i andra interpellationsdebatter, så det kan vi ta upp i ett annat sammanhang.

Om man ökar kunskapen om barns rättigheter i samhället och hos flera myndigheter är det min förhoppning att man får fler samarbeten, till exempel mellan socialtjänst och polis. Jag har varit på besök i Vivalla och vet att där försöker man vara synlig, lära känna familjer, hitta bra sätt att förstå vad barn och ungdomar säger och så vidare. Finns det då socialtjänst och polis närvarande som jobbar med bra villkor kan man göra saker redan nu. Det måste vi göra på alla nivåer, från regeringens och från kommuners och myndigheters sida.

Sedan tycker jag själv att vi har tagit tag i viktiga frågor. Exempelvis har vi nyligen lagt fram en skrivelse om våld mot kvinnor, och vi har redan tillsatt en utredning som handlar om barns rättliga status när de vistas i skyddat boende. Någon gång under ett år är barnen som bor på skyddat boende fler än de vuxna, oftast mammor, men de är ändå en ganska osynlig grupp. Utredningen ska titta på barnens rättsliga status och vad som behöver förbättras. Den ska också titta på livskvalitet i övrigt.

Det handlar också om rätten till utbildning. Vi vet att de här barnen rycks upp från vänner, idrottsaktiviteter och framför allt från skolan, något som de själva verkligen inte har valt, och hamnar i ganska jobbiga situationer.

Detta är exempel på sådant som man behöver göra mer åt hela tiden och som jag hoppas att man får syn på därför att man har barnrättsglasögon på sig. Men vi behöver göra mer för att fler ska ha dem.

Anf. 65 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L):

Herr talman! Jag delar helt det som statsrådet tar upp kring barn med skyddat boende. Vi vill också gärna se att barn som upplever våld ska ses som brottsoffer. Det tror jag skulle stärka barnens rättsliga ställning.

Kompetenshöjningen ute i samhället och bland våra egna myndigheter är verkligen av största vikt. Det såg vi som sagt inte minst i remissvaren. Vad jag förstår är statsrådet inte särskilt förvånad över att jag tog upp frågan, att vi har den här interpellationsdebatten över huvud taget och att jag ligger på i frågan om barnkonventionen och barnrättighetsutredningen. Det är heller ingen nyhet att vi vill ha barnkonventionen som lag; det har vi velat länge. Barnrättighetsfrågor är mycket viktiga för mig.

Därför vill jag tacka statsrådet för svaren och för en bra debatt. Jag är positivt inställd till att statsrådet tog upp regleringsbrevet och hoppas att frågan om att stärka myndigheternas arbete med barnkonventionen togs upp när man fattade beslut om regleringsbrevet i går på regeringssammanträdet. Jag förutsätter givetvis att barns rättigheter genomsyrar alla regleringsbrev, särskilt som statsrådet var så positivt inställd till det i debatten.

Med detta vill jag avsluta med ett stort tack till statsrådet för svaren. Jag tror att vi återkommer fler gånger till de här frågorna. Vi kommer nog att stå här fler gånger och prata om det här. Det är viktigt för oss båda.

Jag vill tacka talmannen och hela kammarkansliet för i år och önska en riktigt god jul, och statsrådet likaså. Stort tack och god jul!

Anf. 66 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S):

Herr talman! Interpellationsdebatterna kan ju ha olika karaktär. Att vi företräder olika partier men har samma mål är bra för människorna som vistas i det här landet och som berörs av beslut som vi fattar.

Tyvärr står inte mänskliga rättigheter så högt på den globala agendan som många av oss skulle vilja. Därför behöver vi samarbeta i våra olika nätverk och med de kontakter vi har, för att sprida budskapet om hur viktiga de är. Frågorna finns förstås inom FN, och det är mycket intressant som händer där nu. Sverige tar över ordförandeskapet i säkerhetsrådet om bara några veckor. Där ska Sverige leda en formell arbetsgrupp som handlar om barn i väpnade konflikter.

Många tittar på vad Sverige gör i de här frågorna, och jag upplever att det finns en längtan bland många barnrättsorganisationer och aktivister efter exempel på att man kan flytta fram positionerna.

Det är positivt att vi kan samarbeta, även om vi inte är överens om alla detaljer. Därför uppskattar jag också den här debatten och ser fram emot att vi får jobba vidare med detta efter julhelgerna.

Jag tackar så mycket och önskar god jul. Jag har, såvitt jag vet, inga fler interpellationer att besvara i år, så jag får tacka så mycket för samarbetet som vi har haft under året och ser fram emot nya frågor och interpellationer.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 18 Svar på interpellation 2016/17:169 om kilometerskatten

Anf. 67 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Cecilie Tenfjord-Toftby har frågat mig dels om det är min och regeringens avsikt att införa en kilometerskatt, dels vilka åtgärder jag i så fall avser att vidta för att mildra de i interpellationen nämnda negativa effekterna av en sådan skatt och dels vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att Sverige står sig konkurrensmässigt gentemot andra länder.

Regeringens ambition är att en vägslitageskatt ska införas. En utredning arbetar med att ta fram ett förslag till vägslitageskatt och ska lämna sitt betänkande senast den 28 februari 2017. Hur skatten närmare ska utformas ingår i utredningens uppdrag att analysera, liksom vilka konsekvenser den föreslagna skatten får för olika sektorer och regioner. När utredningen har lämnat sitt betänkande kommer det att beredas i sedvanlig ordning.

Anf. 68 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M):

Herr talman! Tack, finansminister Magdalena Andersson, för svaret! Problemet är bara att finansministerns svar inte innehåller någon substans över huvud taget.

Jag kan ha förståelse för att finansministern inte vill komma med några skarpa utlåtanden så länge en utredning pågår. Men det är ändå rimligt, utifrån frågorna jag ställt, att förvänta sig att finansministern, som tillhör en regering som säger sig värna om svensk konkurrenskraft och jobb, i alla fall skulle nämna att dessa två delar kommer att väga tungt när beslutet ska fattas om en straffskatt på avstånd. Jag är mycket oroad över vad finansministerns tystnad gällande just arbete och konkurrenskraft betyder i det här ärendet.

Under budgetdebatten den 23 november förklarade Miljöpartiets företrädare att kilometerskatten bland annat är något som förbättrar konkurrensen för de svenska åkarna. Det var inte första gången jag hörde detta från rödgröna företrädare, så jag valde att kolla upp vad branschorganisationen Sveriges Åkeriföretag tycker. De säger att de absolut inte vill ha en kilometerskatt och att den är skadlig för den svenska åkeribranschens konkurrenskraft och den svenska industrin.

Finansminister Magdalena Andersson säger i sitt svar att regeringen ska analysera vilka konsekvenser den föreslagna skatten får för olika sektorer och regioner.

Även om finansministerns svar i dag saknar all substans tycker jag att dagens debatt är nödvändig och relevant. Det är nu som finansministern och regeringen har möjlighet att ta till sig den oro för jobb och konkurrenskraft som hotet om en straffskatt på avstånd skapar där ute bland dem som kommer att bli drabbade.

Därför frågar jag igen: Är finansministerns avsikt att införa straffskatt på avstånd trots att det skulle vara ett hot mot svenska jobb, företag och konkurrenskraft?

Anf. 69 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Som jag sa i interpellationssvaret är det regeringens ambition att en vägsplitageskatt ska införas. Vilka konsekvenser en sådan skatt skulle få för olika sektorer eller regioner är ännu inte klarlagt, vilket man kan få intrycket av när man lyssnar på Cecilie Tenfjord-Toftby.

Det beror på att vi ännu inte vet vilket förslag utredningen kommer att ha om hur skatten ska utformas. Vi vet inte heller vilken konsekvensanalys utredningen gör vad gäller effekter av en sådan här skatt.

Moderaterna har i talarstolen ofta varnat för konsekvenserna av de skatteförändringar som regeringen har genomfört och sagt att de kommer att slå mot jobb och tillväxt. Men när skatten sedan har införts har Moderaterna efter ett år tyckt att skatten är bra.

Vi ser att konsekvenserna av regeringens politik är att vi har fler jobb, högre tillväxt och lägre arbetslöshet än när Moderaterna styrde landet.

Anf. 70 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M):

Herr talman! Magdalena Andersson har tidigare sagt att man inte vet vilken utformning straffskatten på avstånd kommer att få och att man inte vet vad konsekvenserna kommer att bli.

Det är ju nu innan skatten införs man har möjlighet att ta till sig vad de där ute i verkligheten säger.

För exakt en vecka sedan gjorde jag tre företagsbesök i Södra Älvsborg. Jag besökte Emballator som är ett framgångsrikt industriföretag i Ulricehamn, Hotell Bogesund som är ett trevligt och välldrivet hotell i Ulricehamn och Borås Bilfrakt som är ett familjeägt åkeri i Borås. Alla är företag med stolta anor, planer för framtiden och en vilja att lyckas.

De är tre rätt olika företag men med det gemensamt att de alla är beroende av logistik och transporter för att överleva, växa och utvecklas. I just detta område är man helt beroende av bland annat lastbilstransporter.

Emballator, som producerar plåtförpackningar, måste få ut sina varor på den internationella marknaden. På en direkt fråga till Emballators vd Mats Nilsson om vad som kommer att bli avgörande för just hans företag i framtiden svarar han: väl fungerande logistik till konkurrenskraftiga priser.

Hotell Bogesunds vd Camilla Ferm berättar stolt om verksamheten och säger att det inte är turisterna utan de som besöker industriföretagen i bygden som står för gästnätterna.

Borås Bilfrakt, som har drivits av familjen Nilsson i tre generationer och som transporterar mycket av just Emballators varor ut på världsmarknaden, oroas över hotet om en straffskatt och frågar: Vem är beredd att ta de höjda kostnaderna för detta?

Kommer Emballator och andra industriföretag att vilja stanna kvar om transportkostnaderna höjs? Om industrin flyttar närmare sina exportmarknader, vem kommer att övernatta hos Camilla Ferm på Hotell Bogesund? Vems varor ska Borås Bilfrakt transportera?

Hur många arbetstillfällen är finansministern och den rödgröna regeringen beredda att offra?

Jag förstår att finansminister Magdalena Andersson väntar på en annan utredning, men det skadar inte att åka dit där människor oroas här och nu över regeringens skattechock och lyssna till deras argument.

Vad behöver företagen och företagarna som skapar jobben i Sverige för att vilja växa och utvecklas? De signaler jag har fått är att det i alla fall inte är en skatt på avstånd.

Det är nyttigt att lyssna till verkligheten. Man kan få rätt bra svar på hur dagens och framtidens utmaningar bör lösas.

Därför, herr talman, frågar jag finansministern igen: Om det skulle visa sig att straffskatten på avstånd är skadlig för Sveriges jobb och konkurrenskraft, vad gör regeringen då? Är ni villiga att backa från det som finansministern har sagt om att införa en straffskatt på avstånd?

Anf. 71 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Jag tackar för ministrarnas svar – fast som vi har hört var det inget svar, utan man har tillsatt en utredning. Det intressanta är att man innan denna utredning är klar har bestämt sig för att införa en kilometerskatt, alltså en ny beskattning av svensk åkerinäring och våra företag.

I de siffror som figurerar i sammanhanget rör det sig om allt från 4 miljarder upp till 10 miljarder kronor som svenska åkerier och företag ska betala. Man talar om en kilometerskatt på ända upp till 26 kronor milen. Det är inga småpengar, och det äventyrar både åkerinäringen och våra transporter i landet. Det sätter Sverige i en sämre konkurrenssituation än vi någonsin har varit när det gäller våra transporter.

Det är märkligt att man inte gör en konsekvensbeskrivning innan man bestämmer sig för att gå vidare.

Det värsta är att regeringen redan har börjat brandskatta åkerinäringen. Man har höjt skatten på diesel med 50 öre, vilket innebär att ett åkeri som kör mellan 10 000 och 20 000 mil per år redan får betala mellan 15 000 och 30 000 kronor extra skatt per bil och år. Detta ska sättas i relation till att vi redan i dag har Europas högsta dieselskatt. Utöver detta har regeringen tänkt införa en lastbilsskatt.

Skulle det bli så illa att skatten landar på 26 kronor milen innebär det upp till en halv miljon kronor för ett åkeri som kör 20 000 mil om året.

Alla förstår att om man sätter sådana skatter på svensk åkerinäring och företag kommer de att stanna av. Verksamhet och jobb flyttar ut ur landet. Summan av det hela blir att vi får in mindre skatt än vad vi hade fått om vi hade hoppat över nya skatter.

Herr talman! I stället borde regeringen ge sig på det stora problemet i åkerinäringen och få bort den olagliga trafiken. Man borde införa det beställansvar som riksdagen har efterfrågat. Man borde sätta upp de alko- bommar i hamnarna som riksdagen har efterfrågat, och man borde se till att vi kan klampa i mer än 24 timmar. Men de här grejerna har regeringen hoppat över och inte infört.

Man tänker alltså ta in upp till 10 miljarder kronor i skatt på svenska företag och svensk åkerinäring. Man ger tillbaka 25 miljoner kronor i en ökad satsning på polisen. Det motsvarar ungefär 30 poliser som ska jobba ute på vägarna. Redan i dag har vi för få trafikpoliser eftersom regeringen i stort sett har avvecklat trafikpolisen i Sverige.

Herr talman! Det är bra att de 25 miljonerna tillförs kontrollen, men det räcker inte. Vi behöver fler poliser. Framför allt behöver vi bättre kontroll på våra vägar, för det är där vi har fusket.

I stället för att ta itu med de stora problemen väljer regeringen att lägga ytterligare skatter på näringen och att samla in ännu mer skatt till sina tomma lador.

Min fråga till finansministern är: När tänker man ta tag i de verkliga problemen i stället för att införa nya skatter på svensk åkerinäring?

Anf. 72 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Sten Bergheden tycker att man ska göra en konsekvens- beskrivning innan man tillsätter en utredning. Det är dock lite svårt att göra en konsekvensbeskrivning av en skatt som det inte ens finns förslag på utformning av.

Men Moderaterna kan nog göra konsekvensbeskrivningar eftersom Moderaterna generellt sätt tycker att alla skatthöjningar är dåliga när re- geringen föreslår dem. Men året efter brukar Moderaterna tycka att de är fantastiskt bra.

Det vi hör i talarstolen är återigen två moderata riksdagsledamöter som ondgör sig över vilka förskräckliga effekter en skatteförändring skulle få. Det har jag hört de senaste två åren, timme ut och timme in, i denna talar- stol.

Vi ser konsekvenserna av regeringens politik: en god tillväxt. Vi har högre tillväxt än USA, Tyskland och Storbritannien och högst tillväxt i hela Norden, trots de skatthöjningar som regeringen har genomfört och som Moderaterna har sagt skulle få förskräckliga konsekvenser.

Vi har den högsta sysselsättningsgrad som någonsin har uppmätts i ett EU-land, vi har en arbetslöshet som sjunker och vi har den lägsta ung- domsarbetslösheten på 13 år, trots att vi har höjt skatterna och trots att Moderaterna har sagt att våra skatteförändringar skulle leda till sänkt vilja att anställa och till försämrad tillväxt.

Moderaterna brukar acceptera skatteförändringen året därpå. Detta gäl- ler för övrigt även dieselskatten, som Sten Bergheden tog upp. Där har Moderaterna accepterat större delen av höjningen i sin budgetmotion.

Det finns en rad länder som har vägselitageskatt: Österrike, Tyskland, Tjeckien, Slovakien, Polen, Ungern, Belgien och Schweiz, för att nämna några, men också länder som liksom Sverige har långa avstånd, till exem- pel Oregon i USA och Nya Zeeland.

Här finns en möjlighet att göra en klimatförbättrande skatteändring, och skatteintäkterna ska naturligtvis användas på ett sätt som gagnar jobb och tillväxt. Detta är viktigt att påpeka: Alla skatter man tar in påverkar det beteende vi ser hos företag och invånare, men det sätt på vilket vi använder skattepengarna påverkar också.

Vi vet att den bristande infrastrukturen är ett stort problem för många transportföretag. Möjligheter att använda ökade skatteintäkter till att förbättra infrastrukturen eller anställa fler poliser så att det blir mer ordning och reda på våra vägar är också något som efterfrågas av företag.

Det är viktigt att utredningen får arbeta klart. Vi måste få en konsekvensanalys, och sedan ska regeringen fatta beslut och se hur vi ska gå vidare med skatten. Men en sak har varit tydlig sedan regeringen tillträdde: Vi har lyckats driva en politik som ser till att vi har god tillväxt och goda jobb- och sysselsättningsmöjligheter runt om i landet.

Anf. 73 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M):

Herr talman! Problemet är att regeringen har lovat att införa en skatt även om en konsekvensanalys skulle visa att skatten hotar svenska jobb och företag. Det är detta som dagens debatt bör handla om: ifall man över huvud taget tänker ta hänsyn till konsekvensanalysen.

Jag förstår att straffskatten på avstånd kommer att dra in pengar till statskassan som klirrar fint i finansministerns pengasäck, men vi får inte glömma att dessa pengar tas någonstans ifrån. Frågan som finansministern och regeringen bör ställa sig är om inte dessa pengar gör större nytta i de företag som skapar jobb och tillväxt i Sverige.

Jag vet inte om finansministern är medveten om att man urholkar sin egen skattebas. Man sågar av den gren man sitter på genom att straffa ut företag och jobb.

Låt mig återgå till förra fredagens besök, herr talman. Emballator, som producerar plåteballage – herr talmannens pepparkaksburk kommer kanske därifrån – har 30 långtradare som varje vecka lämnar företaget. Om man bara räknar med transporter därifrån till gränsen ut ur Sverige skulle en kilometeravgift på 24 kronor milen öka deras transportkostnader med dryga miljonen.

För Borås Bilfrakt, som har 18 bilar som tillsammans kör 227 000 mil per år, blir kostnadsökningen 5 ½ miljon. Jag upprepar därför den fråga som Borås Bilfrakts ägare Carl-Johan Nilsson ställde till mig: Vem ska bära kostnaden? Borås Bilfrakt klarar det inte. Emballator säger tydligt att logistikkostnaderna är avgörande för framtiden. Hotell Bogesund är beroende av de gästnätter som en levande industri i Ulricehamnstrakten medför. Delar inte finansministern dessa företags oro?

Anf. 74 STEN BERGHEDEN (M):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret jag fick!

Det är uppenbart att ministern inte tar till sig kritiken från hela åkerinärningen, företagen i Sverige, skogsnärningen och övriga som är oerhört bekymrade över den skattechock som planeras för svensk åkerinäring och svenska företag.

Man har bestämt sig för att införa skatten oavsett vad utredningen kommer fram till. Man har tänkt ta in dessa pengar – 10 miljarder kronor – på

ett eller annat sätt. Med 26 kronor milen kan det bli en halv miljon för ett åkeriföretag som har *en* bil, om de kör 20 000 mil per år.

Denna skatt läggs direkt på produktionen i Sverige och gör att våra avstånd blir så pass dyra att företag kommer att överväga att flytta från landet. Detta äventyrar våra jobb och våra skatteintäkter långsiktigt, men man är tydligen beredd att gå vidare och driva igenom det.

Det är självklart att detta kanske inte är Socialdemokraternas bästa förslag någonsin, men de är helt enkelt pådrivna av Miljöpartiet att gå i den riktningen. De är beredda att offra svensk åkerinäring för att Miljöpartiet och Socialdemokraterna ska kunna behålla makten i Sverige.

Vi har inte ställt upp på skattehöjningen på diesel och bensin, och vi har sagt nej till den indexuppräknings som regeringen har lagt fram. Detta är nya skatter som man planerar utöver de andra, och ovanpå allt lägger man ytterligare en lastbilsskatt.

Återigen: Man tar inte tag i de stora problemen, nämligen att vi inte har trafikpoliser samt den olagliga trafiken på våra vägar. Det är där man ska lägga kraven och krutet, inte på att beskatta ned svensk åkerinäring.

Anf. 75 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Herr talman! Jag vill poängtera en sak. När man lyssnar på Sten Berg-heden låter det som att utredningen redan är klar och att man känner till både vilket förslag den kommer med och vilken konsekvensanalys den har gjort. Jag vill påpeka att vi ännu inte vet vad utredningen kommer att föreslå och heller inte vilka konsekvenser den bedömer att förslaget kommer att få.

Vi kommer att ta emot utredningen. Vi kommer att skicka ut den på remiss, och då får alla möjlighet att yttra sig över förslaget. Det skickas ut på remiss brett till såväl företag, företagarorganisationer och näringslivsorganisationer som till fackföreningar och en rad andra, som kommer att få möjlighet att yttra sig över förslaget. Därefter kommer regeringen att ta ställning. Men vi har självfallet inte tillsatt denna utredning utan att ha en avsikt att försöka nå en lösning.

En fördel med en vägslitageskatt är att den kan styra över mer gods till järnväg och båt i de delar av landet där den typen av alternativ är möjliga. En annan poäng är att den kan styra över mot mer miljövänliga lastbilar därför att man kan styra skatten på det sättet. Därutöver kan man, om man har en gps-lösning, öka övervakningen av trafiken. På så sätt, genom ökad övervakning, får man bättre möjligheter att arbeta mot den illegala lastbilstrafiken, bland annat när det gäller illegalt cabotage.

En poäng med skatten kan också vara att den betalas även av de utländska åkerierna. Till skillnad från den dieselskattehöjning som Moderaterna har accepterat och nu tycker är bra politik och som slår mycket mot svenska åkare, eftersom utländska åkare ofta har med sig sin egen diesel, skulle en vägslitageskatt vara en möjlighet för de utländska åkarna att bidra till finansieringen av vårt svenska järnvägsnät.

Vi vet att Moderaterna är emot denna skatt nu, men precis med de allra flesta skatteförändringar kommer Moderaterna om några år att vara för också denna skatt. Så ser historien ut.

God jul!

Anf. 76 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Roger Haddad har frågat ministern för högre utbildning och forskning om hon avser att vidta några åtgärder med anledning av att det finns skillnader i den nuvarande polisutbildningens upplägg och moment beroende på lärosäte, och om hon avser att vidta några åtgärder för att förbättra kvaliteten i den polisutbildning som bedrivs vid Södertörns högskola. Vidare har Roger Haddad frågat vilka som är statsrådets och regeringens planer för Sörentorp, inte minst med tanke på behovet av bättre övningsmöjligheter inom det praktiska området. Slutligen har Roger Haddad frågat om statsrådet och regeringen kommer att fullfölja sin politik om att göra polisutbildningen akademisk och treårig. Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Polismyndigheten är uppdragsgivare åt de tre lärosäten som bedriver polisutbildning i dag. Det är därför i första hand Polismyndigheten som ska följa upp att utbildningen bedrivs enligt uppdrag. Uppdragsutbildningen vid Södertörns högskola är relativt ny och fortfarande under uppbyggnad. De första studenterna där påbörjade sina studier i januari 2015. Det är enligt Polismyndigheten något för tidigt att bedöma nivån på polisutbildningen där, då inga studenter ännu slutfört utbildningen.

Att det i sig kan uppkomma vissa variationer i samma typ av utbildning mellan lärosäten är inget ovanligt. Variationer i utbildningen, givetvis inom rimliga ramar och med tillräcklig kvalitet, kan berika och förstärka polisutbildningen som helhet.

Vad gäller frågan om hur området kring Sörentorp ska användas pågår avtalsförhandlingar på myndighetsnivå, så att området även fortsatt kan utnyttjas. Södertörns högskola får använda sig av de övningsmöjligheter som finns där. Även vissa verksamheter, som nationell fort- och vidareutbildning, insatsstyrkan och bombskyddet, inom Polismyndigheten kan fortsatt utnyttja området för sin verksamhet.

Våren 2015 tillsatte regeringen en utredning om hur en omformning av polisutbildningen till en högskoleutbildning skulle kunna se ut. Utredningens betänkande *Polis i framtiden* (SOU 2016:39) lämnades i maj i år och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Anf. 77 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka inrikesminister Anders Ygeman för svaret på interpellationen.

Jag överdriver inte när jag säger att Polismyndigheten har stora utmaningar och en hel del problem. Det gäller inte bara verksamheter och resurser i lokalpolisområdena. Vi har också sett att polisutbildningen blir särskilt intressant med tanke på de mål som regeringen har aviserat och inte minst de yrkanden som bland andra Liberalerna och de övriga allianspartierna har gjort med anledning av budgeten. Vi vill utöka antalet poliser med 2 500 fram till 2020.

Faktaunderlag och rapporter visar att det finns stora kvalitetsvariationer inom polisutbildningen vid dessa lärosäten. Och vi har fått indikationer på att det sker en hel del byten inom polisutbildningen, bland annat vid Södertörns högskola till förmån för till exempel Växjö. Det är viktigt

att regeringen tar till sig dessa faktorer och granskar om det är tillgången till praktiska moment som gör att en del efter antagning väljer att hoppa av utbildningen på en ort till förmån för en annan ort. Det tycker jag inte att jag har fått svar på.

Vi har också ställt frågor om Sörentorp. Jag vill tacka inrikesministern särskilt för den delen av svaret. Det är nämligen mycket viktigt att området i Sörentorp, där polisutbildningen i och för sig håller på att avvecklas för att helt föras över till Södertörns högskola, fortfarande kan användas för de praktiska momenten. Det gäller inte minst skjutövningsbanor, bombskyddet, Säkerhetspolisen och Nationella insatsstyrkan. Det är ett viktigt område, och jag hoppas att den funktionen blir kvar.

Min sista fråga, som jag har också tagit upp i interpellationen, gäller regeringens planer på och löfte om att genomföra en akademisering av polisutbildningen vid bland annat de tre lärosäten som sedan 2009 bedriver uppdragsutbildning. Jag har suttit i utredningen om detta som referensparlamentariker och inte som utredare. Därför har vi inte kunnat reservera oss, men vi har haft synpunkter på innehållet i utredarens förslag.

Några åtgärder som utredaren föreslår skulle till exempel leda till att det blir dyrare för studenten genom att man måste ta CSN-lån. De kan också påverka söktrycket och viljan att bli polis. Det föreslås också att begåvningsstester och personlighetstester ska slopas.

Detta sker mot bakgrund av att vi redan har ett stort bekymmer när det gäller att rekrytera och fylla de platser som vi har i dag på uppdragsutbildningarna.

Jag vill upprepa min fråga i interpellationen: Kommer regeringen, S och MP, att lägga fram ett förslag till riksdagen om att akademisera polisutbildningen?

Anf. 78 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Roger Haddad ställde två frågor till mig. Den första handlar om kvaliteten på de olika lärosäten som polisen har gett i uppdrag att bedriva polishögskoleutbildning. Mitt svar är att det är polisen som är uppdragsgivare. Det är också polisen som måste granska kvaliteten och se till att kvaliteten vid de olika lärosätena dels håller en hög nivå, dels är likvärdig. De behöver inte vara likadana, men de måste vara likvärdiga.

Den andra frågan från Roger Haddad var hur jag ser på det som han kallar akademiseringen av polisutbildningen. Jag vill vara mycket tydlig med att säga att polisutbildningen är akademisk. Det är en högskoleutbildning. Man får i dag högskolepoäng för den stora delen av momenten vid alla tre lärosätena. Vad frågan gäller är om man även ska kunna tillgodogöra sig högskolepoäng för de praktiska momenten i högskoleutbildningen på samma sätt som en tandläkarstudent eller läkarstudent kan göra för sina praktiska moment. Polisycket är varken mer eller mindre akademiskt eller mer eller mindre praktiskt än tandläkarycket.

I denna interpellationsdebatt vill jag inte låsa mig för det ena eller andra förslaget från utredningen. Jag har noterat att oppositionen i riksdagen vill vara med och ha synpunkter på hur utbildningen ska bedrivas i fortsättningen. Jag sätter mig gärna ned med både Roger Haddad och företrädare för de andra borgerliga partierna och diskuterar om det finns sätt för att vi ska kunna försäkra oss om att polisen kan tillgodogöra sig även de praktiska momenten som högskoleutbildning, att vi kan slå vakt om ett

stort söktryck i fråga om polisutbildningen och att vi kan garantera att vi får tillräckligt många poliser med hög kvalitet även i fortsättningen.

Oavsett vilken budget som röstas igenom ser vi nämligen framför oss en ganska stor ökning av antalet poliser. Då är det viktigt att den utbildning som vi har är attraktiv, att den håller en hög kvalitet och att den förbereder poliseleverna för den verklighet som de ska möta som poliser. Då tror jag att det vore olyckligt att vi innan vi för dessa samtal – jag har fört samtal tidigare med både Roger Haddad och andra företrädare – låser oss för den exakta formen för högskoleutbildningen. Jag tycker att vi ska diskutera den i lugn och ro. Vi kanske kan komma överens, kanske inte. Men det vore dumt att inte ta chansen att försöka komma överens om hur framtidens polisutbildning ska se ut.

Anf. 79 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Denna interpellation täcker egentligen ett ännu större problem, nämligen problemet att rekrytera kvalitativa och duktiga poliser till ett av de viktigaste uppdragen i vår demokrati.

Förra året – 2015 – fick Sverige 646 nya poliser. Men under samma period valde 832 poliser att sluta. Det är en nettoförlust på 186 poliser. Till våren är det enligt uppgifter från Rekryteringsmyndigheten och Polismyndigheten 140 platser som inte har kunnat besättas. Båda dessa myndigheter, men inte minst Polismyndigheten som är beställare av detta uppdrag, säger att vi inte kommer att klara av att bygga ut polisverksamheten med 1 500 poliser.

Detta sker parallellt med att Polismyndigheten sänkte kraven för att antas, från nivå fyra till nivå tre, på vissa moment. Det pågår också, återigen, en process parallellt. En utredare har lagt fram ett förslag direkt utifrån regeringens direktiv om att vi ska ha en treårig akademisk utbildning – en högskoleutbildning. Det står så i direktivet, och utredaren har inte gjort något annat än att leverera det inrikesministern har beställt. Hon har alltså gjort sitt jobb.

Vi beklagar att utökningen av polisutbildningen inte överensstämmer med den kritik mot de praktiska momenten som Rikspolisstyrelsen kunde påvisa ett år tidigare. I stället föreslår man en utökning av de teoretiska momenten. Och nej, inrikesministern – det är ingen högskoleutbildning. Den är förlagd till Sveriges lärosäten, men det är ingen högskoleutbildning enligt högskolelagen. Man följer inte högskolelagen, och man har helt andra krav för rekrytering, antagning och behörighet jämfört med de riktiga högskoleutbildningarna inom svenska högskolor och universitet.

Det är alltså ett parallellt spår. Polishögskolan är en variant där man försöker hantera det som i grunden är en yrkesutbildning men där studenterna får tillgodoräkna sig högskoleliknande poäng. Studenterna får en polisexamen efter två och ett halvt år, varav en termin är aspirantutbildning. I dag garanteras aspiranterna jobb, och de har till och med lön under aspiranttiden. Men blir det en högskoleutbildning kommer studenterna inte att vara garanterade jobb, och de kommer inte att få pengar under den perioden. I stället hänvisas de till Centrala studiestödsnämnden. Det finns alltså många frågetecken och kritiska moment som jag tror kommer att förvärpa den situation vi redan befinner oss i.

Prot. 2016/17:48

16 december

Svar på
interpellationer

Jag är glad att jag fick besked om Sörentorp. Jag är lite orolig att regeringen bara hänvisar kvalitetsuppföljningen till Polismyndigheten, för ytterst är det ju regeringen – oavsett om det är Utbildningsdepartementet eller Justitiedepartementet – som är beställare av polisutbildningen vid Växjö, Umeås och Södertörns högskolor och universitet. Jag tycker att det är jätteviktigt att regeringen noggrant följer kvaliteten.

Jag tycker också att det är viktigt att regeringen inte förhastar sig, med tanke på att man inte kommer att lyckas besätta polisutbildningsplatserna. Man kommer inte att uppnå Polismyndighetens eget mål om att höja antalet poliser med 1 500, och det bekymrar oss i Liberalerna väldigt mycket.

Anf. 80 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Om Roger Haddad är besjälad av det han påstår sig vara besjälad av, nämligen att vi ska göra polisyrket och polisutbildningen attraktivare, tror jag att han ska akta sig för att påstå att Polishögskolan inte är någon riktig högskoleutbildning och att det, med Roger Haddads ord, är högskoleliknande poäng man får. Jag förstår faktiskt inte vad Roger Haddad är ute efter.

Jag tror att det är viktigt att vi säkrar en god kvalitet på Polishögskolan. Jag tror också att det är viktigt att man kan tillgodogöra sig högskolepoäng för den utbildning man får på Polishögskolan. Om vi vill rekrytera fler poliser tror jag inte att det är en framkomlig väg att låtsas att man inte får någon högskoleutbildning eller att dessa poäng skulle vara mindre värda än de poäng andra studenter vid högre utbildningar får. Jag tror att det skulle försvåra rekryteringen till polisyrket kraftigt.

Jag tror att vi behöver bredda rekryteringen till polisyrket. Rekryteringsunderlaget ser väsentligt snävare ut än befolkningen i stort, och det gör att vi går miste om viktig kompetens som skulle kunna vara med och förstärka svensk polis. Det är fortfarande en alldeles för låg andel kvinnor bland dem som väljer att ansöka om att bli polis. Det är fortfarande en på tok för låg andel människor med en eller två utrikes födda föräldrar som väljer att ansöka om att bli polis, trots att de har de kvalifikationer som krävs. Där måste vi bli mycket duktigare om vi ska säkra kompetensförsörjningen.

När det gäller rekryteringen, platser och de pensionsavgångar som sker inom polisen är Roger Haddads siffror naturligtvis helt korrekta. Två tredjedelar av dem som har lämnat polisen har dock lämnat antingen för att de har gått i pension eller för att de har sökt polistjänster inom Säkerhetspolisen, som tidigare var en del av Polismyndigheten. Det blir därför en siffermässig skillnad men ingen skillnad i verkligheten.

Vi behöver naturligtvis fler poliser, och vi behöver fler antagna till polisutbildningen. Men vi har en högre takt nu än när Roger Haddads parti satt i regeringsställning. Det kan ändå vara värt att notera. Det kan också vara värt att notera att vi hade fler kvalificerade sökande till platserna än vad man förmådde ta in, och det berodde på att man har ett dåligt system för ersättningsplatser på utbildningen.

Det var alltså inte så att det saknades sökande; det kom 8 000 ansökningar till 800 platser. Det var inte heller så att det saknades kvalificerade sökande; antalet sökande som klarade alla krav var större än antalet platser.

Bristen i den här antagningsomgången var i stället att man hade ett reservsystem som var dåligt anpassat. Det behöver förbättras, och rekryteringen behöver breddas.

När det sedan gäller hur framtidens utbildning ska se ut delar jag inte den bild Roger Haddad ger uttryck för. Jag är också osäker på om Roger Haddad och hans parti verkligen ger uttryck för den bilden av hur framtidens utbildning ska se ut. Vi vet ju att vi har en polisorganisation, en polisledning och polishögskolor som vill att detta ska bli en högskoleutbildning. Vi vet att de polisanställda och polisfacket vill att det ska bli en högskoleutbildning. Vi har nu också ett utredningsunderlag som pekar på ett sätt att göra polisutbildningen till en högskoleutbildning.

Jag vet att Roger Haddad och andra i riksdagens justitieutskott har kommit med invändningar mot en del av utredarens förslag. Därför tror jag att det är klokt att lyssna på både de förslag som utredaren har och de förslag som Roger Haddad och de andra borgerliga partierna i riksdagen har fört fram – för att se om det faktiskt går att komma överens om framtidens polishögskoleutbildning.

Anf. 81 ROGER HADDAD (L):

Herr talman! Enligt polisens årsredovisning 2015 var det 16 000 sökande till polisutbildningen år 2011. Nu är vi nere på hälften, det vill säga 8 000.

Ansvarig chefsrekryterare Betty Rohdin säger till P4 Kronoberg att 2 000 av dessa drygt 8 000 inte var riktigt behöriga att söka. Men 6 000 var behöriga, och för att citera Betty Rohdin: ”Då måste det naturligtvis finnas 800 lämpliga personer som kan bli polis.” Ändå har vi till våren 140 vakanser på polisutbildningen. Regeringen måste ändå kunna ge någon kommentar. Hur kommer det sig att det trots sänkta krav, fler platser och så vidare finns tomma platser på polisutbildningarna?

Eftersom det inte verkar ha nått fram till regeringen upprepar jag gärna att det under 2015 kom 646 nya poliser men att 832 valde att sluta. Det innebär en nettoförlust om 186 poliser. Även i år har vi sett att ungefär tre poliser slutar vare dag, herr talman – och nej, alla går inte till Säkerhetspolisen eller i pension.

När det gäller akademisk utbildning är det intressant att regeringen inte till hundra procent står bakom sina löften om en akademisk treårig högskoleutbildning. Det är inte jag som påstår att det inte är en akademisk högskoleutbildning, utan det är så i formell mening. Det är ingen högskoleutbildning, och det står på olika typer av hemsidor att det är högskoleliknande poäng.

Utbildningen ska inte akademiseras, lönerna för yttre tjänst måste upp och arbetsmiljön måste bli bättre – det finns flera saker man kan göra för att behålla folk och stoppa avhoppet, men polisutbildningens kvalitet kommer att vara en viktig del.

Tack för i dag, och god jul!

Anf. 82 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag vill för ordningens skull säga följande: Nej, Betty Rohdin är inte ansvarig chef för rekryteringen inom polisen. Betty Rohdin är prefekt på Växjö högskola och ansvarig för polisutbildningen där. Hon

är för övrigt en varm anhängare av att göra polisutbildningen till en högskoleutbildning – liksom polisledning, polisfacket och de polisanställda är det.

Kanske vore det dags för Liberalerna och Roger Haddad att ta ett steg tillbaka och fundera på om det ligger någonting i den åsikt som polisfacket och Polismyndigheten ger uttryck för. Kanske ligger det någonting i vad samtliga högskoleorter som driver denna utbildning säger. Kanske skulle det kunna stärka polisycket och göra det attraktivare om man faktiskt fick en högskoleexamen när man blir polis.

Kanske skulle Roger Haddad följa med mig till stadshuset någon gång för att se de hundratals nyutbildade poliserna som stolta får dra på sig sina blå skjortor. Det hade nog funnits en poäng med att de hade fått tillgodogöra sig en riktig polisexamen. Det skulle kanske locka fler till att vilja bli poliser och göra det viktiga arbete som de utför i det här landet varje dag.

Herr talman! Med de orden vill jag önska Roger Haddad en riktigt god jul.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 20 Svar på interpellation 2016/17:136 om deltidspoliser

Anf. 83 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Krister Hammarbergh har frågat mig hur jag ser på möjligheten att införa ett system med deltidspoliser, enligt det förslag Moderaterna har lagt fram för att stärka polisens förmåga särskilt på landsbygden och i glesbygden. Krister Hammarbergh har även frågat om jag och därigenom regeringen avser att ta några initiativ för att utreda förutsättningarna för att införa ett system med deltidspoliser i Sverige.

Regeringen ska ge polisen förutsättningar att på bästa sätt genomföra sitt uppdrag. En viktig åtgärd är att möjliggöra en utökning av den personella resursen. Regeringen har därför i budgetpropositionen för 2017 föreslagit att Polismyndigheten tillförs drygt 2 miljarder kronor under perioden 2017–2020.

I Statskontorets första delrapport om ombildningen konstateras att Polismyndighetens operativa förmåga på nationell nivå har stärkts. Resurserna kan nu användas mer flexibelt, och möjligheterna till samordning har förbättrats. En annan utgångspunkt i reformen är en polis närmare medborgarna. Arbetet med att förstärka den lokala verksamheten pågår, framför allt i särskilt utsatta områden.

Kommunal räddningstjänst, organiserad med deltidsanställda brandmän, är av stor betydelse för att säkerställa att det finns räddningsresurser som snabbt ska kunna bistå vid olyckor i hela landet. Det finns dock flera utmaningar inom det systemet, och frågan är föremål för en översyn.

Jag är inte främmande för att vidta åtgärder som gynnar en bra polisverksamhet. Statskontorets pågående utvärdering av ombildningen ger oss värdefull information om dess förlopp och vad som kan behöva ändras. Det är viktigt att ombildningen och analysarbetet ges tid innan det beslutas om några nya stora förändringar. Under tiden ska fokus ligga på att fortsätta verka för en stark och ändamålsenlig polisverksamhet inom ramen för pågående reform.

Anf. 84 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Herr talman! Det är på väg att bli en tradition att jag och inrikesministern har en interpellationsdebatt samma dag som kammaren har avslutat höstens verksamhet.

Herr talman! Att svensk polis har stora problem är ingen större överdrift. Både jag och inrikesministern har tidigare konstaterat att alldeles för många brott, även våldsbrott, avskrivs, trots att de är utredningsbara. Poliserna säger upp sig, vilket är en ganska ny situation. Det beror delvis på en sned lönesats. Och platser på Polishögskolan tillsätts inte – inte på grund av för få sökande, utan på grund av brister som inte kan kopplas till omorganisationen.

Därtill ser det ut som att vi under kommande år kommer att ha en kraftigt underfinansierad polis. Det handlar inte om några 2 miljarder den här mandatperioden, som nämndes i interpellationssvaret. Det handlar om mindre än 1 miljard. Och det ser ut som att polisen nästa år löper stor risk att faktiskt börja gå på kredit, vilket är allvarligt. Under tiden ägnar sig regeringen mest åt se-på-politik.

Nu ska vi dock diskutera deltidspoliser. Det är ett begrepp som vi föreslog under motionsperioden. Det handlar inte om att man ska jobba hel- eller deltid i sin ordinarie anställning, utan vi har helt enkelt tagit inspiration från deltidsräddningstjänsten.

Det handlar alltså inte om dagens röra inom den ordinarie polisen. Det handlar inte om att försöka lösa situationen med omorganisationen; den måste snart slutföras så att ordinarie polis kan arbeta. Det handlar mer om ett bekymmer som vi kommer att ha ändå, även med en väl fungerande polis. Vi har låg bemanning på landsbygden och i glesbygden. Det är långa anspänningstider. Och det är ett problem, särskilt vid prio 1-larmen och sommartid. Det här är inte lätt att lösa.

Vi har också problem med att vi vid särskilda händelser inte kan få loss extra resurser. Tidigare hade vi ett system med beredskapspolis i Sverige. Den användes få gånger. Det berodde på hur den var organiserad. Den var organiserad som ett krigsförband, och det var svårt att få tag i personerna när de väl behövdes. Vi vill därför titta på en modell och en möjlighet – utan att låsa oss vid om den ska genomföras eller inte. Det krävs en ganska ordentlig genomsyn. Men med ett sneglande på hur deltidsräddningstjänsten fungerar kan man kanske få loss extra resurser när det behövs.

Detta aktualiseras i en situation när vi har poliser som säger upp sig. Om man slutar som polis är man inte polis längre. Visst vore det önskvärt om man på något sätt, även om man söker sig till en ny karriär, kan ha ett ben kvar inom polisen och kan träda in vid särskilda händelser. Det gäller till exempel id-kontrollerna, men vi har också haft kravaller tidigare i år. Det finns anledning att titta på det system Försvarsmakten använder sig av när det gäller reservofficerare.

Vi ska inte heller underskatta möjligheten att äldre poliser, fortfarande med full förmåga och stor erfarenhet, kan träda in i tjänst, exempelvis då högen med utredningar är stor på olika håll.

Jag ska tacka för svaret. Det är inte jättetydligt. Det kanske blir tydligare i nästa inlägg hur inrikesministern ser på möjligheterna. Vi ska inte koppla det till dagens situation, utan det ska vara ett komplement till en stark svensk nationell polis. Det är vår utgångspunkt.

Anf. 85 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag vill börja med att bejaka att det kan bli en jultradition att jag och Krister Hammarbergh ses på sluttampen för att diskutera svensk polis. Det vore en god jultradition.

För att bemöta de påstående Krister Hammarbergh gjorde inledningsvis vill jag säga att vi nu satsar mer resurser än någonsin på svensk polis och att vi har fler anställda inom svensk polis än vi någonsin tidigare haft. Så är det sagt.

Jag vill bejaka de perspektiv som Krister Hammarbergh lyfter fram i debatten. Jag tror att vi borde se ganska brett på hur andra yrkesgrupper skulle kunna bistå polisen, i glesbygd och i extrema situationer. Vissa arbetsuppgifter kanske till och med kan lyftas bort från polisen och utföras av andra blåljusdelar. Vi bör också titta på hur vi i större utsträckning kan tillgodogöra oss den polisutbildning som människor som har varit poliser har fått. Alla de tre perspektiven är intressanta.

Skulle man exempelvis vid vissa händelser kunna använda lite bättre utbildade ordningsvakter? De står ändå under polismannens befäl i dag. Skulle man kunna använda räddningstjänstpersonal, som har bra geografisk spridning över landet, till en del andra saker? Man kanske kan använda dem i större omfattning vid trafikolyckor till exempel. De är oftast först på plats. Skulle man kunna ha större inslag av volontärer i polisen, antingen fullt utbildade – på det sättet som man har i Holland – eller med en lägre utbildningsnivå men på ett sådant sätt att de ändå skulle kunna fylla en roll vid speciella situationer?

Alla de perspektiven är värda att fundera vidare på. Jag deltar gärna i en sådan debatt och diskussion. Det är viktigt att vi i den diskussionen också har med oss representanter för de fackliga organisationerna inom polisen, så att vi kan utveckla yrket på ett sätt som polis och polisfacken kan känna stolthet över.

Målet är inte att ersätta någon polis i dag, utan att få ut mer resurser av dem som är utbildade till poliser och öka samhällets samlade slagkraft – inte minst i glesbygd. Den riskerar nämligen att urholkas av den utflyttning som skett tidigare. Men nu har glesbygden ändå haft en positiv befolkningsutveckling på många ställen i Sverige.

För framtiden tror jag dock att det är viktigt att använda varje skattekrona så effektivt som möjligt, för att få största möjliga slagkraft.

Anf. 86 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Herr talman! Jag vill bara säga några ord om ekonomin. Jag är nämligen väldigt road över den. Det är en ramökning nästa år på 83 miljoner kronor. Samtidigt sa rikspolischefen för ett par dagar sedan att han ska göra av med 1 miljard mer. Då räcker inte ens de samlade anslagen som man inte har förbrukat tidigare. Men vi lämnar det därhän nu.

Jag ser positivt på att inrikesministern är positiv. Precis som han säger handlar det inte om att ersätta någonting som finns i dag. Vi ska använda de poliser vi har fullt ut. Vi ska också försöka få större effektivitet i den organisation som finns. Där är vi överens.

Det här handlar om när vi inte klarar av alla situationer och att vi ska se till att utveckla resurserna där vi har svårt att bemanna upp. Där har vi samma uppfattning.

Jag tycker också att man ska se om det är möjligt att utnyttja utbildade volontärer mer än tidigare. Jag tycker att det är viktigt att använda sig av hemvärnet i många situationer. Hemvärnet kan det lokala och hittar därför, och hemvärnet kan stötta upp i vissa situationer.

När det gäller beredskapspoliserna har vi betonat att det ska finnas en högre kompetensnivå hos dem som inte har någon utbildning alls. I vissa situationer är det kanske nödvändigt att använda sig av tvångsmedel, och då krävs det också en utbildning.

Jag hoppas också att man kan ha en bra diskussion, inte minst med de fackliga organisationerna. Det finns ibland en obefogad rädsla att ta in andra yrkeskategorier. Men vi behöver all kompetens som vi kan få inom polisen.

Efter den positiva synen hos ministern på att man kan titta på det här är min fråga: Är ministern beredd att ta initiativ för att börja skriva direktiv till en utredning? Detta kolliderar ju inte med dagens omorganisation. Det är ett komplement till en stark svensk nationell polis, som vi båda vill se.

Det här kan inte göras slarvigt, utan det måste göras ordentligt. Men då måste vi också påbörja arbetet, annars kommer det här att ta årtal.

Min fråga är alltså: Kan vi få se direktiven under vårkanten?

Anf. 87 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Möjligtvis är det lite snabbt att gå härifrån till direktiv, men jag utesluter inte att vi kan göra det och i så fall i samarbete. Då är det viktigt att vi gör ett förarbete och en avgränsning. En del av dessa frågor kommer att finna sin plats i olika andra utredningar. Det pågår en större utredning om räddningstjänstpersonal i glesbygden, och där kommer blåljussamverkan att komma in.

Vi funderar på hur uppdraget för ordningsvakter och utbildning av ordningsvakter ser ut. Då kan det också vara rimligt att se över hur samverkan mellan ordningsvakter och polis fungerar. Exempel på arbetsuppgifter som skulle kunna göras av ordningsvakter, som i dag görs av polis, är ju transporter av berusade personer som redan har omhändertagits av ordningsvakt. De får avvisitera berusade personer, hålla kvar dem och belägga dem med handfängsel. Men ordningsvakterna får inte transportera dem till sjukvården eller häktet eller låta en annan ordningsvakt eller väktare ta över, även om det är möjligt med förmansprövning på häktet. Det skulle man kunna utvärdera.

Frågan om huruvida folk som har polisutbildning kan jobba deltid är löst. Det får de, men då gäller det att det finns tillräckligt många att tillgå. Det handlar i hög grad om hur den framtida polisutbildningen ska se ut, om vi har råd att ha en överdimensionerad utbildning. Det får vi ta upp i samtalen om den framtida polisutbildningen som vi diskuterade under den förra interpellationsdebatten.

Jag är inte heller främmande för att särskilt utreda några av dessa frågor. Dock kan jag inte garantera att vi kommer att kunna göra det under våren.

Anf. 88 KRISTER HAMMARBERGH (M):

Herr talman! Jag vill tacka ministern för svaret. Eftersom det är jul ska jag tolka det positivt. Jag önskar att inrikesministern och hans familj får

en god och välförtjänt julvila. Hoppas att det inte blir alltför många uttryckningar och att det inte är svensk polis som ställer till med detta.

Jag ser positivt på att man har börjat diskutera att minska andelen arbetsuppgifter för samhällets yttersta resurs, polisen. Jag beklagar den nedlagda utredning som skulle jobba med detta, men vi ser nu att regeringen har ändrat uppfattning.

När vi tittar på räddningstjänsten och ordningsvakter måste vi i samband med detta se över även ett system med deltidspoliser. Om man hastar i väg med andra frågor finns det en stor risk för att vi inte får en helhet.

Herr talman! Jag tackar återigen för svaret, jag vill också önska presidiet god jul.

Anf. 89 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Inledningsvis vill jag säga att vi i stället för att utreda frågan vidare har renodlat huvudspåren i renodlingsutredningen, nämligen djurhållningen som ska flyttas till länsstyrelsen, så att polisen slipper att syssla med färförsäljning, som jag läste att polisen gjorde häromveckan.

Vi lyfter handräckningstransporterna från andra myndigheter och kommuner till Kriminalvårdens transporttjänst. Jag ser framför mig att det finns ytterligare renodling att göra som i första hand inte behöver utredas, utan som framför allt handlar om att få en annan avlöpare för den verksamheten. Jag välkomnar alla konstruktiva bidrag från Moderaterna i den frågan.

Sedan vill jag avslutningsvis tacka Krister Hammarbergh för det här riksdagsåret. Jag välkomnar den här interpellationsdebatten och de konstruktiva förslag som Krister Hammarbergh har lagt fram för att ytterligare avlasta svensk polis från arbetsuppgifter som kanske bättre kan utföras av andra. Med dessa ord vill jag önska såväl Krister Hammarbergh som presidiet en riktigt god jul.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 21 Svar på interpellation 2016/17:180 om bistånd från polis vid utmätning

Anf. 90 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Maria Malmer Stenergard har frågat mig om jag avser att vidta någon åtgärd för att säkerställa att tjänstemän från Kronofogdemyndigheten kan utföra sitt arbete med bistånd från polisen oavsett i vilket område insatsen ska göras, och i så fall vad.

I utsökningsförordningen anges att Kronofogdemyndigheten får begära biträde av Polismyndigheten, om förrättningsmannen kan antas möta motstånd vid en förrättning eller om sådant biträde av annan särskild anledning behövs för att förrättningen ska kunna genomföras.

Det finns alltså redan möjlighet för Kronofogdemyndigheten att vid behov få hjälp av polisen. Detta gäller oavsett var förrättningen äger rum.

Det ankommer inte på mig som statsråd att i ett enskilt fall uttala mig om hur Polismyndigheten agerat.

Anf. 91 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret, även om jag i ärlighetens namn är lite besviken på det. Men det återkommer jag till.

Att komma åt finansieringen är en oerhört viktig del i arbetet med att bekämpa terrorism. Kan man strypa tillgången på pengar kan man också minska möjligheterna för dessa personer att köpa resor och farliga varor – för att nämna något. Kronofogden har en central roll i det arbetet, nämligen att säkerställa tillgångarna och att driva in pengarna.

En dag i somras skulle kronofogden säkra pengar för Skatteverkets räkning hos en man med misstänkta kopplingar till terrorverksamhet. Eftersom det fanns en hotbild begärde kronofogden biträde från polisen, men man fick nej. De skäl som angavs var väldigt bekymmersamma.

Polisen förklarade att det några dagar tidigare hade förekommit stenkastning och bilbränder i området som mannen bodde i – det var i Gottsunda i Uppsala. Därför ville man inte följa med kronofogden just då eftersom man var rädd att upploppen skulle blossa upp igen.

Men så kan vi inte ha det. Vi kan inte ha myndigheter som viker sig för våld och hot. Vi kan inte låta stenkastarna styra när samhället ska agera. Då har ju våldet lyckats.

Eller som Skatteverkets Pia Bergman sa: Det här får inte upprepas. Det kan inte vara så att vi bara agerar mot personer där det inte finns någon säkerhetsrisk. Då går vi mot ett korrupt samhälle.

Jag tycker att hon sammanfattade det väl. Vi får inte ge vika för våldet.

Polismyndigheten har brustit. Det är en myndighet under regeringen som inrikesministern ansvarar för. Det är bakgrunden till min fråga.

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att tjänstemän från Kronofogdemyndigheten ska kunna utföra sitt arbete med biträde av polisen, oavsett vilket område som kronofogden ska arbeta i?

Det finns bara ett självklart svar: Jag ska göra allt som står i min makt för att det inte ska hända igen.

Men det svaret ger inte ministern. I stället får jag ett mycket kortfattat svar som går ut på att det finns en förordning som säger att kronofogden har rätt att begära biträde av polisen vid en förrättning. Därför, säger ministern, finns det alltså redan möjlighet för kronofogden att vid behov få hjälp av polisen, oavsett var förrättningen äger rum.

Så är det på papperet. Det som jag konstaterar är att det uppenbarligen inte har fungerat. Min fråga var alltså inte hur regelverket ser ut – det är nämligen glasklart – utan min fråga var vad ministern tänker göra åt att regelverket inte följs. Den frågan har jag fortfarande inte fått något svar på, så därför ställer jag frågan igen.

Vilka åtgärder avser ministern att vidta för att kronofogden ska kunna få biträde av polisen i sitt viktiga arbete med att säkra tillgångar hos misstänkta terrorfinansiärer oavsett var dessa bor?

Anf. 92 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Maria Malmer Stenergard och jag är överens. Kronofogden har rätt att begära biträde av polisen och ska få det. Det kan finnas enskilda händelser då det kan ta längre tid än vad kronofogden önskar, men polisen ska ovillkorligen biträda kronofogden över hela Svea rikes yta. Detta gäller oavsett om det handlar om glesbygd eller storstad, innerstad eller förort.

Som jag gav uttryck för i interpellationssvaret är jag förhindrad att uttala mig om myndighetsutövning i enskilda fall. Principen är dock glasklar.

Anf. 93 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Jag är jätteglad över att inrikesministern är så tydlig. Principen är glasklar, men det är viktigt att den också följs. Polisen ska biträda kronofogden om det finns en hotbild. Bestämmelserna om detta är glasklara.

I detta fall har det brustit rätt ordentligt. För att det inte ska hända igen krävs åtgärder. Samhället får inte vika sig för hot och våld. Vi ska kunna vara säkra på att de rättsvårdande myndigheterna kan göra sitt jobb även när det är fara i dröjsmål så att vi andra kan känna oss trygga.

Vi har en regering som när bristerna uppdragas inte kavlar upp ärmarna och kräver förbättring. Man kan inte hänvisa till hur bestämmelserna lyder; man måste se till att bestämmelserna åtlids. Något annat är inte acceptabelt.

I detta fall gjorde kronofogden sitt jobb, trots att polisen inte gjorde sitt. Det innebar att obehövade tjänstemän tog en stor risk för att göra sina arbetsuppgifter, vilket i sig är djupt bekymmersamt.

Ministern antyder att detta var en enskild händelse, ett isolerat problem. Jag vet att det inte var det. I mitt jobb som kronofogde har jag själv stött på många sådana exempel. Om ministern från sina myndigheter får uppgiften att det inte finns några sådana problem är detta i sig ett stort problem, för det här är ganska omfattande.

Herr talman! Tyvärr är detta långt ifrån det enda område där polisorganisationen brister. Krisen blir allt tydligare. Vi får mycket oroväckande uppgifter om att polisen i Region Syd till och med har tvingats nedprioritera utredningarna för brott som stöld, misshandel och hot, och även det förebyggande arbetet har prioriterats ned.

Poliser slutar och väljer andra yrken. I vissa delar av landet kan man inte rycka ut vid pågående brott. I Mellerud ringde människor under tre timmar till polisen utan att få hjälp medan en man stal från Systembolaget, hotade personalen och slog sönder en restaurang.

Åklagarmyndigheten har hittills i år riktat 107 formella krav på förbättringar till polisledningen. Chefsåklagare Pär Andersson i Malmö vittnade så sent som i går att mordutredningar, som normalt ska utredas av 25–30 poliser, sköts av bara 5. Han sa: Inte i en enda av de utredningar där jag är förundersökningsledare är personalen fulltalig.

I min hemkommun Kristianstad överväger de att anställa ordningsvakter som ska patrullera centrum eftersom de har fått signaler från polisen att den inte kan sköta detta.

Brottsutredningar, rättskipning och brottsförebyggande arbete är statens ansvar. Alla delar där staten är inblandad måste fungera för att arbetet för vår trygghet ska vara effektivt. Rättskedjan är inte starkare än dess svagaste länk, och tyvärr är den svagaste länken väldigt svag. I detta finns bara en vinnare, nämligen våldet. Förlorare är alla vi medborgare som har rätt att kunna känna oss trygga.

Regeringen måste alltså agera. Detta är ingen enskild händelse utan ett utbrett problem. Vad avser inrikesministern att göra?

Anf. 94 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Jag blir lite brydd över vad Maria Malmer Stenergard egentligen vill diskutera. Vill hon diskutera former för och problem med handräckningar kan vi gärna göra det. Vill hon diskutera polisen i allmänhet gör jag jättegärna det. Det gör jag dagarna i ända. Hon får gärna skriva en interpellation om det.

Kortfattat kan jag säga att vi i Sverige har genomfört en polisreform som alla riksdagens partier var överens om, inklusive Maria Malmer Stenergards parti. Regeringen har tillfört mer resurser till polisen än vad Maria Malmer Stenergards parti någonsin har gjort. Och det finns fler anställda i Sveriges polismyndighet än vad vi någonsin tidigare har haft. Vi har även fler polisanställda än under den tid då Moderaterna var i regeringsställning. För ordnings skull är detta värt att notera så att inte Maria Malmer Stenergards eländesbeskrivning blir allenarådande.

Det finns väldigt många platser i landet där svensk polis går framåt och gör storartade insatser. Det vore olyckligt att dra ned dem med sådan ganska svepande kritik som Maria Malmer Stenergard för fram.

Typiskt sett biträder polisen kronofogden. Det kan dock finnas legitima skäl för polisen att vid ett givet tillfälle inte biträda kronofogden. Det kan handla om taktiska skäl eller för att annan polisiär förrättning har företräde. Den åtgärd som en myndighet behöver hjälp med skulle helt enkelt kunna riskera en annan för Polismyndigheten viktigare åtgärd. Då får handräckning vänta tills det av taktiska och praktiska skäl finns bättre förutsättningar.

Vi kan inte äventyra stora polisoperationer till förmån för en handräckning. I vissa fall gäller det även att man får prioritera mellan olika polisinsatser inom Polismyndigheten.

Jag förstår att det kan vara frustrerande om man likt Maria Malmer Stenergard är kronofogde, men polisen måste tyvärr göra sådana prioriteringar.

Anf. 95 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Herr talman! Jag tycker inte att jag var särskilt svepande i min kritik utan kom med tydliga och konkreta exempel på sådant där polisorganisationen brister. Jag vill inte svartmåla poliserna, för de är våra hjältar. Jag vet att de varenda dag gör vad de kan för att upprätthålla vår säkerhet.

Det är dock alldeles uppenbart att det finns stora brister i organisationen, vilket jag visade med konkreta exempel. Dessa brister går ut över medborgarnas trygghet.

Jag är här för att diskutera förrättningar där kronofogden inte får hjälp av polisen, men jag vill också visa att detta inte är det enda område där polisen tyvärr har stora brister i dag.

Jag har all respekt för att man ibland måste prioritera. Jag har dock svårt att se att det kan finnas mycket annat som kan gå före att säkra pengar hos en misstänkt terrorism. Och jag har väldigt liten förståelse för att man viker sig för våldet eller är rädd att reta upp stenkastare.

Jag ville diskutera handräckningar men fick inget svar. Svaret jag fick var en hänvisning till gällande förordning och att det i utskökningsförordningen står att polisen ska bistå kronofogden om det finns en hotbild. Jo tack, det visste jag redan. Problemet är att förordningen inte följs. Regeringen kan inte stå handfallen och peka på hur lagboken är formulerad

utan måste agera för att Polismyndigheten ska börja fungera. För att uttrycka mig annorlunda: Det räcker inte att det står i regeringsformen att regeringen styr riket – regeringen måste också styra riket.

Jag vill passa på att önska talmanspresidiet och inrikesministern en god och lugn jul.

Anf. 96 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S):

Herr talman! Förordningen finns och den följs. Polisen ger stöd vid handräckning. Som jag sa tidigare kan det finnas fall där så inte sker, och det är fullt legitimt. Det är inte skäl för att förändra lagen eller förordningen.

Ja, regeringen styr riket. Det ska vi vara glada för. I och med att just denna regering styr riket har polisen mer resurser än någonsin tidigare. Tack vare att denna regering styr riket har vi fler polisanställda än någonsin tidigare. Tack vare att denna regering styr riket satsas 2 miljarder kronor extra på polisen och över 1 miljard kronor extra på Säkerhetspolisen. Och bara i år har ett trettiotal nya lagar om den grova organiserade brottsligheten blivit verklighet.

Om poliserna nu är Maria Malmer Stenergards hjältar har hon ett konstigt sätt att hylla dem. Hon för bara fram kritik och lyfter endast fram exempel på när polisen, enligt hennes förmenande, har betett sig dåligt. Det här hade kunnat vara ett tillfälle att lyfta fram åtminstone en lyckad polisinsats eller en lyckad polis. Jag har svårt att tänka mig att andra hjältehyllningar bara går ut på att dra ned verksamheten i smutsen.

Herr talman! Jag vill passa på att önska Maria Malmer Stenergard en lugn och god jul. Jag hoppas att vi kommer att ha så få fall som möjligt där polisen av taktiska skäl inte har möjlighet att ge handräckning.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 22 Svar på interpellation 2016/17:124 om åtgärder för cykling

Anf. 97 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Nina Lundström har frågat mig vilka åtgärder som jag och regeringen avser att vidta för att förbättra cykelinfrastrukturen och cykelplaneringen. Nina Lundström har även frågat mig hur jag ställer mig till ett förslag om att inrätta ett nationellt cykelkansli.

Regeringen arbetar för att stimulera långsiktigt hållbara transportlösningar där cykling är en prioriterad del. Med en överflyttning av resor till cykel och gång blir det relativt sett mindre utsläpp av klimatgaser och därmed mindre påverkan på klimatet. Ett ökat cyklande kan även minska trängseln i tätorter och bidra till en bättre folkhälsa.

Det är viktigt att samhällsplaneringen främjar en hållbar samhällsstruktur och ett hållbart transportsystem med goda möjligheter att använda cykeln som färdmedel. Regeringen främjar en samhällsstruktur med goda möjligheter att resa kollektivt, till fots eller med cykel bland annat genom ramverket för stadsmiljöavtal med fokus på hållbara transporter i städer, som från och med 2017 även ska innefatta insatser för ökat cyklande.

Det är, såsom Nina Lundström nämner, angeläget att det fortsatta arbetet för en ökad och säker cykling främjar en mer funktionell och användarvänlig infrastruktur. Det handlar både om att förbättra den befintliga infrastrukturen och om att skapa nya cykelförbindelser med utgångspunkt i olika cyklistgruppers behov. Samtliga berörda aktörer behöver verka för att förbättra möjligheterna att välja gång och cykling. Staten har ansvar för gång- och cykelvägar i det statliga stamvägnätet. Kommunerna och länen har ansvar för den lokala respektive regionala infrastrukturen, men staten bidrar till lokal och regional cykelinfrastruktur genom medfinansiering via stadsmiljöavtal och länsplaner. Detta framhålls i regeringens infrastrukturproposition 2016/17:21 *Infrastruktur för framtiden – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling*, som lämnades till riksdagen den 6 oktober 2016.

I infrastrukturpropositionen föreslår regeringen en ökad ram för utvecklingsåtgärder. Efter riksdagens behandling av infrastrukturpropositionen följer åtgärdsplanering. Regeringen avser att uppdra åt Trafikverket och samtliga län att lämna förslag till nya tolvåriga infrastrukturplaner på nationell respektive regional nivå. I planförslagen redovisas Trafikverkets och länens förslag till prioritering av olika åtgärder, som bland annat kan inkludera investeringar och förbättringar i bland annat statliga gång- och cykelvägar samt medfinansiering av kommunala gång- och cykelvägar.

Regeringen arbetar för en ökad och säker cykling. Ett led i arbetet är att, i dialog med berörda aktörer, ta fram en nationell cykelstrategi. Det har under 2016 inneburit en bred dialog med kommuner, cykelorganisationer och andra intressenter.

Den nationella cykelstrategin är början på ett gemensamt arbete. Den ska ge uttryck för regeringens ambitioner och insatser som rör cykling. Den ska ha inriktningen att hjälpa alla aktörer att ta sitt ansvar och syftar till att bidra till ett ökat cyklande.

Ökad och mer samordnad kunskap inom cykelområdet är viktigt. Avseende Nina Lundströms fråga om ett nationellt cykelkansli hänvisar vi till att den nationella cykelstrategin och de frågor som hanteras inom denna för närvarande bereds i Regeringskansliet. Regeringens ambition är att återkomma till riksdagen i närtid.

Anf. 98 NINA LUNDSTRÖM (L):

Herr talman! Jag tackar för svaret. Den fråga som infinner sig är: Är det prioriterat att förbättra förutsättningarna för cykling?

Det är lite svårt att tyda ambitionsnivån i det svar som har getts. Samtidigt är det glädjande att vi är många som känner ett stort engagemang för att förutsättningarna för cykling ska förbättras. Men när vi ser på de konkreta besluten kan vi väl säga att det är mer vackra ord än konkreta förslag. Regeringen har ännu inte återkommit med denna nationella cykelstrategi, trots ett tillkännagivande från riksdagen i våras. Det är en av många åtgärder som behövs för förbättrade villkor för cyklingen.

Jag ska räkna upp några faktorer som jag tror påverkar planeringen, inte minst för dem som cyklar. Det behövs bättre och många fler åtgärder för förbättrad infrastruktur. Det är en faktor. Den andra är att det finns stora kunskapsbrister och att den kunskap som finns ofta ligger ute i öar på lokal nivå.

Det sker inte tillräcklig kraftsamling för att samla ihop de goda exempel som finns, så att man kan lära av dem. Det är också så att misstag ofta upprepas; när man skapar ny infrastruktur blir det fortfarande ibland undermåliga lösningar. Cyklingen betraktas inte som ett eget trafik- eller transportslag, vilket får genomslag i alla beslut och i uppföljningen av hur medel används. Statens eget forskningsinstitut VTI har påtalat behovet av att kraftsamla kring kompetensfrågorna. De har också faktiskt varit delaktiga i att ta fram en lösning för detta, men saknar finansiering. Det saknas samverkansplattformar för cyklingen.

Det är lite intressant att de enda som just nu bedriver forskning för att utveckla säkerhetsfrågorna för cyklister är försäkringsbolag. Det är de som känner det engagemanget. Det saknas ett sätt att kraftsamla kring best practice, kunskap och kompetens på nationell nivå.

Det är här det blir lite intressant med statsrådets svar, för det går inte riktigt att uttyda om statsrådet och regeringen kommer att ställa sig bakom införandet av ett kompetenscenter på nationell nivå. Man skulle också kunna tolka det svar som har getts här i dag, där man hänvisar till länsplaner och det arbete som sker på lokal nivå, som att det fortfarande är de lokala aktörerna som ska bära ansvaret.

Min första följdfråga till statsrådet är: Ser statsrådet behov av att det sker en kraftsamling på nationell nivå med ett kompetenscenter och ett kansli där man samlar de erfarenheter som finns och kan bidra till att ta fram ny kunskap, eller är detta uteslutande en regional och lokal fråga?

Den andra fråga som infinner sig är vilken roll cyklingen har som trafik- och transportslag. Finns det en ambitionsnivå från regeringen att verkligen se till att det blir ett eget trafikslag? Det skulle kunna påverka både redovisningen och anvisningen av medel och övriga insatser.

Jag skulle också vilja veta när cykelstrategin kommer. Kommer den här typen av inslag att finnas i cykelstrategin, eller är det andra typer av åtgärder som avses?

Anf. 99 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Som jag försökte uttrycka i mitt svar ser regeringen att det är väldigt viktigt att utveckla en ökad och säker cykling och att cykling är ett hälsofrämjande, klimatfrämjande och dessutom platsskapande sätt att ta sig fram, framför allt i städer, men också på andra ställen.

Jag vill påminna om att den gällande nationella planen, som sträcker sig från 2014 till 2025 och inte innehåller de efterfrågade särskilda satsningarna på cykling, beslutades av den tidigare regeringen 2014. Nu har vi här i riksdagen fattat beslut om en ny infrastrukturproposition, som ska ligga till grund för nästa åtgärdsplan. Den innehåller väsentligt mer pengar än vad den nu gällande planen gör.

Vilka åtgärder som ska prioriteras är en fråga för nästa steg. Jag hänvisade till den cykelstrategi som regeringen just nu arbetar med och som vi har för avsikt att presentera inom kort. Där kommer flera av följdfrågorna att besvaras. Jag kommer naturligtvis inte att föregripa presentationen av den strategin i den här interpellationsdebatten. Men strategin är ett uttryck för att regeringen ser att det finns behov av ett samlat grepp kring cyklingen. Det behöver inte nödvändigtvis betyda att staten tar på sig ett nytt och större ansvar för cyklingen, för det är ett delat ansvar mellan många olika aktörer. Men behovet av en samlad syn på cykling och en

samlad strategi för vad som behöver göras ser även regeringen, och därför har vi tagit fram en cykelstrategi som kommer att presenteras inom kort.

Prot. 2016/17:48
16 december

Anf. 100 NINA LUNDSTRÖM (L):

Herr talman! Med anledning av att statsrådet nämner infrastrukturpropositionen kan vi konstatera att något helhetsgrepp på så sätt inte finns. Låt oss börja med finansieringsfrågan. Statsrådet hänvisar till att de så kallade stadsmiljöavtalen kan användas – i vilken utsträckning är ett frågetecken – till cykelåtgärder från och med 2017. Det här kommer i princip att gälla bara under ett par år, för i infrastrukturpropositionen finns det inte några avsatta medel eller några tydliga förslag om att stadsmiljöavtalen ska finnas till 2029.

Min första följdfråga till statsrådet är: Menar statsrådet att det ändå är så att stadsmiljöavtalen kommer att finnas ända till 2029? Var finns det beslutet? Det beslutet har i varje fall inte riksdagen tagit ställning till under veckans omröstningar.

Det andra är varför man inte kan tänka sig att inrätta ett tydligt anslag som för övriga transportslag. Vi från Liberalerna har till exempel föreslagit att man inrättar ett anslag för just det nationella kompetenscentret och att man avsätter tydliga pengar.

För vår del handlar det inledningsvis om 75 miljoner kronor i budgeten i ett tydligt anslag för infrastrukturåtgärder och 1 miljard fram till år 2029. Regeringen har anslagit 622,5 miljarder i planeringen vad gäller infrastrukturåtgärder, och Liberalerna har föreslagit 623,5 miljarder.

Nu är det regeringens budget och infrastrukturpropositionens ramar som har vunnit. Men där vill vi tydliggöra att vi här behöver göra en tydlig satsning som för övriga trafikslag så att vi kan följa åtgärderna. Det ger också en signal till alla lokala aktörer som ska medfinansiera, att medlen finns.

Det är svårt att förstå varför man inte kan ha den tydlighet för cykelåtgärder som vi har för alla andra typer av transportslag som finns så att man kan följa hur pengarna används. Att luddigt baka in vissa medel i stadsmiljöavtal som dessutom är väldigt kortsiktiga på ett par års basis ger ingen möjlighet att planera långsiktigt.

När man bygger täta städer och utvecklar bostadsbyggande och övrig infrastruktur borde det vara viktigt att också möjliggöra för gående och cyklister att förflytta sig i samhället – av det skälet att det är både klimat- och miljösmart att medverka till det.

Det är här som det blir väldigt konstigt. Å ena sidan verkar det som att vi är överens om att cyklingen är viktig. Å andra sidan saknas verktygen i verktygslådan för att möjliggöra detta.

Alla som jobbar med infrastrukturfrågor, inte minst i täta städer, vet att det är väldigt svårt att vidta åtgärder i efterhand. Hade man planerat från början så hade man fått plats med infrastrukturen.

Det förutsätter också att det finns medel, pengar, för att kunna ta det gemensamma ansvaret. Det är också för att en del av stråken inte bara är för kommunerna. Människor pendlar mellan kommunerna, och ibland ganska många kommuner. Där behövs de regionala stråken.

Svar på
interpellationer

Frågan infinner sig igen. Varför är det inte möjligt att ha tydliga anslag för cykelåtgärder? Varför inte ett anslag för att inrätta ett kompetenscenter, så att inte allting står och faller med att det inte finns en finansiering? Regeringen har gjort det för kollektivtrafikinsatser och också gett ett uppdrag till VTI, men det har den inte gjort för cyklismen. Varför?

Anf. 101 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag skulle kunna återbördna den frågan till Nina Lundström. När Liberalerna var i regeringsställning när den nu gällande nationella planen beslutades 2014: Varför avsatte inte den dåvarande regeringen särskilda insatser för cykling? Varför inrättade man inte ett cykelkansli? Varför nämner man knappt cykling alls i den åtgärdsplan som nu gäller?

Den här regeringen kommer att uppmärksamma cyklingens betydelse i samhället. Vi har i bred samverkan med många olika aktörer arbetat fram en cykelstrategi som snart kommer att presenteras. När det gäller vilka åtgärder som identifieras där kommer det inte att vara en väldigt konkret katalog över enskilda åtgärder. Det är snarare en strategi och en plattform för ett fortsatt arbete. Där kommer vi att ge uttryck för de ambitioner som regeringen har på området.

Åtgärdsplaneringen som Trafikverket inom kort kommer att påbörja kommer också så småningom att utmynna i särskilda satsningar på cykling, vilket det tyvärr inte gjorde 2014.

Jag ber att få återkomma till de här frågorna. Vi är helt överens om att cykling är viktigt. Det är roligt att Liberalerna har upptäckt cyklingen efter två år i opposition. Jag ser fram emot ett fortsatt gott samarbete om att öka cyklingen och inte minst säkerheten för cyklister i Sverige.

Anf. 102 NINA LUNDSTRÖM (L):

Herr talman! Det är lätt att gå in och läsa på riksdagens hemsida vilka förslag om cykelåtgärder som har lagts fram från ledamöter i Liberalerna men också från Liberalerna i sig självt. Vi kan diskutera bakåt i tiden och vad som borde ha gjorts. Det intressanta är att det nu finns möjligheter att fatta nya och bättre beslut.

Det tillkännagivande som avser just en nationell cykelstrategi fanns i en av mina egna motioner som blev välvilligt behandlad. Jag är väldigt glad över att det blev ett tillkännagivande. Det är riksdagen som har gett ett uppdrag och skickat en signal till regeringen om att detta är viktigt.

Det är på grund av att det finns ett så stort engagemang i riksdagen. Det finns ett cykelnätverk. Många ledamöter från olika partier känner också ett varmt engagemang. Det handlar inte minst om att bidra till folkhälsan, om klimat- och miljöfrågan och om att kunna fortsätta att bygga ut infrastrukturen. Förväntningarna är också höga på att få till konkreta åtgärder.

Alla väntar otåligt på denna cykelstrategi. Men när det togs fram var det vissa saker som inte var tydligt accentuerade, exempelvis detta med kompetenscenter. Statens olika egna verk och myndigheter kan se en stor fördel av att man samlar kompetensen. Varje gång som vi hör aktörer och lokala företrädare som säger ”vi behöver råd”, och det inte finns någonstans att vända sig för att få de bästa råden är det en stor brist.

Herr talman! Med tanke på denna otålighet – även om vi närmar oss jul- och nyårshelgerna, och det inte är så helt lätt att cykla just nu – tror

jag att många väntar på ett svar. När kommer cykelstrategin? Kan ministern tänka sig att ta med de viktiga komponenterna som inte är tydligt accentuerade, kompetenscenter och ett tydligt anslag för cykling som trafikslag?

Prot. 2016/17:48

16 december

Svar på
interpellationer

Anf. 103 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Den cykelstrategi som regeringen hade gjort alldeles oavsett tillkännagivande eller inte, eftersom det är en prioriterad fråga för regeringen, kommer att presenteras så fort den är färdig, vilket kommer att ske i närtid. Jag har svarat det flera gånger, och jag svarar det igen. Den kommer att presenteras när den är färdigberedd i Regeringskansliet, och det kommer att ske inom kort.

När det gäller stadsmiljöavtalen är det på samma sätt med dem som med alla andra specifika åtgärder i infrastrukturpropositionen. Det kommer att framgå av åtgärdsplaneringen så småningom vilka resurser som kommer att avsättas och över vilken tidsperiod.

Det är också viktigt att komma ihåg att stadsmiljöavtalen bygger på att det är kommunernas kostnader och att staten går in och medfinansierar för hållbara trafiklösningar i städer. Det gäller bland annat kollektivtrafik men nu också möjligheter till cykelåtgärder. Det ska bygga på det som efterfrågas från städerna.

Där kan behoven se lite olika ut. Detta är ett bra sätt för staten att påskynda och understödja en positiv utveckling i städer runt om i Sverige. Stadsmiljöavtalen har hittills varit väldigt framgångsrika. Det hade varit roligt om det hade funnits en bredare uppställning från fler partier kring stadsmiljöavtalen och det sättet att arbeta.

Vi kommer att återkomma med åtgärder. Jag håller med om behovet av att kunna dela best practice och att ha en tydlig uppföljning och kunskap om cykling. Men vilken form det kommer att ha ber jag att få återkomma till.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 23 Svar på interpellation 2016/17:125 om införandet av signalsystemet ERTMS

Anf. 104 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Nina Lundström har frågat mig hur jag tänker agera för att ta till vara på synpunkter från aktörerna inom järnvägssektorn avseende kommande genomförandeplaner och implementeringen av ERTMS inför regeringens kommande beslut avseende Work Plan for ERTMS, om jag kommer beakta möjligheten att senarelägga införandet av ERTMS samt vilka åtgärder jag avser att vidta för att ingen driftsättning ska ske med mindre än att ERTMS visar sig motsvara de kvalitetskrav som ställs.

European Rail Traffic Management System (ERTMS) är ett EU-gemensamt signalsystem. ERTMS-införandet har inletts och kommer att genomföras samordnat i Sverige och EU (samt Norge och Schweiz) för att möjliggöra effektiv gränsöverskridande tågtrafik. Sverige och övriga medlemsstater är enligt EU-lagstiftningen (TEN-T-förordningen) skyldiga att

införa ERTMS på sina delar av stornätet senast 2030. Trafikverket har helhetsansvaret för planering och införandet av ERTMS i det svenska järnvägssystemet. Planeringen av införandet ska, i enlighet med regeringsbeslut i december 2012, ske i nära samarbete med företrädare för utrustningsindustrin, järnvägsföretag och andra trafikorganisatörer.

Trafikverket beslutade hösten 2015 om en införandeplan för ERTMS som avser att uppfylla såväl gällande EU-krav som nödvändig utbytestakt för nuvarande signalanläggning. Införandeplanen togs fram i samråd med aktörer inom järnvägssektorn och är således ingen nyhet för dem. Sverige har i sin kommunikation med ERTMS-koordinatören gällande Work Plan for ERTMS utgått från den införandeplan som Trafikverket beslutade om. Detta avspeglar sig i den av EU-kommissionen utsedda ERTMS-koordinatörens förslag till Work Plan for ERTMS varför Sverige i brev till ERTMS-koordinatören den 28 oktober i år godkände denna med påpekan- det att finansieringen i dagsläget enbart sträcker sig fram till och med 2025. För att tidsplanen i Work Plan ska ersätta nu gällande ERTMS Deployment Plan och införlivas i EU-lagstiftningen krävs först en omröstning i TEN-T-kommittén om det förslag till genomförandeakt som ERTMS-koordinatören tagit fram. En sådan omröstning hölls den 7 december i år, och medlemsstaterna biföll kommissionens förslag om ny tidsplan. Sverige var bland de medlemsstater som röstade för förslaget.

Regeringen ser i dagsläget ingen anledning att ha några invändningar mot tidsplanen i genomförandeakten då den överensstämmer med den av Trafikverket framtagna införandeplanen. Dessutom finns möjlighet att begära undantag från införandet av ERTMS i de fall som inte kan motiveras av samhällsekonomiska kostnads-nyttoskäl.

Sverige och övriga medlemsländer ska enligt EU-lagstiftningen ta fram nationella genomförandeplaner avseende införandet av de krav som ställs på trafikstyrning och signalering i järnvägssystemet, bland annat ERTMS. Trafikverket ansvarar för att ta fram en sådan nationell genomförandeplan. Jag förutsätter att myndigheten, i enlighet med sitt regeringsuppdrag, kommer att göra detta i nära samarbete med företrädare för utrustningsindustrin, järnvägsföretag och andra trafikorganisatörer.

För Sveriges, och flera andra länders, del är ERTMS-projektet förutom ett projekt för att främja gränsöverskridande tågtrafik dessutom att betrakta som ett underhålls- och reinvesteringsprojekt av järnvägens nödvändiga signalsäkerhetssystem. Nuvarande signalsäkerhetssystem består av ålderstigna ställverk och ett omodernt skyddssystem. ERTMS-projektet innebär att alla ställverk byts ut och att skyddssystemet byts till ERTMS, som är ett modernare sådant. Byte av ställverk kommer att behöva göras oavsett vilket säkerhetssystem som används på det svenska järnvägsnätet. Att först byta ut ställverken med nuvarande säkerhetssystem för att sedan byta till ERTMS skulle enligt Trafikverket innebära en merkostnad på mellan 20 och 40 procent per sträcka. ERTMS-projektet ger ett modernare system med bättre tillförlitlighet, vilket bland annat innebär färre signalfel och lägre underhållskostnader jämfört med nuvarande system.

En eventuell senareläggning av ERTMS-införandet skulle innebära att Sverige inte skulle kunna leva upp till det samordnade införandet och lagstiftningen i EU. Dessutom skulle det nuvarande säkerhetssystemet, ATC, som har sämre tillförlitlighet än ERTMS, behöva underhållas denna period, vilket i slutändan ger ökade kostnader för ERTMS-införandet. Det

finns som sagt möjlighet att begära undantag från införandet av ERTMS i de fall som inte kan motiveras av samhällsekonomiska kostnads-nyttoskäl.

Trafikverket har som sagt ansvaret för planering och införandet av ERTMS i det svenska järnvägssystemet. Myndigheten har varit tydlig med att ingen driftsättning kan ske med mindre än att systemet visar sig motsvara de kvalitetskrav som ställs. Jag förutsätter att Trafikverket lever upp till detta och kommer att hålla mig informerad om hur arbetet fortskrider.

Anf. 105 NINA LUNDSTRÖM (L):

Herr talman! De frågor som jag har ställt rör införandet av det nya signalsystem för järnvägen som kallas ERTMS.

Nu, i höst, pågår en revidering av den arbetsplan som antogs för många år sedan. Varför genomförs då en revidering just nu? Jo, därför att den tidigare arbetsplanen inte har genomförts på grund av att det finns en rad olika utmaningar kring detta. Sverige har alltså möjlighet att påverka arbetet med tanke på att Sverige är ett av de länder som omfattas av projektet med att införa ett nytt signalsystem.

EU:s vision handlar om ökad konkurrenskraft för järnvägen i Europa utan hinder vid gränsövergångarna. Det var syftet med att starta arbetet med att bland annat se över signalsystemen. Syftet är att skapa nio korridorer där tågen ska kunna rulla. Det är i sig ett viktigt och bra projekt. Men för Sverige handlar detta införande om ungefär 34 miljarder kronor i investeringar. Vi ser tekniska problem, system som inte är färdiga och anpassningar för varje delsträcka. Det blir dyrt. Mjukvaran i tågen måste anpassas och utvecklas. Det är just implementeringen och de stora utmaningarna som har gjort att det har väckts så mycket kritik. Problemen är många.

Projektet startade för flera mandatperioder sedan, och det har mött en rad utmaningar. Problemen beror ibland på att politiken tar sikte på att bestämma teknisk lösning. Det borde egentligen handla om hur man underlättar transporter från A till B.

Sverige kan lära av andra länder. Man borde ta i beaktande att Danmark håller på att rulla ut ERTMS-projektet med stora förseningar. Norge ska snart börja sin implementering. Sverige har hela vägen hitintills valt att gå lite grann före. Varför inte invänta och se vad som händer i övriga länder? Vi behöver dra lärdom av digitaliseringen från Norge och från Danmark också för att skapa en god riskhantering.

Det är den fysiska implementeringen och driftsättningen på sträckorna som inte är fail safe på grund av de problem som finns.

Jag har en följdfråga till statsrådet med tanke på att det är tydligt att det även i riksdagen finns åsikter om implementeringen och hur detta ska gå till. Hur avser statsrådet och regeringen att lyssna in den kritik som finns från olika berörda aktörer? På vilket sätt kommer den kritik som finns att beaktas?

Många av de aktörer som är ute i debatten påpekar nu att Sverige borde ta det lite lugnare, avvakta och se att systemen utvecklas och inte gå före på grund av de stora risker som finns. De risker som finns handlar helt enkelt om att tågen ska rulla och rulla i tid. Man är orolig för att det blir stopp i systemet och att godstransporterna inte ska komma fram. Dessutom är det dyrt att uppgradera systemet.

Min nästa fråga till statsrådet är: Är statsrådet och regeringen beredda att avvakta om man ser att problemen inte är lösta?

Prot. 2016/17:48

16 december

Svar på

interpellationer

Anf. 106 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Som jag sa i mitt svar på interpellationen är det Trafikverket som har regeringens uppdrag att fortsätta att arbeta med införandet av ERTMS i Sverige. Det är inte så att Sverige går före, utan detta är redan infört i några länder. Införandet har också kommit längre i flera andra länder, bland andra Danmark, som lyfts fram i följdfrågan. Där har man visserligen skjutit upp införandet, men inte till efter 2030. Sverige har som mål att vara färdigt till 2030 men inte dessförinnan, medan Danmark har för avsikt att vara färdig med sitt införande till 2023. Det är alltså inte så att Sverige på något sätt springer långt före alla andra länder i detta avseende.

Trafikverket är medlem av någonting som kallas för ERTMS User Group. Det är en grupp med infrastrukturförvaltare som har till syfte att samordna och bidra till de framtida tekniska specifikationerna för ERTMS. Förutom Trafikverket finns bland andra infrastrukturförvaltare från Tyskland, Frankrike, Norge och Danmark med. Det finns också i dag avtal mellan Trafikverket, Banedanmark och Öresundsbrokonsortiet. Det finns också ett pågående liknande avtal med Jernbaneverket i Norge. De gränsöverskridande samarbetena finns alltså på plats.

Både Trafikverket och Transportstyrelsen har träffar, möten och seminarier med berörda aktörer ungefär fyra till sex gånger per år där man lyssnar in branschens synpunkter. Jag förutsätter självfallet att Trafikverket hanterar situationen om inte införandet kan genomföras på ett sätt som är tryggt och kontrollerat.

Det har varit tydligt att man på de banor, framför allt Botniabanan, där ERTMS redan är infört har haft ganska stora problem inledningsvis. Men i dag är punktligheten på Botniabanan bättre än på genomsnittsbanan i Sverige. Det antyder också att det här är ett sätt som, när det är kontrollerat och infört och barnsjukdomarna är avklarade, är effektivt att bedriva verksamhet på i Sverige.

Jag förutsätter att Trafikverket ser till att man nu har ordentliga tester innan man trycker på knappen för nästa del av banan så att det här verkligen ska fungera. När jag har kontakt med Trafikverket uttrycker de precis det men också att de har för avsikt att ha nära kontakt med operatörerna och andra intressenter, vilket också ingår i det regeringsuppdrag de har.

Trafikverket håller alltså i det här. Vi är inte beredda att skjuta upp införandet, för det skulle innebära mer kostnader och eventuellt att vi bryter mot EU-lagstiftning. Jag förutsätter däremot att Trafikverket gör det här på ett kontrollerat och bra sätt.

Anf. 107 NINA LUNDSTRÖM (L):

Herr talman! Det är många olika faktorer i implementeringen. Ett typexempel som man brukar anföra är att ställverken i sig förutsätter att man inför ERTMS. Jag kan notera att tittar man på det här och ur ett politiskt perspektiv försöker följa det som faktiskt görs kan man konstatera att det i exempelvis Göteborg och Hallsberg fortfarande är ställverket ATC 2 som implementeras. Det finns inte ett motsatsförhållande när det gäller att införa ATC 2, som inte skulle kunna användas långsiktigt till just ERTMS.

Den här ställverks- och teknikdiskussionen tänkte jag lämna därhän men vill bara notera att det finns olika uppfattningar om vad man faktiskt

kan göra med uppgraderingar av ställverken även långsiktigt vad gäller digitaliseringen.

En annan sak som jag tycker är viktig att notera är att inte minst inom EU-samarbetet har konkurrensfrågorna varit mycket viktiga. Det var också ett skäl till att man startade det här projektet.

Min följdfråga till statsrådet är hur konkurrenssituationen påverkas när aktörer inte kan eller vill investera i de lok som finns på grund av investeringskostnaden. Hur kommer konkurrenssituationen att se ut långsiktigt med de problem som finns? Ska man investera 9–10 miljoner och man inte är säker på att det är driftssäkert eller att riskerna inte finns där kan jag förstå att man känner en mycket stor osäkerhet.

Jag noterar också, med anledning av det statsrådet säger, att det har tagits många kontakter. Det kanske har varit så, men vi i utskottet har också fått breven från Tågoperatörerna, Norrtåg och de företag som köper tjänster, transporter, på spåren, och vi kan konstatera att det finns en stor oro. Uttrycket om huruvida spåren är fail safe eller inte återkommer konstant. Man är orolig för de konsekvenser som kan uppstå, inte minst på Malm-banan och på Södra stambanan. Om det blir driftstörningar blir konsekvenserna mycket stora. Därför finns det en underton av en vädjan här att försöka implementera detta på ett sätt som gör att man inte tar de stora risker som kan innebära stopp i trafiken helt och hållet.

Fortfarande är statsrådet och regeringen svaret skyldiga. Det pågår ett arbete just nu inom EU för att se över arbetsplanen, och när det gäller signalerna som finns i Sverige undrar man lite grann hur statsrådet och regeringen tar med sig dem in i det arbetet. Hade man följt den ursprungliga arbetsplanen skulle allting ha varit färdigimplementerat 2020, och det finns ju ingen möjlighet till det.

Här finns alltså många olika faktorer och också en möjlighet för regeringen att lyssna till den kritik som finns. Min fråga till statsrådet är: Vilken är nästa sträcka där man kommer att implementera detta och anpassa de produkter som ska finnas där?

I Norge tar man ett helhetsgrepp. Varför inte invänta hur Norge kommer att göra och också invänta de övriga länder som kommer att titta på mer säkra lösningar?

Vi kan konstatera att det finns länder som för precis samma diskussion om detta. Man ska också ställa sig frågan varför arbetsplanen inte har implementerats. Jo, det är för att det finns en rad tekniska problem.

Det jag tycker att vi kan göra i Sverige är att lyssna till den kritik och osäkerhet som finns. Jag tror att både jag och statsrådet känner det största engagemang för att tågen ska gå i tid och för att man ska uppleva att det är driftssäkert. Hur kommer Sverige att arbeta vidare inom ramen för EU-samarbetet för att framföra de här synpunkterna?

Anf. 108 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det finns farhågor och kritik rörande det här projektet, och det tror jag att alla är medvetna om. De farhågorna och den kritiken ska man naturligtvis ta på stort allvar, och det var det jag också försökte uttrycka i mitt tidigare svar om att Trafikverket har nära kontakt med de operatörer som är berörda. Man har också en mycket hög ambition att se till att det kommer att fungera betydligt bättre redan från start vid nästa sträcka för införande än vad det har gjort i tidigare projekt. Jag förutsätter

att Trafikverket tar det ansvaret. Trafikverket är den myndighet som ansvarar för detta.

Däremot har jag lite svårt att se på vilket sätt osäkerheten kring om det här kommer att genomföras eller inte blir mindre av att man nu börjar prata om att skjuta upp detta och eventuellt göra det annorlunda. Vi har en EU-lagstiftning, och jag förutsätter att regeringen och Liberalerna är överens om att den lagstiftningen ska följas. Vi har ett nära samarbete med andra länder kring genomförandet för att säkerställa att vi får en så god implementering som möjligt.

Jag har lite svårt att förstå på vilket sätt osäkerheten kring det här skulle minskas av att vi nu börjar ifrågasätta tidsplaner och annat.

Jag tycker att det är klokt att fortsätta det här därför att vi har alldeles för många signalfel i det svenska järnvägssystemet i dag. Det är någonting som man inte kan befara kan komma att inträffa med ett nytt signalsystem, utan det här är någonting som vi upplever varje dag i järnvägen i dag. Vi behöver ett nytt och modernt signalsystem med högre driftssäkerhet än i nuvarande system. Det hoppas jag också att vi är överens om. Sedan ska vi självklart göra detta i nära samverkan med andra aktörer, precis som jag redan har sagt görs, och i nära samverkan med andra länder, vilket också görs.

Jag hoppas att vi kan vara överens om att det här är någonting som är nödvändigt för framtiden och att vi ska försöka hålla tidsplanen så att det här blir genomfört så fort som möjligt till så stor nytta som möjligt för framtida tågresenärer och för tågets attraktivitet i hela Europa.

Anf. 109 NINA LUNDSTRÖM (L):

Herr talman! Då passar jag på att göra några medskick i debatten när det gäller vad jag upplever att det finns för osäkerhetsfaktorer rörande implementeringen.

Ett medskick handlar om frågan om de tekniska lösningarna. Kommer de här systemen att lösas in hos *en* leverantör? En annan fråga har varit varför det inte finns mer av ett arbete kring standardisering och en öppen standard. Nu är det ungefär 50 olika dialekter som de här systemen pratar inom EU. Kommer det att underlätta trafiken? Hur gör man med alla andra hinder som påverkar gränsöverskridande trafik och som inte har någonting med signalsystemet att göra? Det är ytterligare en sådan faktor.

Hur ska man se till att effektivt sätta systemen i drift på redan högtrafikerade banor utan att riskerna med driftsstörningar uppstår?

Bryter man ny mark? Om man bryter helt ny mark – man gör ju hela tiden anpassningar av systemet för varje sträcka som man jobbar på – är risken stor för stora förseningar. Hur ser man till att de här förseningarna inte kommer att bli av?

En ytterligare fråga handlar om kompetensförsörjning och kompetensbristen inom de här systemen när det gäller projektörer, besiktningmän och driftsättare. Hur jobbar regeringen med den frågan?

Slutligen, herr talman, undrar jag hur man tar till vara synpunkterna från aktörerna rent konkret. Det är en sak att lyssna och en annan sak att hantera den information som man får.

Jag tycker fortfarande att man ska beakta möjligheten att senarelägga projektet om det inte kommer att vara driftssäkert och inte driftsätta med mer än att man ser att systemet motsvarar de kvalitetskrav som ställs.

I övrigt, herr talman, vill jag tacka infrastrukturministern för debatterna under hela den här veckan och önska infrastrukturministern, kammarkansliet och talmännen en riktigt god jul.

Anf. 110 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag förutsätter nästan att Nina Lundström inte förväntar sig svar på alla de frågor – jag tror att det var 25 frågor eller något sådant – som ställdes i det sista inlägget, utan vi får helt enkelt ha en ny interpellationsdebatt eller kanske ett seminarium i riksdagen om införandet, vilka åtgärder som Trafikverket har vidtagit och på vilket sätt man konkret tillvaratar synpunkter.

Det är självklart mycket viktigt att man gör det i den fortsatta processen och att man säkerställer att det här systemet har en tillräckligt god kvalitet för att ge upphov till så lite störningar som möjligt så att vi har en pålitlig och attraktiv järnväg. Det är regeringens och, tror jag, även Liberalernas mål.

Jag vill passa på att tacka för julhälsningen och önska Nina Lundström och talmanspresidiet en god jul.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 24 Svar på interpellation 2016/17:130 om underhållsbristen på järnvägen

Anf. 111 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Emma Wallrup har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att motverka de negativa effekterna av planerade sänkningar av hastigheten på våra järnvägar samt när jag bedömer att det svenska järnvägssystemet kommer att vara EU-certifierat och bristande kontaktledning åtgärdade. Emma Wallrup har slutligen frågat mig om jag bedömer att Sverige i dag lever upp till EU:s krav när det gäller inom vilken tidsram ett strandat tåg ska evakueras.

Järnvägen har en stor och betydelsefull roll i det svenska transportsystemet. Väl fungerande transporttjänster med tåg är viktigt för att uppnå flera av regeringens mål om ökad sysselsättning, grundläggande tillgänglighet, en ökad andel kvalificerad industriproduktion samt minskad klimat- och miljöpåverkan. Regeringen har sedan sitt tillträde 2014 sett det som viktigt att förstärka och effektivisera underhållet för att minska trafikstörningar och andra problem som orsakar samhället och näringslivet onödiga kostnader samt för att öka järnvägens konkurrenskraft.

Mot denna bakgrund satsar nu regeringen på ett kraftigt förstärkt järnvägsunderhåll. Det handlade om 620 miljoner kronor under 2015 och handlar om 1,3 miljarder kronor per år under perioden 2016–2018. Regeringen föreslår även en fortsatt kraftig förstärkning av underhållet i den till riksdagen överlämnade infrastrukturpropositionen, där järnvägsunderhållet föreslås öka med 47 procent.

Den svenska järnvägen är till stor del reglerad av EU-regelverk. Det övergripande syftet är att de europeiska järnvägarna ska kunna erbjuda säker tågtrafik utan driftsavbrott samtidigt som tekniska krav uppfylls för att främja gränsöverskridande trafik. Det är inte bara järnvägen i sig själv utan även fordonen som trafikerar den som omfattas av regelkraven.

Sverige ska därför liksom övriga medlemsländer i EU vidta åtgärder i de delar av järnvägsanläggningen som regelverken omfattar och säkerställa att kraven efterlevs. Åtgärder omfattar bland annat kontaktledningar. De kontaktledningar som finns i Sverige är väldigt lika kontaktledningar i övriga europeiska länder och uppfyller både EU-krav och internationella normer. I takt med att regeringen nu ökar anslagen till järnvägsunderhåll medför det också att underhåll av kontaktledningar och övriga delar av järnvägsanläggningen kan utökas.

När det svenska järnvägssystemet i alla delar kan vara anpassat till EU-regelverk är inte möjligt att svara på. Vid utbyte och underhåll av anläggningen ska den dock anpassas till de nya tekniska kraven. Utbytestakten är beroende av hur mycket medel som riksdag och regering avsätter samt även hur andra spårförvaltare än staten agerar.

Vid tillfällen då kraftiga störningar uppstår i trafiken och tåg blir stående på linjen kan det vara nödvändigt att evakuera resenärer om tiden för att åtgärda felet bedöms bli lång. Det är givetvis viktigt att detta då kan utföras effektivt och säkert. Trafikverket ska verka för att resenärer ska kunna evakueras inom två timmar efter begäran från tågoperatören. I storstadsområden ska detta kunna ske ännu snabbare.

I de flesta fall fungerar evakueringar väl även om de medför besvär för resenärerna. Det kan dock uppstå situationer där omständigheterna medför att en säker evakuering inte kan genomföras. Åtgärder måste då vidtas så att säkerheten kan garanteras. Det kan medföra att väntetiden på evakuering i vissa fall blir lång. Trafikverket och järnvägsföretagen bedriver ett gemensamt förbättringsarbete för att kunna genomföra så snabba och smidiga evakueringar som möjligt.

Anf. 112 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Sveriges järnvägar är av stor betydelse i vårt avlånga land, och satsningarna på järnvägen är viktiga för klimatomställningen. Vi i Vänsterpartiet är väldigt glada över att regeringen och Vänsterpartiet nu i budgeten tillsammans har tillfört ökade medel till järnvägsunderhåll, men det råder fortfarande stora och akuta brister.

Förutom att vi nu diskuterar hur vi ska kunna återta underhållet under statens samlade kontroll och ansvar behöver vi hitta sätt att så fort som möjligt komma till rätta med de stora problem som finns och närmare studera vad dessa beror på.

Det kommer nu att bli sänkta hastigheter på många av våra svenska järnvägar på grund av bristerna i underhållet. Detta är allvarligt för dem som pendlar, och det blir kostsamt för samhället.

Det är positivt att vi nu i infrastrukturpropositionen har med ett uppdrag till Trafikverket att arbeta med underhållsplaner. Men sänkningen av hastigheten och bristen på underhåll beror på att Trafikverket inte har planerat det här på rätt sätt.

I dag går bara 25 procent av pengarna som ska gå till underhåll till själva underhållet. 20 procent försvinner i administration på Trafikverket, 20 procent försvinner i vinst och administration hos underhållsföretagen, och 40 procent försvinner på grund av att underhållsarbetarna väntar på att komma ut i spår eftersom Trafikverket inte planerar det här på ett bra sätt så att det verkställande företaget i sin tur kan planera sin verksamhet för underhållsarbetet.

Här vill jag ställa en ytterligare fråga, förutom den i interpellationen: Kommer Anna Johansson att bevaka dessa underhållsplaner bättre för att snabbare komma till rätta med underhållet och även titta på Trafikverkets framförhållning när det gäller schemaläggning av underhållsarbetet för att komma åt de 40 procent som försvinner?

Infrastrukturministern svarar mig att vi har kontaktledningarna som liknar dem i övriga Europa. Men enligt den institution som ska certifiera kontaktledningarna i Europa stämmer inte detta. Trafikverket har försökt att certifiera de kontaktledningarna vi har i Sverige, men det är inte samma system. Det är heller inte samma system för att förhindra att kontaktledningarna ramlar ned på marken, vilket gör det svårare att evakuera vid problem med kontaktledningarna. Här har vi fått ögonen på oss från Europa. Vi använder inte samma system, och därför kan det heller inte ske någon certifiering.

Det här tycker jag är allvarligt. Vi måste ju ha ett tillförlitligt system, och om man nu inom Europa har en bra certifiering borde Trafikverket jobba enligt detta. Men det har varken funnits vilja, intresse eller kunskap hos Trafikverket att följa upp det här på ett noggrant sätt.

Jag frågar därför ministern en gång till om hon vill titta närmare och noggrannare på det här för att faktiskt kunna vidta åtgärder.

Anf. 113 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Till att börja med tror jag att det alltid är bra att kontrollera uppgifter. Jag känner verkligen inte igen den beskrivning som Emma Wallrup ger, och det gör faktiskt inte Trafikverket och andra expertmyndigheter heller.

Den typ av kontaktledningarna som efterfrågas är till exempel ingenting som de experter som arbetar med de här frågorna känner till. När en kontaktledning faller ned är det nämligen viktigt att den landar på marken så att den blir jordad. Det är av högsta vikt att man inte har kontaktledningarna som hänger i luften och därmed skulle kunna få kontakt med till exempel tåg eller passagerare som ska evakueras.

Jag vet heller inte varifrån uppgiften om de procentsatser som nämns i följdfrågan kommer. Men jag kan konstatera att något som Trafikverket jobbar ganska mycket med just nu är att få mer effektiv framdrift av underhållsåtgärder. Det kan exempelvis innebära att man i stället för ganska korta underhållsfönster, där man snabbt ska på plats med stora maskiner och mycket folk för att sedan lämna platsen igen och hålla på så fram och tillbaka, nu har arbetat mer och mer med lite större avstängningar med fler arbeten samlade. På så sätt kan man få en ökad effektivitet i de arbeten man gör, eftersom man kan använda både maskiner och personalresurser mer effektivt. Det är ett exempel på hur man arbetar.

Det är också så att en del av de hastighetsnedsättningar och restidsförändringar som nu kommer att ske delvis är ett resultat av att vi har tillfört

mer pengar till underhåll. Man behöver plocka bort viss trafik för att säkerställa att man har tillräcklig kapacitet för den trafik som ska gå. Man kanske inte heller kan köra med full hastighet alla sträckor, eftersom man behöver tillgång till spåren för att genomföra underhållsarbete.

Det här är ett långsiktigt arbete, och jag tror kanske inte att man behöver vara expert på det här området för att inse att med så många mil spår som vi har i Sverige och med de ganska omfattande problemen i järnvägsanläggningen finns det ingen quick fix. Det räcker inte med att regeringen på två år nu har avsatt betydligt mer pengar till underhåll. Det här kommer att ta tid, och därför är det också viktigt med den väldigt långsiktiga och ambitiösa satsning som regeringen gör i infrastrukturpropositionen så att vi säkerställer att vi kan öka medlen till underhåll över tid och också göra det på ett planerat sätt.

Trafikverket ska ta sig från att lägga en ganska stor andel av underhållsmedlen på avhjälpande underhåll, det vill säga när någonting redan har gått sönder och man ska dit och laga, och i stället få en ordning med planerat underhåll, där man i god ordning och med god framförhållning byter ut i den takt som systemet kräver.

Vi är på väg åt det hållet, men det kommer att bli lite sämre innan det kan bli bättre. Underhållsåtgärder kräver att man ibland sänker hastigheter, ökar restider och stänger av banor.

Syftet är glasklart: Vi ska ha en väl fungerande, attraktiv och pålitlig järnväg i Sverige.

Anf. 114 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret.

Men det finns en fråga som jag inte har fått svar på. Flera aktörer som är duktiga på underhåll och har jobbat länge som konsulter i olika konkreta sammanhang som rör underhåll av järnvägen har talat om framförhållningen hos Trafikverket. Information kommer alldeles för sent om vilka tider det kommer att finnas plats i spåret. Här finns något som kan skruvas åt.

De siffror som jag har fått från Corshammar, som statsrådet väl känner till, visar tydligt att 40 procent försvinner i arbetstid på grund av bristen på tidig information. Där skulle det kunna ske effektiviseringar. Här går det att skruva åt och komma åt problemet. På så sätt går det att få ut mer av pengarna, vilket vi alla vill.

Överlag behöver kompetensen stärkas hos Trafikverket. Det har funnits en kultur inom den nyliberalistiska eran som tyvärr lever kvar. Trots att många inte vill erkänna att de tycker att ideologin är bra har det funnits ett tänkesätt som går ut på att man inte behöver ha kunskaper utan att man snabbt ska lära sig. Det gäller både chefer och anställda. Det är också så verksamheten runt järnvägsunderhållet har organiserats. Man har släppt kunskaper som har funnits hos bland annat järnvägsföretagen som sköter om verkstäderna och tar hand om loken. Många som arbetar där påtalar bristen på kunskap. Det gäller även Trafikverkets egen kunskap om järnvägen.

Det har också påpekats att det skulle behövas runt 200–250 ingenjörer för att hantera hela anläggningen i Sverige. De som har mer kunskap om järnvägen betonar att det handlar om så pass många ingenjörer, och i dag finns 80.

Det är ett tänkande som har funnits i hela samhället, nämligen att minska ned och skära ned på just kunskapsbaserade bitar och i stället införa kundnytta och en mängd värdeord. När man skrapar på ytan finns det väldigt lite kunskapsinnehåll. Då blir det brister i kvaliteten på samhällsservicen. Detta har vi sett hända inom järnvägen, och där behöver vi styra upp.

Det behövs en ny samhällsanda där vi betonar kvalitet och kunskap med lång kontinuitet så att inte människor med mycket kunskaper flyttas runt på olika poster. De ska kunna använda de kunskaper de har på de poster de innehar.

Det här gäller tydligen även på ingenjörsutbildningen för järnvägsingenjörer. Där hyrs de billigaste konsulterna in. Då blir det mindre kunskapsinnehåll i själva utbildningen. Det är inte heller samma personer som lär ut och sedan rättar prov. Det innebär att mycket kunskaper om järnvägen tappas. Jag vill belysa denna fråga för statsrådet så att hon kan följa upp.

Om vi ska ha en fungerande järnväg är det viktigt att vi tittar på hur vi kan gynna själva funktionen och inte bara tänker i kronor och ören.

Jag vill ställa ytterligare en fråga om evakuering av tåg. I Europa finns ett regelverk som säger att ett strandat tåg ska utrymmas inom 60 minuter. Varför tillåter vi att det ska få ta två timmar i Sverige? Det är verkligen märkligt.

Anf. 115 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag börjar från slutet. Jag konstaterar att ingen av de experter som jag har rådfrågat inför den här interpellationsdebatten känner till något regelverk inom EU som ställer krav på evakueringstid. Det är möjligt att det finns ett sådant regelverk, men det är i så fall okänt. Det hade också varit helt orimligt att ha en sådan regel med tanke på att en evakuering i första hand måste ske på ett säkert sätt.

Om man befinner sig i otillgänglig terräng eller i en på annat sätt farlig miljö, alternativt att det finns en ojordad kontaktledning i vägen, ska man naturligtvis inte evakuera. Då måste man vänta tills det går att göra på ett säkert sätt. Det ska vara möjligt för dem som befinner sig på tåget att på ett säkert sätt ta sig från tåget till en annan säker plats.

Det är svårt att svara på de andra delarna eftersom det är fråga om svepande, lite anekdotiska formuleringar – någon sa och någon tyckte. Vi kan dock vara överens om en sak, nämligen att det finns stora problem i det svenska järnvägssystemet. En utmaning har varit att det under lång tid har avsatts för lite pengar till järnvägsunderhåll. Det rättar vi nu till.

Järnvägstrafiken har också ökat kraftigt på tio år medan underhållsmedlen inte har följt med. Emma Wallrup känner säkert väl till att Trafikverket har fått i uppdrag att ta över besiktningens verksamheten för att åstadkomma bättre kunskap om anläggningen och göra mer effektiva underhållsplaner.

Mycket av det som efterfrågas är på gång. Det finns många självutnämnda experter på området, och jag tror att det är bra att bygga både frågeställningar och framför allt svar och åtgärder på fakta. Det saknas i en del sammanhang. Det är viktigt att vi är noggranna med att de åtgärder vi vidtar bygger på korrekta fakta.

Anf. 116 EMMA WALLRUP (V):

Herr talman! Det kanske låter som svepande formuleringar, men det jag pratar om är att ett systemfel har funnits de senaste åren i samhället. Vi respekterar inte kunskap på ett sätt som vi har gjort tidigare. Vi använder i stället ytliga värden när saker ska mätas – tyvärr inom många områden i samhället. Det är ett gigantiskt problem. Vi behöver återta kunskapen.

Många människor påtalar att det har brustit i kunskapen om järnvägen hos Trafikverket under lång tid. De personer som jobbar inom verksamheterna har inte den utbildning och den kunskap som behövs för att hålla en hög kvalitet. Jag vill belysa själva rekryteringen till Trafikverket och hur kunskapen som fanns tidigare byggs upp. Vi behöver komma åt kunskapen om vi ska få ut mer för de pengar vi lägger på järnvägsunderhållet.

Vi i Vänsterpartiet är glada för att mycket mer pengar än tidigare läggs på järnvägsunderhållet, vilket vi har kämpat för. Vi är glada för att vi har fått gehör och har kunnat mötas i frågan. Men vi vet också att de pengarna inte riktigt räcker. 10 miljarder per år kanske räcker för att hålla de banor som används mest i skick, men för att komma åt hela järnvägsnätet skulle det enligt Trafikverket behövas 13 miljarder per år.

Nu finns många som jobbar inom branschen som säger att det går att få ut mer av pengarna om vi jobbar mer effektivt. Ett exempel är att Trafikverket är ute i bättre tid när företag ska informeras om när de kan komma ut i spår. Det försvinner mycket arbetstid på att inte ha denna information. Jag har talat med personer på SJ och med personer som jobbar inom underhållsverksamhet på järnvägen, och de säger alla samma sak. Det är en påtaglig fråga som kan åtgärdas.

Anf. 117 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Det finns utrymme för förbättringsåtgärder. De bör dock bygga på relevanta och korrekta fakta, inte allmänna påståenden om kunskapsbrister. Jag känner inte till, och jag tror inte heller att Emma Wallrup känner till, att man inom Trafikverket nu skulle ställa lägre kompetenskrav än tidigare.

Någon tycker så, och det kan man tycka, men låt oss nöja oss med att konstatera att det är viktigt att det finns en hög kompetens i de myndigheter som har att hantera våra viktiga anläggningar. Det handlar om hög kompetens i att upphandla, göra rätt beställningar, planera och säkerställa en effektiv drift. Jag vet att arbetet pågår med hög intensitet i Trafikverket, och det finns ingen annan ambition där.

Jag tror att vi har mycket att vinna på att öka de tillgängliga medlen på det här området, och det gör vi nu. Det är nämligen en förutsättning för att man ska kunna använda pengarna effektivt – att man har tillräckligt mycket pengar för att också kunna komma i kapp med arbetet.

Med de tillskott som görs i den infrastrukturproposition som riksdagen röstade igenom i veckan finns det medel tillgängliga eftersom det också finns banavgifter som används för samma ändamål, så den totala ram som finns tillgänglig för underhåll kommer att motsvara det som Trafikverket har beskrivit behövs för att se till att vi håller den befintliga järnvägen, hela anläggningen, i gott skick.

Med det önskar jag Emma Wallrup god jul!

Anf. 118 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jörgen Warborn har frågat mig om regeringen och jag kommer att säkerställa att Varbergstunneln byggs, om det är regeringens och min intention att byggstart ska ske senast 2019, om regeringen och jag kommer att säkerställa att det inte krävs ytterligare finansiering från Varbergs kommun samt om det enligt mig finns en risk för att projektet Varbergstunneln ersätts av den dyra höghastighetstågssatsningen. Ola Johansson har frågat mig om vilka åtgärder jag tänker vidta för att dubbelspåret genom Varberg ska prioriteras i den nationella planen och om jag har några besked till Varberg och andra västkustkommuner om vad de själva kan vidta för åtgärder för att medverka till det. Jag har valt att svara på frågorna i ett gemensamt svar.

I den nationella trafikslagsövergripande planen för utveckling av transportsystemet för perioden 2014–2025, som den dåvarande regeringen beslutade om i april 2014, återfinns objektet Varberg, dubbelspår (tunnel) inklusive resecentrum. Objektet ingick därefter i regeringens senaste beslut om vilka projekt som får förberedas för byggstart inom fyra till sex år, det vill säga 2018–2020, som fattades i december 2014.

Valet av tunnellsättning har föregåtts av många års arbete och flera utredningar. Genom bygget av tunneln utvecklas ett snabbt, effektivt och miljövänligt transportmedel för person- och godstrafik på hela Västkustbanan. Projektet har tillåtlighetsprövats, och dåvarande regering beslutade i mars 2013 att ge tillåtlighet för projektet. Nu pågår Trafikverkets arbete med att ta fram en järnvägsplan för projektet. I det här skedet i investeringsprojektet kan berörda kommuner, i det här fallet Varberg, bidra till projektets framskridande genom att medverka i planeringsarbetet och se till att kommunens arbete med eventuella förändringar av detaljplaner går i takt med Trafikverkets arbete.

I maj i år informerade Trafikverket regeringen om att kostnadsprognosen för objektet ökat kraftigt. Myndigheten meddelade att detta framför allt beror på klimatanpassningar och förändringar av utförandet av bergtunneln. Det har också framkommit att de förorenade massor som finns inom järnvägsområdet och som måste tas om hand är betydligt mer omfattande än vad som tidigare varit känt, vilket orsakar betydande kostnadsökningar.

Det är viktigt att Trafikverket arbetar för att valda lösningar genomförs på ett samhällsekonomiskt och kostnadseffektivt sätt. Det kan innebära att Trafikverket ser över flera olika möjliga kostnadsbesparande åtgärder för objekt i gällande plan i de fall de beräknade kostnaderna för objektet ökat.

Regeringen har fattat beslut om att detta objekt ingår i nationell plan utifrån förutsättningen att merparten av objektet finansieras med statliga anslag. Frågan om eventuell ytterligare finansiering från Varbergs kommun eller de andra parterna än vad som överenskommit mellan parterna är inte en fråga för regeringen utan för Trafikverket.

Den 11 oktober 2016 lade regeringen fram propositionen *Infrastruktur för framtiden – Innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling*, med förslag om ekonomiska ramar och inriktning för perioden 2018–2029, för riksdagen. Efter riksdagens beslut om propositionen

fortsätter arbetet med åtgärdsplanering, som ska leda fram till en ny nationell trafikslagsövergripande plan för utveckling av transportsystemet 2018–2029. I åtgärdsplaneringen identifieras de objekt som ska prioriteras. Regeringen avser att uppdra åt Trafikverket att lämna förslag till nästa nationella plan. Regeringen avser sedan att fastställa planen under våren 2018.

Den nuvarande nationella trafikslagsöverskridande planen för utveckling av transportsystemet omfattar perioden 2014–2025. Den gäller givetvis tills något annat beslutats. Jag kan inte föregripa framtida beslut men noterar samtidigt att de flesta objekt brukar kvarstå när en ny plan beslutas.

I propositionen *Infrastruktur för framtiden – Innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling* slog regeringen fast att utbyggnaden av nya stambanor för höghastighetståg ska ske i den takt ekonomin tillåter.

Anf. 119 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag kan tycka att det var ett väl genomarbetat svar även om jag får känslan att ministern skjuter frågan lite ifrån sig och lite på framtiden. Hon hänvisar till Trafikverket och till framtiden.

Det här är allt annat än framtid, ser man om man tittar tillbaka. Varbergstunneln har diskuterats i bortåt 25 år vad gäller Väst kustbanans dragning i tunnel under Varberg.

Som nämndes fattade alliansregeringen beslut om detta under sin tid i regeringsställning. Det tillåtlighetsprövades och kom in i den nationella planen.

Det finns också ett avtal mellan Trafikverket, Region Halland, Varbergs kommun och Jernhusen om delfinansiering från de tre senare parterna. Trafikverket har sin nationella finansiering.

Det är alltså enkelspår i Varberg. Det är en av sträckorna på Väst kustbanan där det fortfarande är enkelspår. Det är klart att det är en stor utmaning när det gäller kapaciteten, och det är den frågan som vi på något sätt måste få löst. Det är en utmaning inte bara för Varbergs kommun utan för hela Väst kustbanan.

Ju fortare dubbelspår kommer på plats, desto fortare blir ju kapaciteten bättre. Det är viktigt för såväl privatpersoner som företag. Det gäller naturligtvis pendling, då Varbergs kommun har en ganska stor andel människor som pendlar både från och till Varberg. Av den anledningen är detta viktigt, men det är också viktigt för godsförsörjningen. Vi har en hamn i Varberg, som stora mängder sågade trävaror går ut från. Även utifrån det perspektivet är det viktigt.

Pendlingen är också en kompetensförsörjningsfråga. Kompetensförsörjning är en av de frågor som företag ofta lyfter fram som ett hinder för att växa, och genom att stärka arbetsmarknadsregionen med bra infrastruktur kan man lösa kompetensförsörjningsproblematiken.

Vi behöver i Sverige som helhet en järnväg som fungerar här och nu, och detta är ett område där vi skulle kunna öka kapaciteten ganska mycket. Det är därför vi i Moderaterna säger nej till höghastighetsjärnväg i Sverige.

Här skulle jag vilja be ministern att vara lite tydligare i nästkommande debattrunda. Kan ministern ge tydligt besked om att dyra stambanor för höghastighetståg inte kommer att trycka undan ett objekt som Varbergstunneln, som redan finns i den nationella planen, och vad kommer ministern att göra för att säkerställa att dubbelspåret dragning i tunnel genom Varberg finns kvar i den nya nationella plan som regeringen så småningom ska besluta om?

Anf. 120 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Tack, statsrådet Anna Johansson, för svaret!

Ända sedan jag var en rebellisk tonåring och ungdomspolitiker har jag argumenterat för dubbelspåret. Det gick så långt på den tiden att Centerpartiets Ungdomsförbund, som jag tillhörde, hellre såg dubbelspåret förverkligas än att E6 blev motorväg hela vägen till Göteborg.

Jag är säker på att om man börjat i rätt ände, om dubbelspåret byggts först, skulle vi ha haft både en järnväg utan flaskhalsar och motorvägen. Tågpendlingen har ökat kraftigt, inte minst i norra delen av Halland som jag kommer från. Den utvecklingen kunde ha kommit tidigare.

Behovet av ändamålsenliga stationer och resecentrum med fler tågstopp längs vägen genom Halland är akut. Störningsfri trafik med fler avgångar står också högt på Hallands tågpendlares önskelista.

Med facit i hand om motorvägen kan man lära sig en sak: Det är ingen idé att bygga en väg med hög standard om det inte görs längs hela sträckan. Halvgjort arbete är ogjort arbete. Det gäller också Västkustbanan.

När Hallandsåstunneln nu äntligen byggts färdigt måste ett dubbelspår mellan Helsingborg och Ängelholm bli färdigt och tunneln till en ny station i Varberg genomföras på det sätt som bestämts i samråd med Region Halland, Varbergs kommun, Jernhusen och Trafikverket.

Jag tror att statsrådet själv har stått på perrongen i Varberg och hört plinget från bommarna som går ner, i väntan på att Öresundståget ska komma in längs enkelspåret söderut. Det är en skam att det fortfarande är så!

Av statsrådets svar kan utläsas att det fortfarande är hennes bedömning att Varberg finns med bland de projekt som kan startas före 2020 även om kostnadsbilden förändras på det sätt som Trafikverket varnat för; man har talat om fördyringar på ungefär 1 miljard kronor. Det baserar hon på tidigare erfarenhet av hur det brukar vara.

I svaret som Jörgen Warborn och jag får kan också utläsas att Trafikverket ska se över olika kostnadsbesparande åtgärder. Det kan de göra, men bara så länge det inte påverkar resecentrumets tillgänglighet med fler inkommande spår och en anslutning med ett vändspår genom tunneln för Viskadalsbanan, som går mellan Varberg och Borås.

Jag kan berätta att jag besökte Varbergs hamn för bara två veckor sedan, tillsammans med Anders Åkesson, Centerpartiets trafikpolitiska talesperson, som också skulle ha varit här. Efter att ha talat med Trafikverket förstod vi att det finns en osäkerhet kring hur stadsutvecklingsprojektet och flytten av hamnen kan komma att påverkas om tunneln dröjer eller kanske rent av inte byggs.

Det är möjligt, men inte önskvärt, att Varberg tillsammans med Trafikverket kan prestera mer medfinansiering och förändra modellen, men det är knappast någon idé att dra igång en sådan process om det inte påverkar utgången. Därför, herr talman, är ministerns svar på frågan i dag viktigt, och det är också viktigt att det inte går att misstolka.

Därför frågar jag dig, Anna Johansson, igen: Kan du lova att dubbelspåret genom Varberg fortsatt kommer att vara en del av den nationella planen 2018–2029?

Anf. 121 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag har fått liknande frågor om många olika objekt, och mitt svar har varit likadant varje gång. Min och vår ambition är inte att göra omfattande förändringar i den gällande nationella planen, utan utgångspunkten är att lagt kort ligger. Men självklart måste man också kunna ompröva om förutsättningarna väsentligen har ändrats sedan beslutet om den nuvarande planen fattades 2014. Utgångspunkten är dock att det som finns i den gällande nationella planen ska ligga kvar.

Det är problematiskt när ett projekt blir så pass mycket dyrare än vad det finns medel avsatta för i form av anslag. Det innebär nämligen att man riskerar att tränga ut andra objekt, som också namnges och finansieras i den gällande planen. Därför är det angeläget att Trafikverket tillsammans med andra intressenter fortsätter arbetet för att säkerställa att detta kan fortskrida på ett bra sätt, självklart utan att andra åtgärder äventyras.

Det leder mig in på förtydligandet av svaret på frågan om utbyggnaden av höghastighetsjärnvägen skulle kunna vara till men för tunneln. Svaret på den frågan är nej. Vi har varit väldigt tydliga med att höghastighetsbaneutbyggnaden är viktig för att säkerställa hög tillgänglighet, ökad nytta och stärkt kapacitet i järnvägssystemet i Sverige. Men vi har varit lika tydliga med att det måste ske på så sätt att vi också beaktar andra behov i infrastruktursystemet runt om i vårt land. Det ska därför ske på ett sätt som är samhällsekonomiskt klokt, och i den takt som ekonomin tillåter.

Varje gång man väljer att vidta en åtgärd väljer man ju i någon mening bort något annat, i en värld av ändliga resurser. Men att försöka koppla fördyringen av Varbergstunneln och svårigheter med att hålla tidsplanen till höghastighetsbaneutbyggnaden är väl ändå att sträcka sig lite långt, för att uttrycka sig försiktigt.

Anf. 122 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! Jag skulle vilja lyfta in även bostadsfrågan här. Som Ola Johansson nämnde är ju ett stadsutvecklingsprojekt också kopplat till detta, åtminstone sett ur Varbergs kommuns perspektiv.

I samband med att tunneln ska byggas ska också en hamn flyttas eller yteffektiviseras. Då frigörs stora marker, och det uppstår stora möjligheter att bygga en helt ny, hållbar stadsdel. Där kommer ganska många bostäder att kunna byggas, och det behöver Varberg verkligen. Varberg är ju en tillväxtkommun; rimligt många människor flyttar in. Detta ger en möjlighet att bygga fler bostäder – jag ser att det finns fler här i salen som är engagerade i den frågan.

Det finns i grund och botten ett avtal mellan Varbergs kommun, Region Halland, Jernhusen och Trafikverket, och jag tyckte att ministrarnas svar i denna omgång var något tydligare när det gäller det avtalet. I avtalet ingår en tidsplan, och jag skulle gärna vilja höra statsrådet kommentera den. Finns det i dag något som antyder att tidsplanen skulle kunna förskjutas på något sätt?

Jag har förstått att detaljplanarbetet är igång – Varbergs kommun ligger väl i fas med det. Där finns alltså inget som skulle kunna utgöra ett hinder. Saker och ting kan ju hända i stora infrastrukturprojekt, men jag skulle ändå vilja ha en kommentar till det.

Jag tyckte också att det var väldigt bra att ministern var tydlig med att Varbergstunneln alltså inte kommer att flyttas ur den nationella planen till förmån för höghastighetstågsprojektet.

Ministern nämnde också i svaret att det är väldigt ovanligt att projekt lyfts ur planen. Finns det något som skulle kunna leda till att så sker, eller kan ministern verkligen lugna människor i Varbergs kommun i den frågan?

Anf. 123 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Jag tror, precis som statsrådet Johansson, att det är viktigt att inte blanda samman frågan om höghastighetstågen med Västkustbanan på det sätt som görs.

Om Sverigeförhandlingen leder fram till att höghastighetsbanor byggs, vilket förväntas leda till att vi får fram nya bostäder på andra orter, med snabbare tågkommunikationer som blir ett miljövänligt alternativ till flyget, är det något Centerpartiet välkomnar. Det kräver dock att ett sådant projekt kan finansieras och även gynnas ekonomiskt av en fortsatt god tillväxt i Sverige, med stabila statsfinanser och en fungerande jobbpolitik med låga företagsskatter, så att kostnaderna för det inte överstiger vad som är samhällsekonomiskt försvarbart.

Om höghastighetsbanan byggs behöver stambanorna och de öst–västliga förbindelserna i Halland fungera. Då är Varberg och även Halmstad C viktiga.

Men låt oss lämna Varberg och Halland för en stund! Jag nämnde i min interpellation Nordiska triangeln mellan huvudstäderna Köpenhamn, Oslo och Stockholm, som även sträcker sig hela vägen till östra Finland. EU-kommissionen har ett antal delprojekt, små och stora. Några är färdiga eller under byggnad, och några är på planeringsstadiet. Detta kännetecknar i väldigt hög grad Västsvenska paketet, som jag följt även som kommunpolitiker i ministrarnas grannkommun Kungsbacka.

För Hallands del är det mycket viktigt att paketet, som tillkom medan Åsa Torstensson och Centerpartiet ansvarade för infrastrukturen, genomförs i sin helhet, även som en del av det stora europeiska projektet: TEN-T-banan och Nordiska triangeln. Halland och dubbelspåret genom Halland är en viktig del i byggandet av Västlänken så att flaskhalsar, som tidigare har försvagat Västsverige, försvinner.

Alla dessa projekt har ett långsiktigt syfte, och det råder en bred enighet om att de måste genomföras. För många kommer det att betyda olägenheter på kort sikt, men ganska snart kommer, som Jörgen Warborn också var inne på, värden att realiseras i form av fler bostäder, i och med att Varbergs stad kan möta havet.

Vi kommer att öka tillgängligheten för ytterligare ett transportslag, sjöfarten, där hamnarna i Halmstad och Varberg kompletteras varandra. I Varberg skeppas, som Jörgen också var inne på, en del av den svenska skogen ut – en av våra basnäringar. Vi har också en färjeförbindelse till Danmark.

Det är kanske många hallänningar och Varbergsbor som lyssnar och som kommer att läsa om detta i tidningarna i morgon. Jag känner mig efter den här diskussionen lite mindre orolig, men jag hade ändå hoppats på lite klarare besked från Anna Johansson. Kommer hon att verka för att Varbergstunneln påbörjas före 2020, och kan hon lova att den kvarstår i den nationella planen för 2018–2029?

Anf. 124 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Man ska naturligtvis inte vara onödigt formalistisk. I just de här frågorna har jag dock försökt ha exakt samma hållning. Vår ambition är inte att göra några stora justeringar av gällande nationell plan. Men de beslut som ska fattas 2018 ska vi inte föregripa. Jag kommer inte att ge några konkreta eller entydiga besked om några objekt innan dess. Därför håller jag mig till den ståndpunkten även i det här fallet.

Ett projekt som Varbergstunneln ligger tydligt i linje med de prioriteringar som regeringen gör i infrastrukturpropositionen, där vi framhåller vikten av att bygga ut kapaciteten i järnvägssystemet, betonar sambandet mellan ökat bostadsbyggande och förbättrad infrastruktur, sätter fokus på att järnvägen blir punktligare och på att vi får kortare restider och så vidare. I ett principiellt perspektiv är det självklart att Varbergstunneln tillhör de objekt som är viktiga och ligger väl i linje med regeringens politik.

Sedan är det bekymmersamt. Att Varbergstunneln över huvud taget kommer upp här handlar inte om att det har skett någon annan politisk bedömning av behovet av tunneln. Problemet är att det har uppstått betydande fördyringar i förhållande till det avtal som har nämnts i diskussionen och i förhållande till de medel som finns avsatta i gällande nationell plan. Jag utgår från att de parter som är involverade i detta nu arbetar på för att hitta en bra lösning. Jag förutsätter att man också är beredd att vidta de åtgärder som krävs för att sänka kostnader och hitta bra finansieringslösningar, i den mån det krävs sådana.

Jag är inte beredd att här och nu göra några utfästelser. Nu får Trafikverket, som har uppdraget, och andra intressenter i projektet göra sitt jobb. Så får vi eventuellt återkomma till en politisk diskussion om det skulle bli nödvändigt senare.

Anf. 125 JÖRGEN WARBORN (M):

Herr talman! Debatten om Varbergstunneln handlar om infrastruktur, men egentligen handlar den om människors resande, om pendling och om kompetensförsörjning för företag. Den handlar om bostäder och om klimatnytta. Det finns en möjlighet att lösa en hel del stora utmaningar. En del av utmaningarna kan lösas med hjälp av detta projekt.

I slutändan var det ett bra svar. Jag tolkar det som att ministern har en hållning att inte vara alltför tydlig innan beslut fattas, och det kan jag ha respekt för. Jag tolkar det dock som att det verkar klart att det här projektet kommer att vara kvar i den nationella planen. Det enda som det möjligtvis hänger på är kostnadsfrågan. Där jobbar Trafikverket på. Min avslutande

fråga får bli: Vad kan statsrådet göra för att sätta tryck i den frågan eller för att underlätta det arbetet? Finns det något ministern kan göra där? Det vore bra att få ett svar på det.

Jag vill avsluta med att önska talmannen, statsrådet och kammarkansliet en god jul och ett gott nytt år.

Anf. 126 OLA JOHANSSON (C):

Herr talman! Då kan jag ta vid där Jörgen Warborn avslutade och önska de båda närvarande statsråden god jul och gott nytt år, liksom talmannen, kansliet och övriga närvarande ledamöter.

Jag tolkar debatten här som att det sannolikt inte kommer att ske några justeringar i planen för 2018–2029. Den bedömning statsrådet gör är att projektet kan genomföras i tid, men hon vill inte lämna några säkra besked av formella skäl.

Jag har också fått klargjort att det inte finns någon motsättning mellan tunnelbygget och dubbelspåret i Varberg och planerna på att eventuellt, om ekonomin tillåter, genomföra en satsning på höghastighetståg. Det är också ett viktigt klargörande. Det finns alltså ingen undanträngningseffekt där.

Jag är glad över att vi hann få detta besked före jul, så att vi slipper bekymra oss om detta under julhelgerna. Jag tror också att tolkningen hemma i Halland är att det finns goda chanser att projektet genomförs. Vinsterna med ett dubbelspår och ett fullt genomförande av Västsvenska paketet är betydande, inte bara i Halland.

Vi kan bara beklaga fördyringarna. Det finns säkert goda skäl till dem. En del är klimatrelaterat, och vi gör alla vad vi kan för att minska klimatpåverkan i framtiden. Men de effekter som redan är orsakade kan vi inte göra så mycket åt annat än att försöka begränsa skadeverkningarna.

Det är inte önskvärt att vare sig försena eller försämra genomförandet av Varbergsprojektet. Det är heller inte önskvärt eller troligt att det kommer att bli några utträngningseffekter av detsamma. Med detta säger jag: Tack för svaret, Anna Johansson!

Anf. 127 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag å min sida hoppas naturligtvis att Trafikverket, Varbergs kommun och övriga intressenter kommer att hitta bra lösningar som innebär att projektet kan genomföras som planerat och att man hittar sätt att åstadkomma kostnadsreduceringar, alternativt att man hittar bra sätt att fördela de tillkommande kostnaderna i projektet. Från regeringens sida finns ingen ambition att ifrågasätta projektet som sådant. Däremot är det problematiskt med de ökade kostnaderna. Jag vill ändå ha sagt detta i slutet av den här diskussionen.

Jag tackar ledamöterna för frågorna och tillönskar er båda och alla andra närvarande i salen en riktigt god jul och så småningom också ett gott nytt år.

Överläggningen var härmed avslutad.

Prot. 2016/17:48

16 december

Svar på
interpellationer

§ 26 Svar på interpellation 2016/17:108 om fördröjning av bredband på landsbygden

Anf. 128 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Anders Åkesson har frågat på vilket sätt jag och regeringen avser att möta konsekvenserna av ytterligare två års fördröjning av ett fungerande mobilt bredbandsnät för människor, verksamheter och företag i hela landet, som regeringsbeslutet den 31 oktober ger upphov till.

Det behövs frekvenser för bättre mobiltäckning och bredbandstillgång i alla delar av Sverige. Användningen av mobilt bredband ökar. På landsbygden är behovet extra stort eftersom det många gånger inte finns fast bredband med hög kapacitet. Samtidigt är det, särskilt med hänsyn till den säkerhetspolitiska utvecklingen, alltmer nödvändigt att aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar kan kommunicera och utbyta information effektivt och säkert med varandra. 700-megahertzbandet är användbart både för nyss nämnda aktörer och för operatörer som anlägger mobilnät för landsbygdstäckning.

Regeringens ambition är att det ska skapas förutsättningar för en så snar tilldelning som möjligt av de aktuella frekvenserna. Regeringens uppfattning är att behovet av mobiltäckning och bredbandstillgång i alla delar av Sverige samt behovet av en effektiv och säker kommunikationslösning för aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar ska gå att förena, och båda frågorna har hög prioritet.

Telefoni och bredband, både fast och mobilt, har och kommer att ha stor betydelse på landsbygden, inte minst med den nya 5G-tekniken. I framtiden kommer även andra band än 700-megahertzbandet att användas för 5G. Inom ramen för det internationella harmoniseringsarbetet diskuteras flera sådana band. På sikt kommer också band som för närvarande används för mobiltelefoni och mobilt bredband med nuvarande teknik att kunna användas för 5G.

Regeringen vidtar flera åtgärder för att främja utvecklingen av bredband och bredbandstjänster. I mitten av november anordnade PTS, Post- och telestyrelsen, i samarbete med Region Västerbotten och Vilhelmina kommun, en workshop med brett deltagande av olika aktörer, däribland företrädare för Näringsdepartementet, i syfte att identifiera lösningar för att bygga fast, mobilt eller annat trådlöst bredband som kan medge överföringshastigheter på minst 30 megabit per sekund.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 beräknat att ytterligare 850 miljoner inom ramen för landsbygdsprogrammet ska avsättas för bredbandsutbyggnad på landsbygden. Därutöver kommer, genom en omfördelning inom landsbygdsprogrammets ram, 150 miljoner kronor att satsas på utbyggnad av bredband på landsbygden. Det innebär att det befintliga bredbandsstödet har ökat från 3,25 till 4,25 miljarder kronor med vår budget. Satsningarna ska göras i områden där kommersiell bredbandsutbyggnad saknas.

Dessutom har regeringen möjliggjort bredbands-satsningar på 1,2 miljarder inom ramen för de tre nordliga regionalfondsprogrammen. Satsningarna inom landsbygdsprogrammet och regionalfondsprogrammen ska komplettera och förstärka varandra.

Jag kommer också inom kort att presentera regeringens nya bredbandsstrategi. Sverige blir därmed även i fortsättningen ett land med en av världens bästa infrastrukturer för it-kommunikation.

Prot. 2016/17:48

16 december

Svar på
interpellationer

Anf. 129 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Tack, Peter Eriksson, för svaret! Att inte vara uppkopplad och att sakna internet och telefoni är redan, och kommer i än högre grad att vara, ett rent fysiskt hinder för människors delaktighet i arbete, utbildning, sociala aktiviteter, myndighetskontakter, hälsovård – ja, snart sagt hela livet.

Jag upplever att regeringen nu har fumlat bort två tre år när det gäller utbyggnad av mobilt bredband i hela landet. Det riskerar att leda till en ökad regional klyvning av vårt land.

Vad består då det jag kallar regeringens fummel med bredbandsfrågan av?

Jo, Post- och telestyrelsen, som är den myndighet som sköter det här, annonserade redan i juli 2016 om att en auktion för det mobila bredbandet skulle starta den 1 december i år. Förberedelsearbetet hade då pågått i flera år. I auktionsunderlaget framgick det väldigt tydligt att tillgängliggörandet av 700-megahertzbandet för kommersiella tjänster också skulle gå att förena med behov som blåljusmyndigheterna hade gett uttryck för. Förhoppningarna inför auktionen var mycket stora.

Dagen innan Post- och telestyrelsen skulle ta in intresseanmälan för auktionen, den 31 oktober, meddelar regeringen att de tänker förskjuta hela processen med två år. Regeringen gav också MSB i uppdrag att ytterligare en gång utreda 700-megahertzbandet, trots att det redan fanns inkluderat i den förstudie som PTS tidigare gjort.

På en skriftlig fråga från mig svarade Peter Eriksson så sent som den 27 september att mobiltäckning och bredbandstillgång för allmänhetens behov ska gå att förena med behovet hos aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar av att kunna kommunicera.

På en dryg månad har alltså någonting hänt som får Peter Eriksson och regeringen att komma till slutsatsen att man ska lägga hela utrullningen av det för landet extremt viktiga 700-bandet i en långbänk. Konsekvenserna av ytterligare två tre års väntan på väl fungerande mobil tele- och datakommunikation över hela landet blir väldigt svåra för människor, företag och samhällsorganisationer. Den av Telia och Skanova aviserade klippningen av kopparnätet runt om i landet förvärrar självklart situationen.

Min fråga till Peter Eriksson inför dagens debatt var därför: På vilket sätt avser statsrådet och regeringen att möta konsekvenserna av ytterligare två tre års fördröjning av ett väl fungerande mobilt bredbandsnät för människor, verksamheter och företag i hela landet, som regeringsbeslutet den 31 oktober gett upphov till?

Svaret vi har fått tackar jag för. Men det finns givetvis en hel del övrigt att önska, som vi säkert kan utveckla i den här diskussionen.

Workshoppar i Västerbotten är jätteviktiga för att hitta tillvägagångssätten. Men vad gör statsrådet mer konkret, till exempel i dialog med Telia och Skanova, för att få dem att pausa nedmonteringen av det fasta telenätet?

Det är bra att regeringen satsar mer pengar och därmed möter satsningen i Centerpartiets budgetmotion på en bredbandsmiljard. Men på vilka grunder hävdar statsrådet att vi ska ha en av världens bästa infrastrukturer för it-kommunikation när vi har valt att pausa hela processen i två till tre år?

Anf. 130 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag kan försäkra Anders Åkesson att jag inte har pausat denna fråga. Vi jobbar på flera olika sätt för att se till att få ut ett bra, fungerande, stabilt och säkert mobilt bredband och också fast fiber till så många som möjligt på landsbygden. Det är en av mina absolut mest hög-prioriterade frågor över huvud taget.

I interpellationen från Åkesson stod det att detta riskerar att dröja i två år. I anförandet nu var det två till tre år. Min avsikt är att det ska gå betydligt fortare än två år att få till stånd den nya auktionen. Jag hoppas att den ska kunna komma till stånd redan under 2017, så snabbt som möjligt.

Det går att förena blåljusmyndigheternas intressen och landsbygdens intressen. Alla kan naturligtvis inte få allting, men det måste gå att samarbeta. Ingen från blåljusmyndigheterna har krävt att de ska ha tillgång till hela bandet hela tiden, utan det handlar om delar av det. PTS gjorde från början en bedömning som man ansåg borde räcka till. Sedan menade myndigheterna från den säkerhetspolitiska sidan att det inte räckte med den bedömning som PTS gjort. I det läget får man försöka hitta en kompromiss som fungerar.

Nu väntar jag på att de utredningar som pågår ska bli färdiga. Därefter ska vi så snart som möjligt kunna dra i gång den här processen igen.

Anf. 131 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Jag sa två till tre år. Tre år talar telekombranschen om när det gäller en omstart, omformulering och ommodulering av affärsmodeller. Man hade ju, statsrådet, ägnat flera år åt att förbereda för den utrollning av auktionen som skulle ske den 1 december i år. Den stoppades på obestämd tid. Det är nya utredningar. Det kommer alltså helt nya förutsättningar. Branschen själv bedömer – det underströks delvis vid ett besök av PTS i trafikutskottet så sent som i går – att det kommer att ta tid att omformulera detta utifrån nya förutsättningar. Jag är djupt oroad över att tiden kommer att rinna iväg. Jag hoppas att statsrådet har rätt: att det ska gå fortare.

Jag frågade inte om statsrådet hade pausat sina ambitioner. Det tror jag inte. I tidigare diskussioner har vi ju funnit att vi har väldigt lika ambitioner på området. Jag frågade: Har statsrådet som *en* konkret åtgärd för att lindra besvären uppmanat Skanova, delvis statsägt via Telia, att pausa sin nedmontering av det fasta nätet? Här hamnar vi nämligen i en situation där människor i Västerbotten, Småland och andra delar av landet helt och hållet blir utan telefoni eller mobil kommunikation eftersom nätet klipps för att någon trodde att 700-bandet skulle komma i stället.

Peter Eriksson nämner i sitt interpellationssvar nästa generation av mobilt band, 5G, och dess betydelse för landsbygden. Så är det. Det kommer att ha en dramatisk betydelse för hela vårt samhälle i fråga om transport-effektivitet, smarta industriella processer och enklare funktioner i samhället. 5G kallas sakernas internet. Men för att den teknologin, exempelvis

applicerad i självkörande bilar, smarta hus, nya industriella processer och hälsovård, över huvud taget ska vara tillgänglig utanför landets storstadsområden – det är alltså 80–90 procent av landets yta – förutsätts att det finns en motorväg att köra på. Det är 700-bandet.

5G står för dörren, statsrådet, och motorvägen är nu blockerad. Känner sig statsrådet trygg?

Anf. 132 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Ja, jag känner mig trygg. Det var en konflikt mellan de olika myndigheter som var berörda. Kommunikationen och samtalet mellan dem fungerade inte ordentligt, men jag bedömer att detta är på väg att lösas.

Jag vet vilka ambitioner regeringen har och att det till syvende och sist är regeringen som styr myndigheterna. Med detta som grund känner jag mig trygg med att det kommer att gå betydligt fortare än vad som befaras av dem som är rädda för att detta ska bli en långbänk och ta flera år.

Jag kommer att göra allt jag kan för att detta ska gå betydligt fortare än så och för att det ska landa i att vi får en väl fungerande 5G-struktur över hela landet och även, relativt snart, väl fungerande tal inom 4G. Detta kommer att göra att vi får bättre kommunikationer och möjligheter att ersätta det koptarnät som nu avvecklas med mobila varianter.

Faktum är att det koptarnät som avvecklas inte är framtidssäkert. Det fungerar inte på det sätt som vi skulle vilja och som vi känner att vi i normala fall har behov av, både på landsbygden och i städerna.

Jag tror inte att det är någon lösning att försöka stoppa det gamla nätet, som ändå är på väg att ersättas av mobila lösningar.

Anf. 133 ANDERS ÅKESSON (C):

Herr talman! Jag tror inte att vare sig statsrådet eller jag sätter våra förhoppningar till koptarnätet.

Men det här är en situation där vissa människors enda kommunikation med omvärlden består i ett koptarnät. Man noterar hur detta klipps ned och stängs ned, och detta sker i en fas där man trodde att det skulle komma en ersättning. Denna ersättning har nu bromsats genom ett regeringsbeslut, och det är ovisst för hur lång tid.

Då uppstår ett glapp som möjligtvis är större än det glapp i kommunikationen som verkar finnas på regeringens kanslier, som borde ha väl så lätt att kommunicera sinsemellan. Jag nämner detta eftersom statsrådet hänvisade till kommunikationsproblemet.

Två tre år – förhoppningsvis kortare. Jag delar statsrådets förhoppning, men jag känner mig osäker på om den verkligen är rimlig. Sett i det stora hela är detta försvinnande lite tid, men omsatt till ny teknik och dess applicerande i samhället – när vi talar om it-kommunikationens utvecklingshastighet – är två tre år oceaner av tid.

Det fummel som jag känner oro för, som har orsakat att 700-megahertzfrågan har sinkats, leder till att ny teknik applicerad i arbete, utbildning, hälsovård, företagande, kultur och sociala kontakter riskerar att inte komma hela landet till del. Då klyver vi landet, regionalt och socialt.

Prot. 2016/17:48

16 december

Svar på
interpellationer

Jag hoppas att statsrådets energi och ambition ska räcka till att minimera det glapp som har uppstått.

Låt mig liksom tidigare talare be att få framföra ett tack för svaret och tillönska alla en god jul- och nyårshelg!

Anf. 134 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag delar helt och hållet interpellantens åsikt att det är en avgörande fråga att vi får ut bra mobil kommunikation och bra fiberkommunikation till landsbygden i Sverige.

Det är inte acceptabelt att vi lämnar väsentliga delar av Sveriges befolkning utanför det framtida samhälle som vi håller på att bygga upp. Mer eller mindre alla servicetjänster – från hälsovård till kommuner och myndigheter – kommer i framtiden, åtminstone i stor utsträckning, att ligga på nätet.

Om vi ska vara med på hyggligt lika villkor måste hela Sverige kunna vara med. Jag håller helt och hållet med om detta. Jag kan lova att jag kommer att göra allt jag kan, och jag tror att vi – som det ser ut i dag – har goda förutsättningar att gå i land med den målsättningen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 27 Svar på interpellation 2016/17:167 om social housing i Göteborg

Anf. 135 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Robert Hannah har ställt fyra frågor till mig.

Den första frågan är om mitt ställningstagande är att Göteborgs kommun har rätt att införa inkomsttak för att få tillgång till bostäder.

Den andra frågan är om mitt ställningstagande är att andra kommuner har rätt att agera på samma sätt som Göteborgs kommun.

Den tredje frågan är om den modell som Göteborgs kommun vill införa är förenlig med den svenska förhandlingsordningen för att bestämma hyror.

Den fjärde frågan är om jag är beredd att vidta åtgärder för att förhindra att social housing införs i Sverige utan att frågan först har utretts, remitterats och beslutats i sedvanlig ordning.

Jag vill börja med att klargöra vad jag tidigare nämnt, det vill säga att jag anser att begreppet social housing ska användas med försiktighet, då det saknas en entydig definition. Begreppet social housing används ofta utan närmare eftertanke för att beskriva en social sektor av bostadsmarknaden.

Bostadsmarknaden är i många länder indelad i segment, med en social sektor som generellt syftar till att tillgodose behovet av bostäder för hushåll som har svårt att få en bostad på marknadens villkor.

I Sverige har vi en generell bostadsmarknad för alla. De senaste årens ökande underskott på bostäder för personer som vill etablera sig på bostadsmarknaden har däremot bland annat lett till att allt fler kommuner hjälper till med tillfälliga boendelösningar och sociala hyreskontrakt.

Svaret på den första frågan är att vi i Sverige har ett system för hyres-sättning som är baserat på kollektivt förhandlade hyror mellan lokala par-ter på hyresmarknaden, där hänsyn tas till lägenhetens bruksvärde när hy-ran sätts. Därtill finns en undantagsregel i hyreslagen om så kallad pre-suntionshyra, som i korthet innebär att fastighetsägaren och en hyresgäst-organisation i en förhandling kan komma överens om att hyran för en ny-byggd lägenhet ska anses som skälig under en period om 15 år.

Överenskommelse om presuntionshyra har i de flesta fall inneburit en högre hyra i nyproduktion men kan likväl tillämpas för att komma överens om en hyra som är lägre. Om Göteborgs stad vid markanvisning har satt särskilda villkor och parterna väljer att förhandla fram en presumerad hyra är det upp till de lokala parterna att ingå ett sådant avtal.

Svaret på den andra frågan är att bostadsförsörjningsansvaret är kom-munalt. Kommunerna ska enligt lag planera så att alla invånare kan leva i goda bostäder och även främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsför-sörjningen förbereds och genomförs.

Jag välkomnar därför varje kommunalt initiativ som leder till en god bostadsförsörjning för alla, så länge detta inte leder till ökad segregation.

Exakt hur hyrorna kommer att bestämmas i det aktuella exemplet i Gö-teborgs stad känner jag inte till, men mitt svar på den tredje frågan är att jag förutsätter att hyressättningen förhåller sig till vårt befintliga system.

Som svar på den sista frågan vill jag ytterligare förtydliga att kommu-nerna enligt lag har ett bostadsförsörjningsansvar och att vi har en bostads-marknad som är öppen för alla.

Jag som statsråd har varken möjlighet eller vilja att vidta åtgärder som förhindrar kommunerna att ta sitt ansvar eller att komma med egna initia-tiv. Det skulle vara en begränsning av det kommunala självstyret utan nå-gon föregående analys och beredning.

Anf. 136 ROBERT HANNAH (L):

Herr talman! Tack, bostadsministern, för svaret!

Min bild är att bostadsministern talar emot sig själv på alla möjliga sätt i svaret. Jag tror att det är det mest otydliga svar jag fått under mina två år här i Sveriges riksdag.

I Sverige har vi en generell bostadsmarknad för alla, säger bostadsmi-nistern i sitt interpellationssvar. Samtidigt säger bostadsministern att han inte tänker agera för att säkerställa att vi faktiskt har en generell bostads-marknad för alla, utan det ska läggas på kommunernas ansvar. Jag har tre grunder för mitt påstående.

För det första: Inkomsttak är ett hot mot en generell bostadsmarknad. Bostadsministern vill ju ha en generell bostadsmarknad men lämnar dörren öppen för Göteborgs kommun att införa ett inkomsttak för att människor ska kunna få tillgång till en bostad. Vad alla experter och organisationer kallar detta för är en typ av social housing-system.

Min fråga till bostadsministern är: Är det regeringens mening att de rödgröna kommunerna i Sverige ska kunna införa ett inkomsttak för att människor ska få tillgång till en bostad?

För det andra: Jag anser att bostadsministern tänker se på när man river upp det svenska hyresförhandlingssystemet. Han försvarar det nuvarande systemet, där hyror ska förhandlas kollektivt mellan marknadens parter, alltså hyresgästförening och fastighetsägare. Samtidigt är det en öppen dörr för kommunen att förhandla fram vad man kallar för en presumerad hyra, som innebär att politiker går in och ställer särskilda villkor. Dessa särskilda villkor är då inkomsttak och innebär i praktiken att bostäder i frihamnen i Göteborg kan få olika hyror, trots att de är likadana, baserat på att den som ska få lägenheten är en låginkomsttagare.

För mig är särskilda villkor bostadsministerns sätt att säga social housing. Särskilda villkor för mig är social housing. Inkomsttak och att man ska vara låginkomsttagare för att få bostaden är social housing. Därför talar bostadsministern emot sig själv.

För det tredje talar bostadsministern också emot sig själv då han inte tänker agera. Enligt mig är det ett svek mot demokratin och de svenska väljarna att säga att man inte tänker agera för en generell bostadsmarknad, trots att man är för en generell bostadsmarknad.

Jag vill visa på att inkomsttak är ett konstigt system som man tillåter Göteborgs kommun att införa. Det har inte föregåtts av någon som helst typ av regeringsutredning. Man har inte tagit fram någon forskning om det hela. Det har inte beretts någon proposition till Sveriges riksdag om att Göteborgs kommun får införa inkomsttak eller förändra det svenska förhandlingssystemet. Det har heller inte varit någon remissrunda, trots att både hyresgästföreningen och fastighetsägarna liksom åtta svenska politiska partier, alla här i Sveriges riksdag, är emot detta enligt officiella ställningstaganden.

Det har inte heller föregåtts av någon debatt här i kammaren om att man ska kunna införa inkomsttak eller att det ska finnas vissa lägenheter som är till för låginkomsttagare, utan vi ska ha en generell bostadsmarknad. Det finns inga ställningstaganden från de svenska ledamöterna och inte någon omröstning här i Sveriges riksdag som säger att man får ha inkomsttak för att hyra lägenheter. Det finns inget som helst beslut om att vi ska frångå det svenska hyresförhandlingssystemet.

Då undrar jag: Vad är det egentligen vi ser? Är det en generell bostadsmarknad som vi håller på att bygga upp i Göteborgs kommun? Nej, för mig är det ett typiskt exempel på en slippery slope, att andra kommuner kommer att följa efter Göteborgs stad och införa inkomsttak. För mig kanske det beror på att det är Miljöpartiet och Socialdemokraterna som är på väg att införa social housing i Göteborg.

Jag har svårt att tro att bostadsministern inte känner till det enskilda fallet Göteborg, för det är otroligt känt. Det har faktiskt föregåtts av debatter under fyra fem års tid.

Jag vill ha svar från bostadsministern på frågan: Har Göteborgs kommun rätt att införa inkomsttak på den generella bostadsmarknaden?

Anf. 137 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag har svarat på de fyra frågor som Robert Hannah har ställt i interpellationen.

Jag tycker naturligtvis att Göteborg, så länge man håller sig inom lagen och till den modell för hyressättning som vi har i Sverige, ska ha möjlighet att göra de här förändringarna och pröva olika modeller för att sätta hyran.

Personligen är jag mer bekymrad över inkomstgolven än inkomsttakten. Det finns i dag många kommuner och företag, även inom allmännyttan, som ställer höga inkomstkrav för att man ska få tillgång till en bostad. Ofta ställer de krav på en inkomst som är tre eller fyra gånger så hög som hyran. Det stänger ute en stor del av befolkningen från möjligheten att få en bostad över huvud taget. Det är ett stort bekymmer.

Vi har funderat mycket på hur även människor som har en lite mindre plånbok ska kunna få bostäder i framtiden och kunna betala på ett hyggligt sätt. Vi tittar på alltifrån socialbidrag till system för att garantera lägre hyror. Vi har jobbat med investeringsstöden, som Robert Hannah säkert känner till, för att kunna säkerställa hyror som är lägre än de annars skulle ha varit. Det är *en* metod för att bidra till att fler ska kunna få plats på bostadsmarknaden.

Göteborg försöker också på lite olika sätt att bidra till att minska segregationen och se till att fler får plats på bostadsmarknaden. Försöket i Göteborg är intressant. Det är en nydanande metod i det svenska systemet, som annars är ganska jämnt och fyrkantigt runt om i Sverige. Jag tycker att det är värt att pröva det innan vi förkastar det och säger att det skulle vara särskilt dåligt.

Det finns också en rad andra modeller där man ställer särskilda krav på hyresgästerna, till exempel studentbostäder och äldreboende.

Som sagt är jag mer bekymrad över att man ställer krav på så höga inkomster för att få tag på en bostad på många håll i Sverige än att människor med lägre inkomster ska kunna få en bostad.

Anf. 138 ROBERT HANNAH (L):

Herr talman! Det är en viktig fråga som bostadsministern ställer: Hur ska vi se till att personer med lägre inkomster ska få tillgång till bostäder? Det är en jättesvår fråga, men den är värd att utredas.

Har vi då utrett den modell som Göteborgs stad nu vill införa? Nej, det har vi inte. Det finns ingen regeringsutredning, inte någon forskning och inte någon proposition om den, och det har inte varit någon remissrunda, utan här tillåter man lite grann vilda västern och låter alla kommuner lösa problemen själva eftersom man inte vill lösa dem på riksdagsnivå.

Ska jag tolka bostadsministerns svar som att Miljöpartiet och Socialdemokraterna är för ett inkomsttak? I så fall innebär det en förändring i hur ni ser på bostadsmarknaden, för då är den inte generell för alla.

Jag tycker att bostadsministern borde ta en titt på Liberalernas budgetmotion. Vi satsar 4 miljarder mer än vad regeringen gör på bostadstillägg som särskilt går till personer med garantipension och till flerbarnsfamiljer. Det är ett sätt att se till att personer med lägre inkomster får tillgång till bostadsmarknaden och har råd att betala sina hyror.

Det är inte demokratiskt att Göteborgs stad ska få införa ett system som bryter mot det kollektiva förhandlingssystemet och mot den generella bostadsmarknaden, som bostadsministern hyllade i början av sitt anförande. Jag tror att vi behöver rulla tillbaka bandet och fundera på de här frågorna. Det är ett allvarligt problem som ministern lyfter fram att en del av svenska folket har svårt att betala sina hyror. Men det är inte rätt väg att gå att låta

kommuner experimentera med modeller som inte på något sätt är beslutade här i Sveriges riksdag.

Jag är otroligt villig att pröva olika modeller, men jag vill att de ska vara utredda av Sveriges riksdag innan vi gör avsteg från kollektiva förhandlingsystem. Jag vet att åtta av åtta partier här i riksdagen är emot det här systemet, och även Hyresgästföreningen och Fastighetsägarna är emot det. Anser bostadsministern då att det är rätt att marknadens parter och de olika politiska partierna inte har fått ta ställning till detta innan man testat det i Göteborg? Vore det inte bättre att utreda det och ha pilotkommuner?

Är bostadsministern för att man testat inkomsttak i Göteborg? Och anser han att det inte behövs någon typ av prövning från riksdagens sida, där vi prövar detta på riktigt i stället för att låta kommuner köra lite vilda västern själva?

Anf. 139 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag måste säga att jag tycker att det är lite komiskt att höra Robert Hannah, liberal, stå här i Sveriges riksdag och tala om vilda västern och att det inte är demokratiskt. Kommunerna i Sverige har ett planmonopol. De har också ett bostadsförsörjningsansvar. När en kommun då utnyttjar sin möjlighet att göra lite annorlunda är det vilda västern och inte demokratiskt.

Jag tycker att man ska stå upp för det kommunala självstyret. Det har stor betydelse i Sverige.

Ett stort antal kommuner har nu lärt sig att hantera de byggregler vi har på ett smartare och bättre sätt. Det är en viktig bakgrund till att vi i Sverige bygger betydligt mer än vad vi har gjort tidigare.

Göteborgsfallet är ett annat exempel på en kommun som använder och utnyttjar sitt kommunala självstyre.

Ska vi i stället ha ett starkt centraliserat system där riksdagen ska bestämma allt om hur kommunerna ska sköta bostadsbyggande, hyressättning och planmonopol i Sverige? Föreslår verkligen Robert Hannah att vi ska ha ett i detalj reglerat system där alla ska göra likadant?

Anf. 140 ROBERT HANNAH (L):

Herr talman! Liberalerna är för en generell bostadsmarknad där alla har tillgång till bostäderna. Det var Miljöpartiet och Socialdemokraterna också innan jag gick in i kammaren. Bostadsministern sa själv i ett anförande att han var för en generell bostadsmarknad.

Det förslag som finns i Göteborgs stad handlar inte om en generell bostadsmarknad. Det är inte vad fastighetsägarna och Hyresgästföreningen tycker. Och det är inte vad åtta av åtta partier i riksdagen tyckte innan vi gick in i detta rum.

Det kommunala planmonopolet är fantastiskt, men det innebär inte att man kan gå in och ändra det svenska hyresförhandlingsystemet som vi har beslutat om i Sverige. Det innebär inte att man kan gå in och ändra synen på att den svenska bostadsmarknaden ska vara generell.

Jag tycker inte att det är komiskt att jag är upprörd över frågan. Jag tycker att frågan ska utredas och utredas bra så att det finns forskningsunderlag innan man tillåter olika kommuner att agera på olika sätt. Jag vill ha en gemensam bostadsmarknad som är generell för landet.

Det finns knappt något land i världen som har hyressystem som ser olika ut från kommun till kommun. De flesta länder har ett hyressystem som gäller i hela landet. Det har utretts, remitterats och införts på ett bra sätt.

Det finns social housing eller social housing-liknande system i många länder runt om i världen, men inget land har infört det utan att det har utretts, remitterats och diskuterats i parlamentet.

Det stora problemet här är att man tillåter olika kommuner att gå olika vägar utan att det finns ett ställningstagande från Sveriges riksdag.

Jag vill ha ett tydligt ja eller nej på mina frågor. Är bostadsministern för inkomsttak eller inte? Är bostadsministern för en generell bostadsmarknad eller inte?

Anf. 141 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP):

Herr talman! Jag har ingen anledning att tala om vilka av alla tusen olika varianter som görs i Sverige som jag är för och emot. Jag är för det kommunala självstyret, som innebär att man kan göra lite olika på olika ställen så länge man följer plan- och byggreglerna och sätter hyrorna i enlighet med den modell och metod vi har i Sverige.

Många anser att det är fyrkantigt. Bland andra Liberalerna brukar säga att vi har för mycket regleringar och fyrkantiga regelsystem som styr bostadsproduktion, hyressättning och allt möjligt.

Det är första gången jag får höra att vi borde ta beslut i Sveriges riksdag om sådana detaljer i bostadsbyggandet och att det är förfärligt att man i en enskild kommun gör lite annorlunda.

Jag har ingen anledning att fördöma Göteborgs metod. Det viktigaste för mig är att det byggs fler bostäder och att kommunerna följer lagen.

Överläggningen var härmed avslutad.

§ 28 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Propositioner

2016/17:56 Kontroller och inspektioner i Sverige av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning

2016/17:66 Forskning och innovation på energiområdet för ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningstrygghet

Kammaren biföll talmannens förslag att motionstiden för ovanstående propositioner skulle förlängas till och med *fredagen den 13 januari 2017*.

EU-dokument

KOM(2016) 778 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) nr 1303/2013 vad gäller ytterligare stöd till medlemsstater som drabbats av naturkatastrofer

KOM(2016) 786 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om integrerad statistik över jordbruksföretag och om upphävande av förordningarna (EG) nr 1166/2008 och (EU) nr 1337/2011

§ 29 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 15 december

2016/17:199 Granhammar herrgård

av *Roland Utbult* (KD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2016/17:200 FRA och kontrollen

av *Stig Henriksson* (V)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

2016/17:201 Miljökrav vid militärövningar

av *Carl Schlyter* (MP)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

§ 30 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 15 december

2016/17:524 Århuskonventionen och skydd av naturmiljö och biologisk mångfald

av *Jonas Jacobsson Gjörtler* (M)

till statsrådet Sven-Erik Bucht (S)

2016/17:525 Timlöner på 27 kronor

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2016/17:526 Snabbspår på arbetsmarknaden

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S)

§ 31 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 15 december

2016/17:466 Hot mot Europakonventionen

av *Christina Höj Larsen* (V)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 14 anf. 42 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med § 19 anf. 82 (delvis),
av talmannen därefter till och med § 26 anf. 128 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

CLAES MÅRTENSSON

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

1 § Fråga om hänvisning av motion till utskott	1
Anf. 1 TALMANNEN	1
§ 2 Anmälan om ersättare.....	2
§ 3 Anmälan om kompletteringsval	2
§ 4 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	2
§ 5 Anmälan om faktapromemoria	3
§ 6 Anmälan om granskningsrapport	3
§ 7 Ärenden för hänvisning till utskott	3
§ 8 Beslut om ärenden som slutdebatterats den 15 december	4
AU2 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	4
AU4 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknadspolitik och arbetslöshetsförsäkringen	4
TU8 Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation	6
§ 9 Avslutning	6
Anf. 2 TALMANNEN	6
Anf. 3 KRISTER ÖRNFJÄDER (S)	7
§ 10 Svar på interpellation 2016/17:102 om praktikplatser för asylsökande	7
Anf. 4 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	7
Anf. 5 DÉ SIRÉE PETHRUS (KD)	8
Anf. 6 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	9
Anf. 7 DÉ SIRÉE PETHRUS (KD)	10
Anf. 8 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	10
Anf. 9 DÉ SIRÉE PETHRUS (KD)	11
Anf. 10 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	12
§ 11 Svar på interpellationerna 2016/17:113 och 148 om Migrationsverkets anvisningar av flyktingar till kommunerna	12
Anf. 11 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	12
Anf. 12 ELISABETH SVANTESSON (M)	13
Anf. 13 GUNILLA NORDGREN (M)	14
Anf. 14 EVA-LENA JANSSON (S)	15
Anf. 15 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	16
Anf. 16 ELISABETH SVANTESSON (M)	17
Anf. 17 GUNILLA NORDGREN (M)	18
Anf. 18 EVA-LENA JANSSON (S)	19
Anf. 19 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S)	20
Anf. 20 ELISABETH SVANTESSON (M)	21

Anf. 21 GUNILLA NORDGREN (M).....	21
Anf. 22 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	22
§ 12 Svar på interpellation 2016/17:152 om regeringens arbetslöshetsmål.....	22
Anf. 23 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	22
Anf. 24 ERIK ANDERSSON (M)	23
Anf. 25 EVA-LENA JANSSON (S)	24
Anf. 26 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	24
Anf. 27 ERIK ANDERSSON (M)	25
Anf. 28 EVA-LENA JANSSON (S)	26
Anf. 29 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	27
Anf. 30 ERIK ANDERSSON (M)	27
Anf. 31 Arbetsmarknads- och etableringsminister YLVA JOHANSSON (S).....	28
§ 13 Svar på interpellation 2016/17:82 om drönares klassning som övervakningskameror	28
Anf. 32 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	28
Anf. 33 RICKARD NORDIN (C)	29
Anf. 34 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	30
Anf. 35 RICKARD NORDIN (C)	31
Anf. 36 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	31
Anf. 37 RICKARD NORDIN (C)	32
Anf. 38 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	32
§ 14 Svar på interpellation 2016/17:135 om vikten av korrekta åldersbedömningar	32
Anf. 39 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	32
Anf. 40 STAFFAN DANIELSSON (C).....	33
Anf. 41 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
Anf. 42 STAFFAN DANIELSSON (C).....	36
Anf. 43 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	37
Anf. 44 STAFFAN DANIELSSON (C).....	38
Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	38
§ 15 Svar på interpellation 2016/17:155 om asylsökande som saknar skyddsskäl	39
Anf. 46 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	39
Anf. 47 JOHAN FORSSELL (M)	40

Anf. 48 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	41
Anf. 49 JOHAN FORSSELL (M).....	42
Anf. 50 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	43
Anf. 51 JOHAN FORSSELL (M).....	44
Anf. 52 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	45
§ 16 Svar på interpellation 2016/17:156 om förlängning av tillfälliga uppehållstillstånd.....	45
Anf. 53 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	45
Anf. 54 JOHAN FORSSELL (M).....	46
Anf. 55 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	47
Anf. 56 JOHAN FORSSELL (M).....	48
Anf. 57 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	49
Anf. 58 JOHAN FORSSELL (M).....	50
Anf. 59 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	50
§ 17 Svar på interpellation 2016/17:141 om beredningen av barnrättighetsutredningen.....	51
Anf. 60 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	51
Anf. 61 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L).....	52
Anf. 62 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	53
Anf. 63 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L).....	54
Anf. 64 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	55
Anf. 65 CHRISTINA ÖRNEBJÄR (L).....	56
Anf. 66 Statsrådet ÅSA REGNÉR (S).....	56
§ 18 Svar på interpellation 2016/17:169 om kilometerskatten.....	57
Anf. 67 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	57
Anf. 68 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M).....	57
Anf. 69 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	58
Anf. 70 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M).....	58
Anf. 71 STEN BERGHEDEN (M).....	59
Anf. 72 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	60
Anf. 73 CECILIE TENFJORD-TOFTBY (M).....	61
Anf. 74 STEN BERGHEDEN (M).....	61
Anf. 75 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	62
§ 19 Svar på interpellation 2016/17:110 om polisutbildningen vid Södertörns högskola.....	63
Anf. 76 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	63
Anf. 77 ROGER HADDAD (L).....	63
Anf. 78 Statsrådet ANDERS YGEMAN (S).....	64
Anf. 79 ROGER HADDAD (L).....	65

Anf. 80	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	66
Anf. 81	ROGER HADDAD (L)	67
Anf. 82	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	67
§ 20	Svar på interpellation 2016/17:136 om deltidspoliser	68
Anf. 83	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	68
Anf. 84	KRISTER HAMMARBERGH (M)	69
Anf. 85	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	70
Anf. 86	KRISTER HAMMARBERGH (M)	70
Anf. 87	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	71
Anf. 88	KRISTER HAMMARBERGH (M)	71
Anf. 89	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	72
§ 21	Svar på interpellation 2016/17:180 om bistånd från polis vid utmätning	72
Anf. 90	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	72
Anf. 91	MARIA MALMER STENERGARD (M)	73
Anf. 92	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	73
Anf. 93	MARIA MALMER STENERGARD (M)	74
Anf. 94	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	75
Anf. 95	MARIA MALMER STENERGARD (M)	75
Anf. 96	Statsrådet ANDERS YGEMAN (S)	76
§ 22	Svar på interpellation 2016/17:124 om åtgärder för cykling	76
Anf. 97	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	76
Anf. 98	NINA LUNDSTRÖM (L)	77
Anf. 99	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	78
Anf. 100	NINA LUNDSTRÖM (L)	79
Anf. 101	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	80
Anf. 102	NINA LUNDSTRÖM (L)	80
Anf. 103	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	81
§ 23	Svar på interpellation 2016/17:125 om införandet av signalsystemet ERTMS	81
Anf. 104	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	81
Anf. 105	NINA LUNDSTRÖM (L)	83
Anf. 106	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	84
Anf. 107	NINA LUNDSTRÖM (L)	84
Anf. 108	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	85
Anf. 109	NINA LUNDSTRÖM (L)	86
Anf. 110	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	87
§ 24	Svar på interpellation 2016/17:130 om underhållsbristen på järnvägen	87
Anf. 111	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	87
Anf. 112	EMMA WALLRUP (V)	88
Anf. 113	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	89
Anf. 114	EMMA WALLRUP (V)	90
Anf. 115	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	91
Anf. 116	EMMA WALLRUP (V)	92
Anf. 117	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	92
§ 25	Svar på interpellationerna 2016/17:154 och 177 om Varbergstunneln	93
Anf. 118	Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	93

Anf. 119 JÖRGEN WARBORN (M).....	94
Anf. 120 OLA JOHANSSON (C).....	95
Anf. 121 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	96
Anf. 122 JÖRGEN WARBORN (M).....	96
Anf. 123 OLA JOHANSSON (C).....	97
Anf. 124 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	98
Anf. 125 JÖRGEN WARBORN (M).....	98
Anf. 126 OLA JOHANSSON (C).....	99
Anf. 127 Statsrådet ANNA JOHANSSON (S)	99
§ 26 Svar på interpellation 2016/17:108 om fördröjning av bredband på landsbygden.....	100
Anf. 128 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	100
Anf. 129 ANDERS ÅKESSON (C).....	101
Anf. 130 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	102
Anf. 131 ANDERS ÅKESSON (C).....	102
Anf. 132 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	103
Anf. 133 ANDERS ÅKESSON (C).....	103
Anf. 134 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	104
§ 27 Svar på interpellation 2016/17:167 om social housing i Göteborg.....	104
Anf. 135 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	104
Anf. 136 ROBERT HANNAH (L).....	105
Anf. 137 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	106
Anf. 138 ROBERT HANNAH (L).....	107
Anf. 139 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	108
Anf. 140 ROBERT HANNAH (L).....	108
Anf. 141 Statsrådet PETER ERIKSSON (MP).....	109
§ 28 Bordläggning och beslut om förlängd motionstid.....	109
§ 29 Anmälan om interpellationer	110
§ 30 Anmälan om frågor för skriftliga svar	110
§ 31 Anmälan om skriftligt svar på fråga.....	110
§ 32 Kammaren åtskildes kl. 15.34.	111